

ทามี่เมือง

Dynamic Town

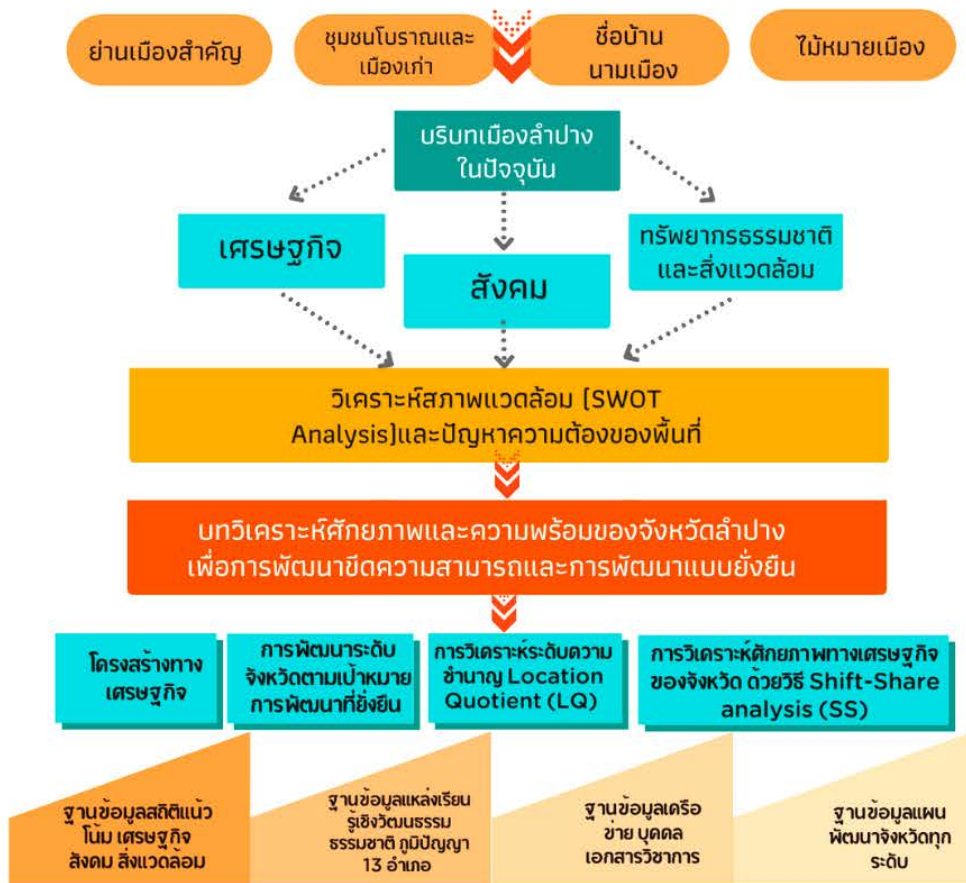
ลำปางศึกษา

Lampang Study

ภูมิเมือง

พัฒนาการและแนวโน้มการเปลี่ยนแปลง ทางเศรษฐกิจ สังคม ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ของจังหวัดลำปาง การเปลี่ยนแปลงของเมืองลำปาง 100 ปี ที่ผ่านมา

คำปาง study

ภูมิเมือง (Dynamic Town)

พัฒนาการและแนวโน้ม
การเปลี่ยนแปลง
ทางเศรษฐกิจ สังคม ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของจังหวัดลำปาง
ในช่วง 100 ปีที่ผ่านมา
นำไปสู่
บทวิเคราะห์ศักยภาพและความพร้อมของ
จังหวัดลำปาง เพื่อการพัฒนา
ขีดความสามารถและการพัฒนาแบบยั่งยืน

การเปลี่ยนแปลงของ

เมืองกำแพง

100 ปี ที่ผ่านมา

ลำปางศึกษา

ภูมิเมือง

Dynamic Town

พ.ศ.2427 – 2436 สยามเริ่มเข้ามาปรับปรุงระเบียบการปกครองอย่างจริงจัง ปฏิบัติการเกิดขึ้นในฝั่งตะวันตกสามหัวเมืองใหญ่ ได้แก่ เชียงใหม่ ลำพูน และลพบุรี โดยเข้ามาดำเนินการสองส่วน ส่วนแรก คือ แก้ไขปัญหาชายแดนและการทำไม้ที่เกี่ยวข้องกับการเมืองระหว่างประเทศ กับส่วนที่สอง คือ การจัดการปกครองภายในดินแดนด้วยการจัดตั้งเสนาหกด่านที่สอดคล้องกับโครงสร้างการปกครองของสยาม (ที่มา : ภัทรวิพันธุ์ พจนะลาวัลย์, 2561. น้ำวัง รศไพไฮเวย์ ประวัติศาสตร์ลำปางสมัยใหม่)

พ.ศ.2478 พระราชกฤษฎีกาจัดตั้งเทศบาลเมืองลำปาง จังหวัดลำปาง เป็นหน่วยการเมืองที่สำคัญที่ได้รับการคาดหวังว่าจะเป็นกระจายอำนาจให้ท้องถิ่นจัดการตัวเอง โดยระบุขอบเขตของเทศบาลเมืองลำปาง พร้อมทั้งแผนที่แสดงขอบเขตและการอาคารสถานที่ ทำให้เราเห็นถึงการกระจายตัวและความหนาแน่นในเขตเทศบาลเมืองลำปางได้ชัดเจนเป็นครั้งแรกๆ (ที่มา : ภัทรวิพันธุ์ พจนะลาวัลย์, 2561. น้ำวัง รศไพไฮเวย์ ประวัติศาสตร์ลำปางสมัยใหม่)

พ.ศ.
2427 - 2442

พ.ศ.
2442 - 2475

พ.ศ.
2475 - 2500

พ.ศ.
2500 - 2530

พ.ศ.2459 เปิดทำการสถานีรถไฟนครลำปางสถานีรถไฟนครลำปาง เริ่มก่อสร้างในปี พ.ศ.2458 และเปิดทำการเดินรถตั้งแต่ พ.ศ.2459 โดยเป็นสถานีปลายทางของขบวนรถไฟสายเหนือ (ก่อนจะขยายการก่อสร้างต่อไปถึงนครพิจิตรหรือเมืองเชียงใหม่ในปี พ.ศ.2464) อันเป็นพื้นที่ชุมทางขนส่งมวลชนที่ทันสมัยที่สุด และเป็นตัวแปรสำคัญในการเปลี่ยนเศรษฐกิจของเมือง ด้วยการเป็นจุดขนถ่ายสินค้าและส่งเสริมการเดินทางของผู้คนจากกรุงเทพฯ ก่อนจะเดินทางต่อไปสู่พื้นที่อื่นๆ ในภาคเหนือ และการอพยพเข้ามาทำมาค้าขายของชาวจีนในย่านสบตุ๋ย (ที่มา : จิราพร แซ่เตียว, เกร็ดประวัติศาสตร์สถานีรถไฟนครลำปาง. วารสารเมืองโบราณ. 27 ก.ค. 2020 (ออนไลน์))

พ.ศ.2520 เทศบาลได้ริเริ่มปรับเปลี่ยนโฉมเมืองลำปางอีกครั้ง ตั้งแต่การออกแบบตราสัญลักษณ์ให้มีลักษณะทันสมัย ลดทอนรายละเอียด ประกอบให้กลายเป็นเพียงเส้นเรขาคณิต ทั้งยังมีการป็นประติมากรรมลอยตัวรูปไก่ขาวพร้อมกับสร้างน้ำพุหน้าเทศบาลเมืองลำปาง

พ.ศ.2521 การกำหนดขอบเขตผังเมืองรวมที่เป็นการขีดเส้นขอบเขตนอกเขตเทศบาลจังหวัดลำปาง เริ่มสำรวจและจัดทำผังเมืองในเขตตัวเมืองตามพระราชกฤษฎีกา กำหนดเขตที่ดินที่จะทำการสำรวจเพื่อการวางแผนผังเมืองรวม

(ที่มา : จิราพร แซ่เตียว, เกร็ดประวัติศาสตร์สถานีรถไฟนครลำปาง. วารสารเมืองโบราณ. 27 ก.ค.2020 (ออนไลน์))

1) พ.ศ.2427 – 2442

เมืองละกอนกับการล่องแม่น้ำวังและจุดเชื่อมกับสยาม
(ที่มา : วิทยุพันธุ์ พจนะลาวัลย์, 2561. น้ำวัง รถไฟ
ไฮเวย์ ลำปางสมัยใหม่)

พ.ศ.2427 – 2436

สยามเริ่มเข้ามาปรับปรุงระเบียบการปกครองอย่างจริงจัง
ปฏิบัติการเกิดขึ้นในฝั่งตะวันตกสามหัวเมืองใหญ่ ได้แก่
เชียงใหม่ ลำพูน และละกอน โดยเข้ามาดำเนินการสองส่วน
ส่วนแรก คือ แก้ไขปัญหาชายแดนและการทำไม้ที่เกี่ยวข้องกับ
การเมืองระหว่างประเทศ กับส่วนที่สอง คือ การจัดการ
ปกครองภายในดินแดนด้วยการจัดตั้งเสนาหกดําแหน่ง
ที่สอดคล้องกับโครงสร้างการปกครองของสยาม

พ.ศ.2438

การเดินทางของเหล่านิชชินนารือเมริกัณเพรสไบทีเรียน ชาวตะวันตกที่
เดินทางขึ้นมาสำรวจในเขตที่ราบลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาตอนบน และ ภารกิจที่
ผูกพันกับการเผยแพร่ศาสนาโดยเดินทางทวนกระแสน้ำเจ้าพระยาผ่าน
ปากน้ำโพและแยกขึ้นไปทางแม่น้ำวัง และเดินทางตรงมาถึงเมืองละกอน
ด้วยเรือ ผ่านบริเวณชุมชนใหญ่ที่เรียกว่า “ลํำปางกลาง”

พ.ศ.2440 – 2465

ในสมัยเจ้าบุญวาทย์วงษ์มาณิตย รัฐบาลสยามได้รับที่ดินจากเจ้านายนคร
ลํำปางผ่านการบริจาคเพื่อสร้างสถานที่ราชการในบริเวณพื้นที่
ใจกลางเมือง

พ.ศ.2441

ก่อตั้งโรงเรียนบุญวาทย์วิทยาลัย ณ วัดพระแก้วดอนเต้า
จากนั้นย้ายไปสอนที่วัดสุชาดารามในปี 2442 และวัดแสนเมืองมา
ในปี 2443

2) พ.ศ.2442 – 2475 นครลำปางกับการมาถึงของรถไฟ ภายใต้อำนาจสยามที่ควบคุมเวลา - สถานที่
(ที่มา : ภัณฑุพันธ์ พจนะลาวัลย์, 2561. น้ำวัง รถไฟ ไชวีย์ ประวัติศาสตร์ลำปางสมัยใหม่)

พ.ศ.2442

การศึกษาแผนใหม่และโรงบ่มเพาะอุดมการณ์

การจัดการศึกษาหลังปี พ.ศ.2442 เป็นต้นมา สอดคล้องกับนโยบายการแก้ไขปัญหาด้านคนและเพื่อสร้างความเป็นเอกภาพของชาติ ถือเป็นการ “ชักนำให้กลมเกลียวสนิทกับไทยมากขึ้น”

- การจัดตั้งโรงเรียนต่างอำเภอ อาทิ อำเภอป่าตึง (ปัจจุบันคือ อำเภอแม่ทะ) ถึง 2 โรงเรียน ในปี 2453

- โครงการศึกษา (เพื่อป้องกันมิให้ราษฎรศึกษาเพียงครั้งๆ กลางๆ) พ.ศ.2456

- การปรับปรุงการศึกษาระดับมัธยมศึกษาที่ยังไม่มีการเรียนต่อสายวิสามัญ โดยเพิ่มวิสามัญศึกษาชั้นมัธยม และเน้นการศึกษาของสตรีเพิ่มมากขึ้น

- การจัดตั้งโรงเรียนประชาบาลที่ขึ้นอยู่กัต้นสังกัดเทศบาลเมืองลำปาง อาทิ โรงเรียนวัดศรีบุญเรือง สร้างในปี 2468 และโรงเรียนวัดเชียงราย สร้างในปี 2470

พ.ศ.2445

กบฏเจ็วก่อการจลาจล ยกกำลังไปยึดเมืองแพร่ และโจมตีสถานที่ราชการเมืองต่างๆ อย่าง พะเยา เชียงราย เชียงแสน แหวนแม่ฮ่องสอน เชียงใหม่ และนครลำปาง

พ.ศ.2448

โครงการเร่งรัดก่อสร้างเส้นทางรถไฟสายเหนือ ถึงปากน้ำโพ
ภายหลังเหตุการณ์จลาจลในมณฑลพายัพครั้งใหญ่ ทำให้รัฐบาลสยามตระหนักถึง
ความด้อยประสิทธิภาพในการเดินทาง และความสำคัญของการเข้าถึงด้วยรถไฟ
จึงเป็นเหตุให้เกิดการเร่งรัดโครงการก่อสร้างเส้นทางรถไฟสายเหนือขึ้น
(ที่มา : ภิญญพันธุ์ พจนะลาวัลย์, 2561. น้ำวัง รถไฟ ไชวเอย์ ประวัติศาสตร์ลำปาง
สมัยใหม่)

พ.ศ.2457

การเริ่มก่อสร้างถนนทางหลวง เส้นทางเชื่อมไปยังจังหวัดพะเยาและเชียงราย
ตอนเหนือการเกิดขึ้นของเส้นทางรถไฟสายเหนือ ก่อให้เกิดทางหลวงอันเนื่องมาจาก
นโยบายรัฐที่มุ่งหวังจะสร้างเครือข่ายการเดินทางร่วมกัน โดยใช้ทางหลวงเป็นตัวช่วย
การเดินทางจากรถไฟไปยังจุดต่างๆ ทางหลวงสำคัญ คือ เส้นทางที่เชื่อมไปยังพะเยา
และเชียงราย ระยะทางรวม 83 กิโลเมตร
(อ้างอิง : ภิญญพันธุ์ พจนะลาวัลย์, การศึกษาพัฒนาการทางประวัติศาสตร์ของ
“ผังเมืองลำปาง” สมัยใหม่ (พ.ศ.2442 – 2557) กรณีศึกษาเขตผังเมืองรวมจังหวัด
ลำปาง)

การขยายตัวทางเศรษฐกิจจากแม่น้ำ สู่ทางรถไฟ

พ.ศ.2459

เปิดทำการสถานีรถไฟนครลำปาง

สถานีรถไฟนครลำปาง เริ่มก่อสร้างในปี พ.ศ.2458 และเปิดทำการเดินรถตั้งแต่ พ.ศ.2459 โดยเป็นสถานีปลายทางของขบวนรถไฟสายเหนือ (ก่อนจะขยายการก่อสร้างต่อไปถึงนครพิงค์หรือเมืองเชียงใหม่ในปี พ.ศ.2464) อันเป็นพื้นที่ชุมทางขนส่งมวลชนที่ทันสมัยที่สุด และเป็นตัวแปรสำคัญในการเปลี่ยนเศรษฐกิจของเมือง ด้วยการเป็นจุดขนถ่ายสินค้าและส่งเสริมการเดินทางของผู้คนจากกรุงเทพฯ ก่อนจะเดินทางต่อไปสู่พื้นที่อื่นๆ ในภาคเหนือ และการอพยพเข้ามาทำมาค้าขายของชาวจีนในย่านสบตุ๋ย
(ที่มา : จิราพร แซ่เตียว, เกียรติประวัติศาสตร์สถานีรถไฟนครลำปาง. วารสารเมืองโบราณ. 27 ก.ค.2020 (ออนไลน์))

ดังพบได้จาก ในปี พ.ศ.2460 ปริมาณการส่งออกหมูจากจังหวัดลำปางมากที่สุดในภาคเหนือรายการสินค้าออก พบว่า นครลำปาง มีปริมาณการส่ง “หมู” ออกมากที่สุดในภาคเหนือ โดยทางรถไฟ จำนวน 4,203 ตัว เพิ่มขึ้นเป็น 10,178 ตัว ในปี พ.ศ.2461 และในปี พ.ศ.2473 ลำปางมีการส่งหมูออกมากถึง 34,342 ตัว
(ที่มา : กนกวรรณ จงเจริญยิ่งยง, 2551. ประวัติศาสตร์เศรษฐกิจเมืองนครลำปาง. 2 พะแม่ น้ำวัง 2 ฟังนครลำปาง. ไพโรจน์ ไซเมืองชื่น (บรรณาธิการ))

พ.ศ.2464 - 2466การประกาศใช้พระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ.2464 จำนวน 3 ฉบับ

พ.ศ.2466

การสร้างโรงเรียนจีนแห่งแรกในจังหวัดลำปาง และตั้งอยู่ในพื้นที่สบตุ๋ย คือ โรงเรียนยกส่าย(ปัจจุบัน คือ โรงเรียนมัธยมวิทยา)

กล่าวกันว่า ในระยะแรก ลูกคนจีนในลำปางเรียนภาษาจีนที่ จื่อป้อเสี่ย ที่บริษัทจังหวัดลำปาง ก่อนจะมีโรงเรียน ในปี พ.ศ.2466 ที่พ่อค้าชาวจีนไหหลำซื้อที่ดินสร้างโรงเรียนจีนแห่งแรกในลำปาง เรียกว่า โรงเรียนยกส่าย สอนภาษาจีนกลางและจีนไหหลำ (ปัจจุบัน คือ โรงเรียนมัธยมวิทยา)

พ.ศ.2466

การสร้างสนามบินจังหวัดลำปาง พื้นที่นอกกำแพงเมืองไปทางทิศใต้ โดยความร่วมมือขอข้าราชการมหาดไทยที่มาหาอำมาตย์ตรี พระยาสุเรนทรราชเสนา ปลัดมณฑลประจำจังหวัดลำปางเป็นผู้อำนวยความสะดวกสร้าง (เข้าใจว่าใช้ในการทหารมากกว่าทางการพาณิชย์) (ที่มา : วิทยุพันธุ์ พจนานาวลัย, 2561. น้ำวัง รถไฟ ไฮเวย์ ประวัติศาสตร์ลำปางสมัยใหม่)

พ.ศ.2469

การเสด็จของพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 7 ณ จังหวัดลำปาง การเสด็จเยือนหัวเมืองต่างๆ ของเจ้านายกรุงเทพฯ ที่สะดวกและย่นระยะเวลาได้มากขึ้น เช่น การเสด็จโดยรถไฟของสมเด็จพระเจ้าฟ้ากรมหลวงนครราชสีมาในปี พ.ศ.2463 สมเด็จพระยาดำรงราชานุภาพในปี พ.ศ.2464 และเสด็จของพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 7 ณ จังหวัดลำปางในปี พ.ศ.2469 ซึ่งแสดงให้เห็นถึงการแสดงอำนาจทางการเมืองในฐานะเจ้าผู้ปกครองต่อผู้ถูกปกครอง ที่จะต้องมีการเฟื้อรับเสด็จ การเตรียมพิธีการให้สมพระเกียรติ

พ.ศ.2470

การก่อตั้งโรงเรียนจีนขึ้นอีกแห่งในชื่อว่า โรงเรียนฮั่วเคี้ยว ในปี พ.ศ.2468 ที่บ้านไม้ชั้นเดียวในย่านสบตุ๋ย เป็นที่ตั้งของชมรมชาวจีนโพ้นทะเล ด้านหลังห้องอ่านหนังสือพิมพ์ ได้เริ่มมีการสอนหนังสือให้แก่เด็กนักเรียนจีน โดยนายชูลิ่ง แซ่ลี ชาวจีนแต้จิ๋ว ในบังคับสยามเป็นครูผู้สอน ในชื่อเรียกโรงเรียนว่า “ฮั่วเคี้ยวจื่อป้อเสี่ยสบตุ๋ย” เรียกสั้นๆ ว่า “จื่อป้อเสี่ย” เมื่อเรื่องราวไปถึงกรรมการจังหวัด จึงได้สั่งยุติการสอน เนื่องจากไม่ได้มีการจดทะเบียนจัดตั้งโรงเรียนให้ถูกต้องตามพระราชบัญญัติโรงเรียนราษฎร์ และได้มีการชี้แจงต่อทางการจนสามารถจัดตั้งโรงเรียนจีนขึ้นอีกแห่งได้ในปี พ.ศ.2470 คือ “โรงเรียนฮั่วเคี้ยว” ซึ่งเป็นของกลุ่มชาว จีน แต๊ จิ้ว จีน แคะ และ จีน กว่างตุ้ง (ที่มา : ชัยประสาน สุวิชัย, 2563. ลำปางทำให้ฉันคิดถึงย่า)

- พ.ศ.2470 การจัดทะเบียน “สโมสรลำปาง” ในปี 2470 โดยการรวมตัวกันของข้าราชการในนครลำปาง (ที่มา : วิทยุพันธุ์ พจนะลาวัลย์, 2561. น้ำวัง รถไฟ ไฮเวย์ ประวัติศาสตร์ลำปางสมัยใหม่)
- พ.ศ.2471 บริษัทกิจการไฟฟ้าเริ่มจ่ายไฟ การดำเนินการกิจการไฟฟ้าของเอกชน โดยหม่องโพแข่ง คหบดีพม่าได้บังคับอังกฤษได้รับสัมปทาน ต่อมาได้จดทะเบียนร่วมกับชาวจีนและข้าราชการสยามรวมเป็น 7 คน กิจการดังกล่าวได้มีการปรับเปลี่ยนผู้ถือหุ้นใหม่จนเหลือเพียงแต่ชาวพม่าทั้งหมด 7 คน หนึ่งในนั้นเป็นชาวพม่าผู้มั่งคั่งจากกรุงเทพฯ บริษัทเริ่มจ่ายไฟในปี 2471 โดยมีโรงจ่ายไฟอยู่ 2 แห่ง นั่นคือ บริเวณสบตุ๋ยใกล้กับสถานีรถไฟและบริเวณตัวเมืองอันเป็นย่านตลาดและสถานที่ราชการ (ที่มา : วิทยุพันธุ์ พจนะลาวัลย์, 2561. น้ำวัง รถไฟ ไฮเวย์ ประวัติศาสตร์ลำปางสมัยใหม่)
- พ.ศ.2473 ก่อตั้งธนาคารสยามกัมมาจลที่นครลำปาง เมื่อระบบการปกครองทำให้กิจกรรมทางเศรษฐกิจค่อยๆ ถ่างไถ่ความสัมพัทธ์มาสู่กรุงเทพฯ มากขึ้น แต่ปัญหาที่ยังแก้ไม่ตก คือ เงินตราที่ใช้ในภูมิภาคยังคงใช้เงินรูปีหรือเงินแถบที่เป็นระบบเงินตราที่พึ่งพิงกับอังกฤษและเมืองพม่า นำไปสู่การก่อตั้งธนาคารสยามกัมมาจลที่นครลำปางในช่วงปี พ.ศ.2473 และการครอบงำการค้าส่วนใหญ่ของชาวจีนในลำปาง เช่น ธุรกิจค้าข้าว ธุรกิจโรงสี ค้าลูกไม้ และโรงฟอกหนัง ตลอดจนควบคุมหุ้นโรงไฟฟ้าขนาดใหญ่ เหลือเพียงอุตสาหกรรมป่าไม้เพียงอย่างเดียวที่ยังอยู่ในการควบคุมของอังกฤษและพม่า เนื่องจากชาวจีนไม่ค่อยให้ความสนใจ

3) พ.ศ.2475 – 2500 ลำปางกับรอยต่อของทางรถไฟและทางหลวง ช่วงรัฐ
ประชาชาติ รัฐธรรมนูญ และเมืองหลังสงคราม
(ที่มา : ภัณฑุพันธ์ พจนะลาวัลย์, 2561. น้ำวัง รถไฟ ไฮเวย์
ประวัติศาสตร์ลำปางสมัยใหม่)

พ.ศ.2475 พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 6 พระราชทานนามสกุล
“ณ ลำปาง” แต่เจ้าบุญวาทย์วงษ์มาณิตย์ ในคราวเดียวกับ ณ น่าน และ
ณ เชียงใหม่ อันแสดงถึงการผูกโยงทางภูมิศาสตร์ และหมายถึงชื่อบ้าน
นามเมืองที่ถูกกำหนดจากกษัตริย์ ชื่อ “นครลำปาง” ที่หายไป
ย่อมทำให้ความหมายของ “นคร” “ละคอน” สูญสลายไปด้วย ...โดยในเอกสาร
ของราชการพบการใช้ชื่อเรียก “จังหวัดลำปาง” มาตั้งแต่ปี 2460 เป็นอย่างช้า
(ที่มา : ภัณฑุพันธ์ พจนะลาวัลย์, 2561. น้ำวัง รถไฟ ไฮเวย์ ประวัติศาสตร์
ลำปางสมัยใหม่)

พ.ศ.2478 พระราชกฤษฎีกาจัดตั้งเทศบาลเมืองลำปาง จังหวัดลำปาง เป็นหน่วยการเมือง
ที่สำคัญที่ได้รับการคาดหวังว่าจะเป็นการกระจายอำนาจให้ท้องถิ่นจัดการตัวเอง
โดยระบอบเขตของเทศบาลเมืองลำปาง พร้อมทั้งแผนที่แสดงขอบเขตและการ
อาคารสถานที่ ทำให้เราเห็นถึงการกระจายตัว และความหนาแน่นในเขตเทศบาล
เมืองลำปางได้ชัดเจนเป็นครั้งแรก

พ.ศ.2480 การเกิดขึ้นของตลาดสดจำนวนหนึ่ง อันแสดงให้เห็นได้ถึงการขยายตัวของ
ประชากรการค้าขายเล็กๆ น้อยๆ และการบริโภคในระดับชาวบ้านและ
นายทุนท้องถิ่น อาทิ ตลาดนาแก้วไต้ ในปี 2484
(ที่มา : ภัณฑุพันธ์ พจนะลาวัลย์, 2561. น้ำวัง รถไฟ ไฮเวย์ ประวัติศาสตร์
ลำปางสมัยใหม่)

พ.ศ.2481

การจัดการควบคุมพื้นที่ของรัฐ โดยการสำรวจและรังวัดที่ดิน มีการเปิดที่ทำการ
หอทะเบียนที่ดินจังหวัดลำปางในปี 2481

(ที่มา : วิทยุพันธุ์ พจนะลาวัลย์, 2561. น้ำวัง รถไฟ ไฮเวย์ ประวัติศาสตร์
ลำปางสมัยใหม่)

พ.ศ.2486

- การออกกฎหมายกีดกันคนต่างด้าว (โดยเฉพาะชาวจีน)

การออกกฎหมายกีดกันคนต่างด้าว (โดยเฉพาะชาวจีน) โดยเริ่มใช้กับภาคเหนือ
เมื่อปลายเดือนมกราคม พ.ศ.2486 ครอบคลุมพื้นที่ 6 จังหวัด ได้แก่ เชียงใหม่
ลำพูน ลำปาง เชียงราย แพร่ อุตรดิตถ์

- ลำปาง กับช่วงสงครามโลกครั้งที่ 2 ระเบิดครั้งใหญ่ที่เกิดขึ้นเมื่อสิ้นปี 2486
ลำปางถูกทิ้งระเบิดอย่างหนัก ส่งผลกระทบต่อความรู้สึกนึกคิดของคนใน
สังคมอย่างมาก จนเกิดปรากฏการณ์ต่างๆ เช่น การสร้างหลุมหลบภัยไว้ตาม
บ้านเรือนและสถานที่ต่างๆ มีการอำพรางตึกและอาคารด้วยทางมะพร้าวบน
หลังคาและทาสีดำตามอาคาร เพื่อหลบการทิ้งระเบิดจากฝ่ายพันธมิตร ผู้คน
ส่วนหนึ่งพากันหลบหนีออกไปอยู่นอกเมืองเป็นการชั่วคราวจนลำปางเกือบ
เป็นเมืองร้าง

พ.ศ.2488

การรวมกลุ่มเพื่อสร้างอำนาจต่อรองและสร้างสวัสดิการร่วมกัน
ภายในกลุ่ม อาทิ ศาลเจ้าหรือศาสนสถานของชาวจีน เพื่อประกอบพิธีกรรม
ตามความเชื่อ เช่น ศาลเจ้าแม่ทับทิมของชาวจีนไหหลำ ศาลเจ้าปู่แง่งาง
ของชาวจีนแต้จิ๋วและจีนแคะในพื้นที่สบตุ๋ย

(ที่มา : On Lamphang Article เปิดโลกลำปาง ผ่าน "ลุ่มเสียงจากบทความ",
http://olparticle.blogspot.com/2006/12/3_09.html)

- พ.ศ.2490 เครื่องบินและสนามบินได้รับการใช้งานเชิงพาณิชย์ เนื่องจากความคุ้มค่าทางต้นทุนการส่งไปรษณีย์ทางอากาศที่มีความคุ้มค่ากว่าเมื่อเทียบกับรถไฟ
- พ.ศ.2491 โรงเรียนช่างเย็บเสื้อและทอผ้า เปลี่ยนชื่อเป็น “โรงเรียนการช่างสตรีลำปาง”
- พ.ศ.2492 การรวมตัวกันก่อตั้งสมาคมล้อเลื่อนจังหวัดลำปาง โดยกลุ่มสมาคมวิชาชีพรถม้า ซึ่งริเริ่มโดยขุนอุทานคดี อดีตนายกเทศมนตรีเมืองลำปาง
- พ.ศ.2493 การโอนกิจการของโรงพยาบาลเทศบาลเมืองลำปางให้แก่ กรมการแพทย์ กระทรวงสาธารณสุขและได้เปลี่ยนชื่อเป็น “โรงพยาบาลเมืองลำปาง”
- การซื้อที่ดินโดยรัฐบาลจากสถานกงสุลอังกฤษ เพื่อเป็นที่ทำการให้ของกองบังคับการตำรวจภูธรเขต 1 และเปลี่ยนเป็น กองบังคับการตำรวจภูธรเขต 5 ในปี 2494
- พ.ศ.2495 การเปลี่ยนแปลงของวงการทหารในลำปาง การได้รับพระราชทานนามค่ายว่า “ค่ายสุรศักดิ์มนตรี” เพื่อเป็นอนุสรณ์แด่จอมพลเจ้าพระยาสุรศักดิ์มนตรี (เจิม แสงชูโต)
- พ.ศ.2496 การก่อตั้งโรงเรียนระดับอนุบาล - ประถมศึกษา โรงเรียนอนุบาลลำปาง (เขลางค์รัตน์ อนุสรณ์)

4) พ.ศ.2500 - 2530 บนถนนหนทางซูเปอร์ไฮเวย์

(ที่มา : ภัณฑุพันธ์ พจนะลาวัลย์, 2561. น้ำวัง รถไฟ ไฮเวย์
ประวัติศาสตร์ลำปางสมัยใหม่)

- พ.ศ.2501 การขยายตัวของโรงเรียนเอกชนระลอกใหม่ อาทิ การก่อตั้งโรงเรียนอัสสัมชัญ
ลำปาง อันเป็นโรงเรียนมูลนิธิคณะเซนต์คาเบรียลแห่งประเทศไทย เครือข่าย
เดียวกับโรงเรียนอัสสัมชัญที่เปิดก่อนหน้าในปี 2490
- พ.ศ.2502 การจัดตั้งสำนักงานประชาสัมพันธ์เขตลำปาง และสถานีวิทยุกระจายเสียงขนาด
10 กิโลวัตต์ ขึ้นในภาคเหนือที่จังหวัดลำปาง
- พ.ศ.2504 การก่อตั้งเหล่ากาชาดจังหวัดลำปาง
- พ.ศ.2508
 - การก่อตั้งค่ายลูกเสือจังหวัดลำปาง
 - การขยายตัวของกุนทองถิ่น ห้างนิยมพานิชในปี 2508
- พ.ศ.2512
 - การประกาศกำหนดที่ตั้งของสถานีขนส่งจังหวัดลำปางอย่างเป็นทางการ
บริเวณริมถนนพหลโยธิน
 - การก่อตั้งธนาคารแห่งประเทศไทย สาขาภาคเหนือ จังหวัดลำปาง
- พ.ศ.2515 กลุ่มของบุญเทียม สุวรรณอัตถ์ ชนะการเลือกตั้งเทศบาลเมืองลำปาง ทำให้เธอ
กลายเป็นนายกเทศมนตรีหญิงคนแรกของไทย
- พ.ศ.2516 ก่อสร้างสนามกีฬาจังหวัดลำปาง เพื่อรองรับการแข่งขันกีฬาเขต 5 จังหวัด
ลำปาง

พ.ศ.2519

การจัดตั้งมูลนิธิเพื่อการศึกษาประชาวิทย์ - มัธยมวิทยา
ความพยายามในการรวมทั้งสองโรงเรียนจีนในลำปางเข้าด้วยกันก่อนช่วงสงครามโลก
ครั้งที่สองแต่ในที่สุดโรงเรียนทั้งสองก็ถูกสั่งปิดในช่วงสงคราม และโรงเรียนยกส่าย
ถูกยึดเป็นฐานที่พักรบ จนถึง พ.ศ.2489 พ่อคำจีนก็ขอเปิดโรงเรียนทั้งสอง โดยรวม
เป็นโรงเรียนเดียวกันในนาม “โรงเรียนยกส่าย” หรือโรงเรียนประชาวิทย์
(หรือกงลียีหว่า) เป็นโรงเรียนระดับประถมศึกษา ขณะที่ใช้โรงเรียนยกส่าย เป็นที่ตั้ง
สโมสรชาวจีน (หว่าเจียวจี้เลาะปู้) ชื่อ สโมสรสหมิตร ในปี พ.ศ.2495 จึงขอใช้พื้นที่
โรงเรียนยกส่าย เป็นที่ตั้งโรงเรียนและใช้ชื่อว่า “โรงเรียนมัธยมวิทยา” จนในที่สุด ความ
พยายามดังกล่าวก็ปรากฏเป็นเครือข่ายในนาม มูลนิธิเพื่อการศึกษาประชาวิทย์ – มัธยม
วิทยา เมื่อปี พ.ศ.2519

(ที่มา : On Lampang Article เปิดโลกลำปาง ผ่าน “ลุ่มเสียงจากบทความ”,
http://olparticle.blogspot.com/2006/12/3_09.html)

พ.ศ.2520

เทศบาลได้ริเริ่มปรับเปลี่ยนโฉมเมืองลำปางอีกครั้ง ตั้งแต่การออกแบบตราสัญลักษณ์
ให้มีลักษณะทันสมัย ลดทอนรายละเอียด ประกอบให้กลายเป็นเพียงเส้นเรขาคณิต
ทั้งยังมีการปรับประติมากรรมลอยตัวรูปโก่ขาว พร้อมกับสร้างน้ำพุหน้าเทศบาล
เมืองลำปาง

พ.ศ.2523

การขยายตัวของทุนท้องถิ่น ห้างลัคกี้ (สะอาดลำปาง) ห้างแพชั่นสตรีในปี 2523

- พ.ศ.2524 การจัดทะเบียนสหกรณ์เดินรถลำปาง จำกัด (หน่วยงานที่รวมกลุ่มกันเพื่อสวัสดิการของพนักงานขับรถโดยสารประจำทางภายในจังหวัดลำปาง หรือที่รู้จักกันในนาม “รถสีล้อ” เพื่อการจัดการระบบขนส่งภายในจังหวัดลำปาง โดยได้รับการจดทะเบียนอย่างเป็นทางการเป็นระบบมากขึ้น
- พ.ศ.2523 การขยายตัวของทุนท้องถิ่น เสรีสรรพสินค้า ในปี 2524
- พ.ศ.2525 การสร้างสนามเทนนิสและเปิดการแข่งขันเทนนิสโอเพ่น 25 ปี ในปี 2525
- พ.ศ.2527 การสร้างอนุสาวรีย์เจ้าทิพย์ช้าง บริเวณถนนซูเปอร์ไฮเวย์ลำปาง - งาว ภาพตัวแทนของสถานะที่สูงส่งของเมืองลำปางในฐานะที่เจ้าทิพย์ช้างเป็นคนลำปางและเป็นบรรพบุรุษต้นตระกูลของเหล่า ณ เชียงใหม่ ณ ลำปาง และ ณ ลำพูน
- พ.ศ.2528 การสร้างคลังก๊าซ ปตท.ลำปาง
- พ.ศ.2532 การยกเลิกสัมปทานป่าไม้ในลำปาง

บริบท

เมืองกำแพง

ในปัจจุบัน

1. พัฒนาการและแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของ จังหวัดลำปาง

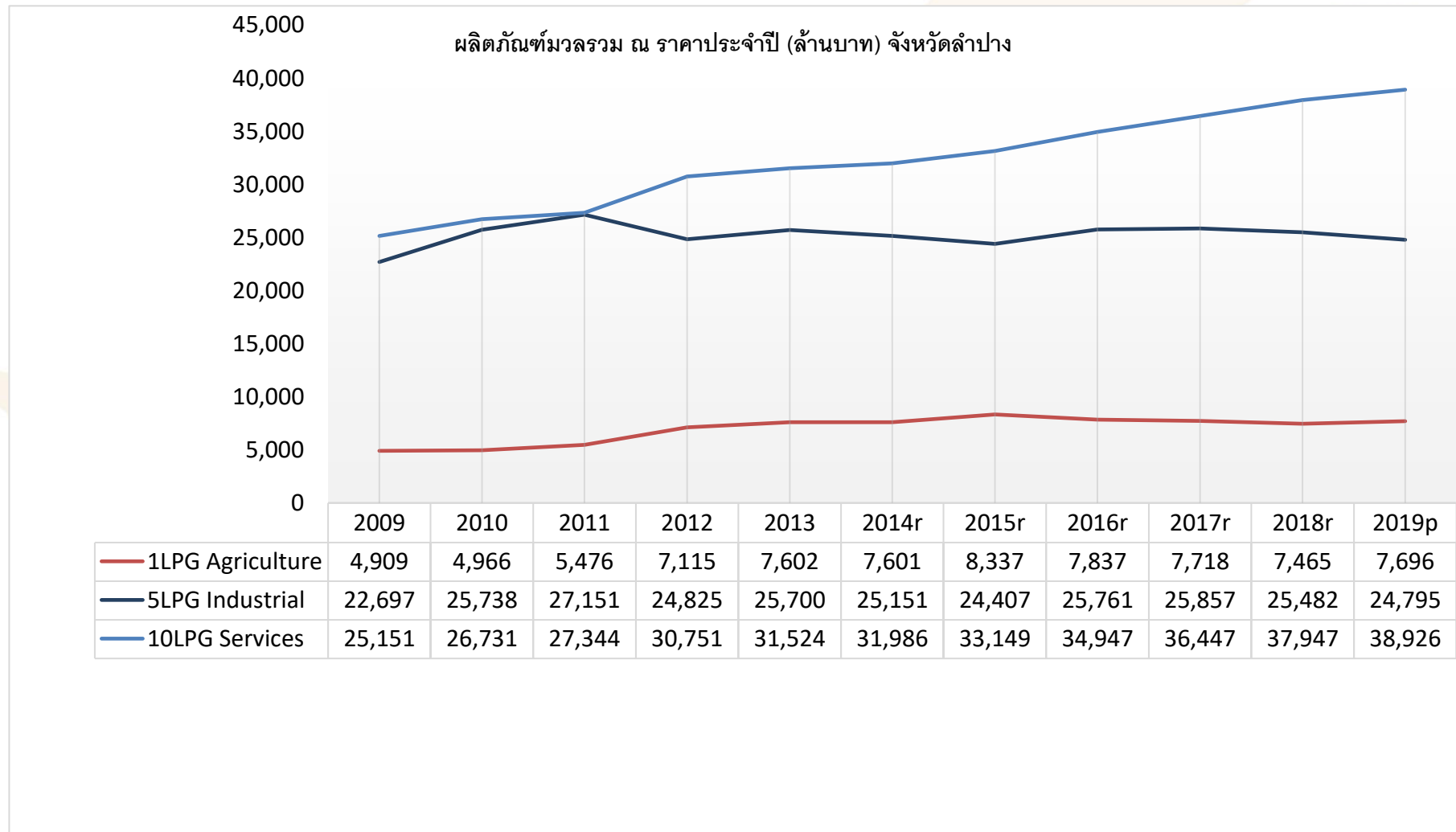
เป็นการนำเสนอข้อมูลเชิงเปรียบเทียบการวิเคราะห์ข้อมูลพัฒนาการและแนวโน้มการพัฒนาของจังหวัดที่ครอบคลุมในทุกมิติทั้งด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยมีรายละเอียดดังนี้

1.1 พัฒนาการและแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ

จังหวัดลำปางมีอัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัดเพิ่มขึ้นในอัตราที่ลดลง ผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัดปี 2560 มูลค่า 70,023 ล้านบาท ในปี 2562 เพิ่มขึ้นเป็น 71,417 ล้านบาท

เมื่อวิเคราะห์รายละเอียดในสาขาการผลิตจะพบว่ามูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภาคอุตสาหกรรมมีแนวโน้มลดลง มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภาคเกษตร ขาดเสถียรภาพมีทั้งเพิ่มเพิ่มขึ้นและลดลงในภาพรวมถือขยายตัวในอัตราที่ต่ำ มีเพียงมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมของภาคบริการเท่านั้นที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น

สาขา	มูลค่าเพิ่ม (VA)ล้านบาท					growth (%)		
	2558	2559	2560	2561	2562	2560	2561	2562
Gross provincial product (GPP)	65,892	68,545	70,023	70,894	71,417	2.2	1.2	0.7
GPP Per capita (Baht)	90,424	94,779	97,291	99,230	100,711	2.7	2.0	1.5

(ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ)

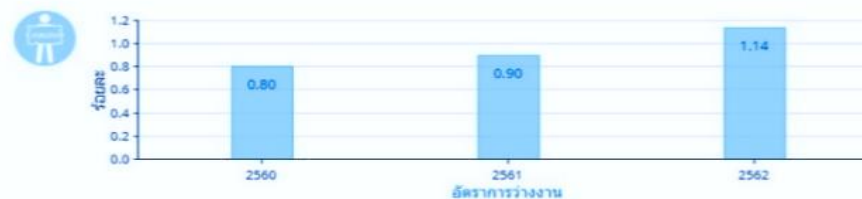
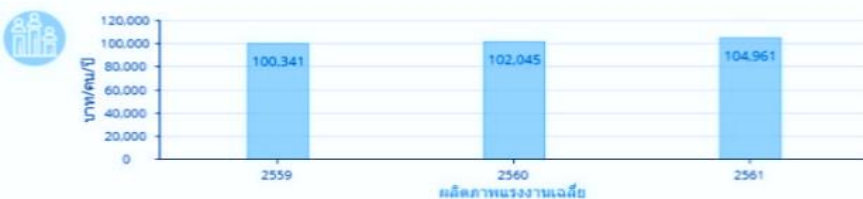
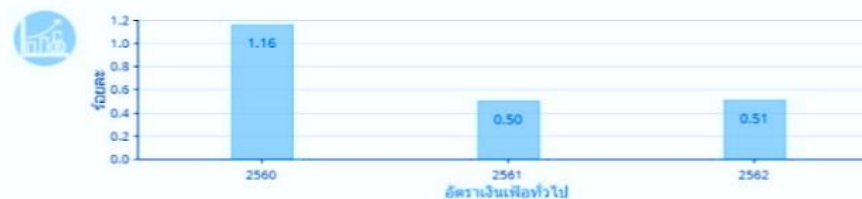
เมื่อเปรียบเทียบกับระดับประเทศ พบว่าตัวชี้วัดด้านเศรษฐกิจในภาพรวมส่วนใหญ่ต่ำกว่าระดับค่าเฉลี่ยของระดับประเทศ โดยเฉพาะอัตราการขยายตัวต่อปีของการลงทุนภาครัฐอยู่ในอันดับที่ 71 ของประเทศ และอัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมอยู่ในอันดับที่ 59 ของประเทศ รวมทั้งผลิตภาพแรงงานเฉลี่ยอยู่ในระดับ 49 ของประเทศ มีเพียงตัวชี้วัดเดียวที่มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าระดับประเทศคือรายได้ของจังหวัด (ไม่รวมเงินอุดหนุน) ต่อมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวม จังหวัด แบบปริมาณลูกโซ่

อันดับ		ตัวชี้วัดด้านเศรษฐกิจภาพรวม	ค่าเฉลี่ย	จังหวัดสาป่าง		
1	76			ค่าสถิติ	หน่วย	อันดับ
		(2561) อัตราขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมฯ แบบปริมาณลูกโซ่	3.6	1.5	ร้อยละ	59
		(2561) มูลค่าผลิตภัณฑ์ฯ เฉลี่ยต่อหัว (Per Capita)	182,388	100,709	บาท	44
		(2561) ผลิตภาพแรงงานเฉลี่ย	210,159	104,961	บาท/คน/ปี	49
		(2562) อัตราเงินเฟ้อทั่วไป	0.8	0.5	ร้อยละ	25
		(2563) อัตราการขยายตัวต่อปีของการลงทุนภาครัฐ	-2.5	-30.7	ร้อยละ	71
		(2563) อัตราการขยายตัวต่อปีของมูลค่าทุนจดทะเบียนธุรกิจนิติบุคคลที่คงอยู่	4.2	3.8	ร้อยละ	39
		(2561) รายได้ของจังหวัด (ไม่รวมเงินอุดหนุน) ต่อมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด แบบปริมาณลูกโซ่	4.4	8.7	ร้อยละ	27

กส : ไม่มีข้อมูลตัวชี้วัด

- : ไม่มีการจัดอันดับของตัวชี้วัด

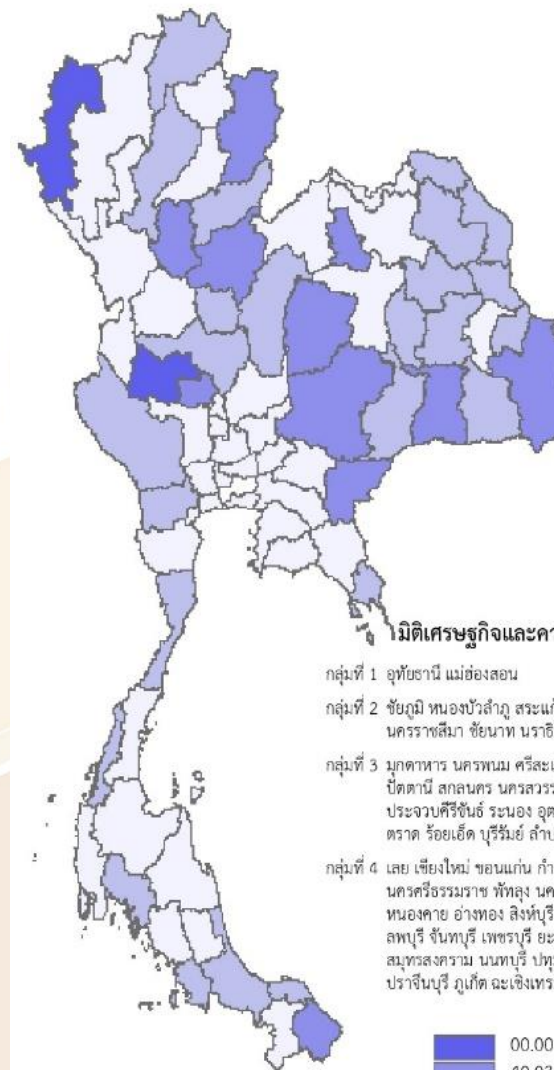
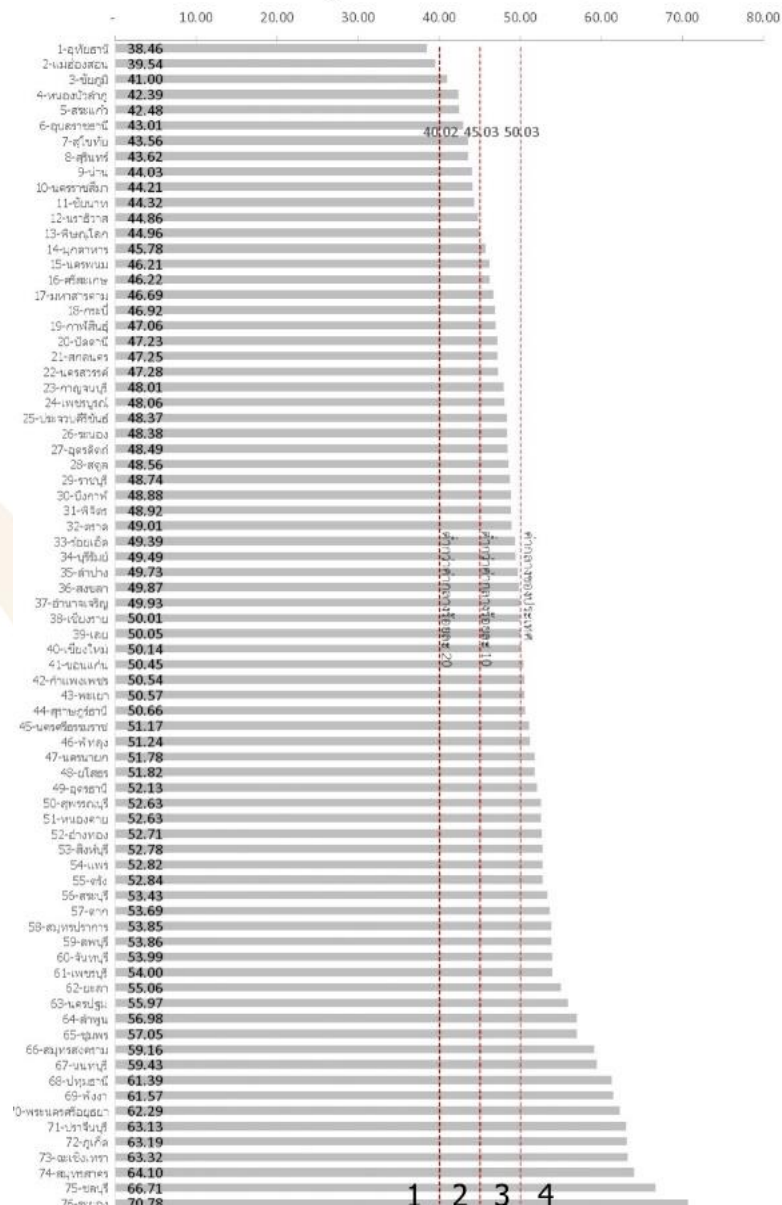
เศรษฐกิจ

เมื่อพิจารณาเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals : SDGs) ในมิติที่ 3 เศรษฐกิจและความมั่งคั่ง (Prosperity) ที่วัดความเป็นอยู่ที่ดีและสอดคล้องกับธรรมชาติ ของประชาชนพบว่า จังหวัดลำปางจัดอยู่ในกลุ่มที่ 3 มีค่าดัชนีผสมสูงกว่าระดับประเทศและเป็นจังหวัดที่มีศักยภาพและพร้อมที่จะพัฒนา แต่มีค่าดัชนีบางตัวที่มีค่าร้อยละต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศที่ต้องเร่งพัฒนา คือ อัตราการเปลี่ยนแปลงของรายได้เฉลี่ย อัตราการเปลี่ยนแปลงของผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด และอัตราส่วนหนี้เฉลี่ยต่อรายได้เฉลี่ยของครัวเรือนของครัวเรือนในจังหวัด

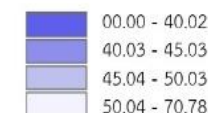
ตัวชี้วัด	ค่ากลางประเทศ					ลำปาง				
	2558	2559	2560	2561	2562	2558	2559	2560	2561	2562
ด้านการพัฒนาคน (People)										
PP_01 ร้อยละของประชากรที่อยู่ใต้เส้นความยากจน (ร้อยละ)* *****	7.49	9.22	8.32	11.38	6.14	9.88	13.09	8.64	18.11	5.29
PP_02 ร้อยละของทารกแรกเกิดที่มีน้ำหนักต่ำกว่าเกณฑ์ (ร้อยละทารกเกิดมีชีพ)* ***	9.49	9.85	9.95	10.19	10.47	9.83	10.58	10.04	10.36	10.47
PP_03 ร้อยละของประชากรที่เจ็บป่วยที่เป็นผู้ป่วยใน (ร้อยละ)* *****	10.60	10.88	10.63	11.21	11.23	12.38	12.43	12.16	12.89	12.78
PP_04 อัตราส่วนประชากรต่อแพทย์ (คน/แพทย์)*	2,832	2,991	2,676	2,549	2,274	1,967	2,000	1,822	1,694	1,647
PP_05 อัตราการเข้าเรียนรวมระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและอาชีวศึกษา (ร้อยละ)	72.87	75.06	74.47	76.51	73.70	95.46	95.62	93.25	90.55	90.13
PP_06 จำนวนปีการศึกษาเฉลี่ยประชากรไทยอายุ 15-59 ปี (ปี)	8.66	8.85	8.93	9.07	9.15	8.67	9.00	9.54	9.46	9.26
PP_07 ค่าเฉลี่ยคะแนน o-net มัธยมศึกษาตอนปลาย (คะแนน)	33.67	33.31	31.89	33.60	35.29	35.98	36.53	35.26	36.65	37.44

ดัชนีผสม มิติเศรษฐกิจและความมั่งคั่ง (Prosperity)

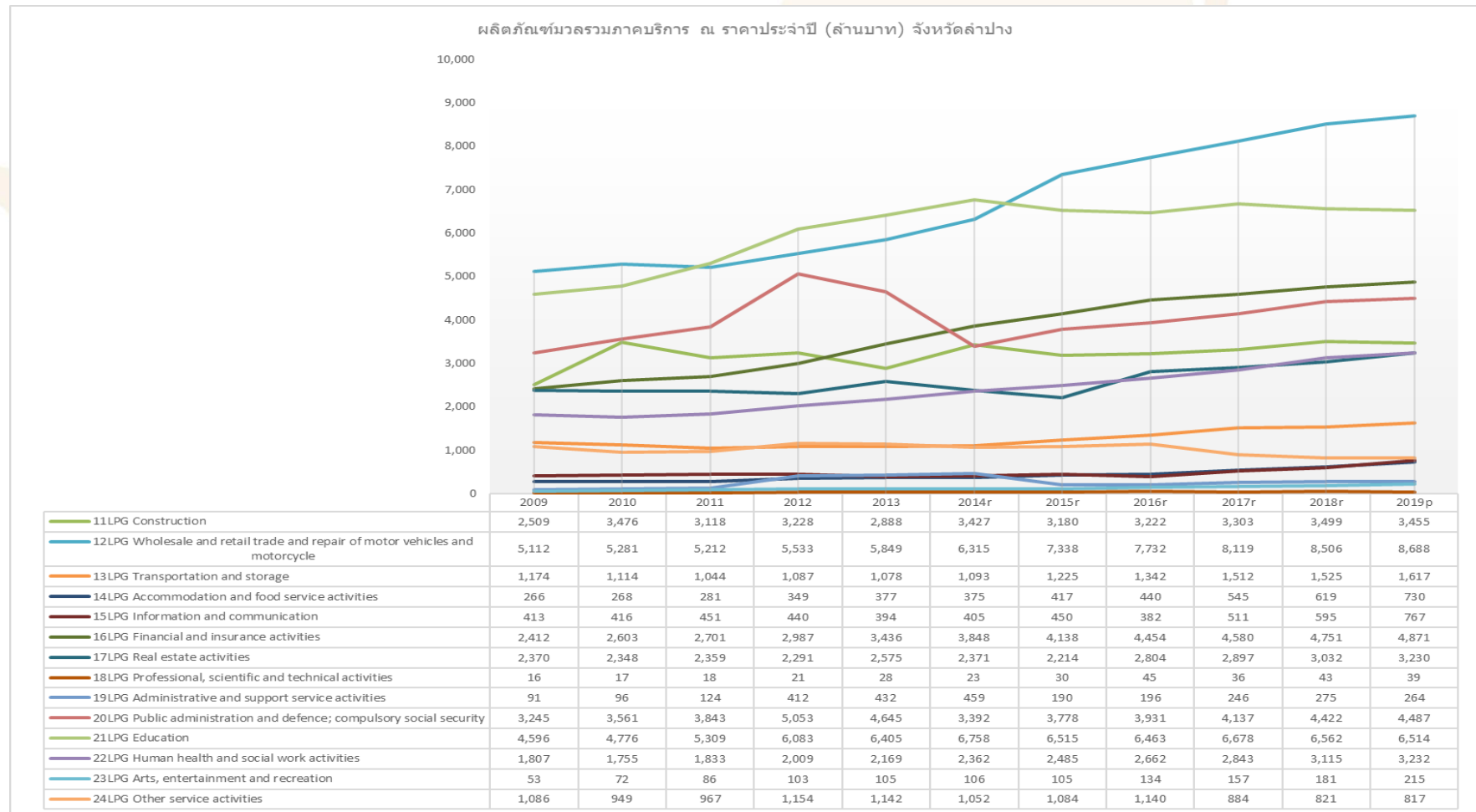
มิติเศรษฐกิจและความมั่งคั่ง (Prosperity)

- กลุ่มที่ 1 อุทัยธานี แม่ฮ่องสอน
- กลุ่มที่ 2 ชัยภูมิ หนองบัวลำภู สระแก้ว อุบลราชธานี สุโขทัย สุรินทร์ น่าน นครราชสีมา ชัยนาท นครราชสีมา พิษณุโลก
- กลุ่มที่ 3 มหาสารคาม นครพนม ศรีสะเกษ มหาสารคาม กระบี่ กาฬสินธุ์ ปัตตานี สกลนคร นครสวรรค์ กาญจนบุรี เพชรบูรณ์ ประจวบคีรีขันธ์ ระนอง อุตรดิตถ์ สตูล ราชบุรี ปังกาฬ พิจิตร ตราด ร้อยเอ็ด บุรีรัมย์ ลำปาง สงขลา อำนาจเจริญ เชียงราย
- กลุ่มที่ 4 เลย เชียงใหม่ ขอนแก่น กำแพงเพชร พะเยา สุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช พัทลุง นครนายก ยโสธร อุตรดิตถ์ สุพรรณบุรี หนองคาย อำนาจเจริญ สิงห์บุรี แพร่ ตรัง สระบุรี ตาก สมุทรปราการ ลพบุรี จันทบุรี เพชรบุรี ยะลา นครปฐม ลำพูน พะนาญ สมุทรสงคราม นนทบุรี ปทุมธานี พังงา พระนครศรีอยุธยา ปราจีนบุรี ภูเก็ต ฉะเชิงเทรา สมุทรสาคร ชลบุรี ระยอง

ภาคบริการ การค้า การลงทุน

ภาคบริการเป็นสาขาการผลิตของจังหวัดลำปางที่มีอัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมเพิ่มขึ้น มีมูลค่าของผลิตภัณฑ์มวลรวมภาคบริการ ในปี 2562 เท่ากับ 39,926 ล้านบาทมีสัดส่วน ถึงร้อยละ 54 ของมูลค่าของผลิตภัณฑ์มวลรวมทั้งหมดของจังหวัด และสาขาที่มีสัดส่วนสูงสุด 3 อันดับแรกคือ การก่อสร้าง การขายส่ง การขายปลีก การซ่อมยานยนต์และจักรยานยนต์ การขนส่งและสถานี ที่เก็บสินค้า

เมื่อวิเคราะห์ ตัวชี้วัดด้านบริการของจังหวัดลำปาง พบว่ารายได้จากการท่องเที่ยว สัดส่วนมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมด้านการท่องเที่ยวต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมทั้งหมด อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมภาคบริการ (นอกเหนือจากบริการภาครัฐ) ยังมีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าระดับประเทศ มีเพียง 2 ตัวชี้วัดที่มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าระดับประเทศคือ สัดส่วนมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมสาขาตัวกลางทางการเงินต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมทั้งหมดอัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมภาคบริการ (นอกเหนือจากบริการภาครัฐ)

อันดับ			ตัวชี้วัดด้านท่องเที่ยว และบริการ	ค่าเฉลี่ย	จังหวัดลำปาง		
1		76			ค่าสถิติ	หน่วย	อันดับ
			(2562)รายได้จากการท่องเที่ยว	21,843	4,352	ล้านบาท	43
			(2561)สัดส่วนมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมด้านการท่องเที่ยวต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมทั้งหมด แบบปริมาณลูกโซ่	4.36	0.98	ร้อยละ	39
			(2561)สัดส่วนมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมสาขาตัวกลางทางการเงินต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมทั้งหมด แบบปริมาณลูกโซ่	4.48	7.23	ร้อยละ	35
			(2561)สัดส่วนมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภาคบริการ (นอกเหนือจากบริการภาครัฐ) ต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมทั้งหมด แบบปริมาณลูกโซ่	47.57	56.52	ร้อยละ	38
			(2561)อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมภาคบริการ (นอกเหนือจากบริการภาครัฐ) แบบปริมาณลูกโซ่	4.08	2.58	ร้อยละ	49

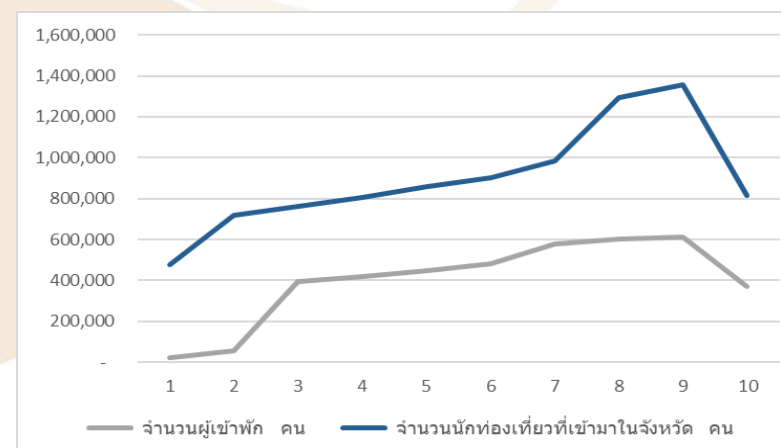
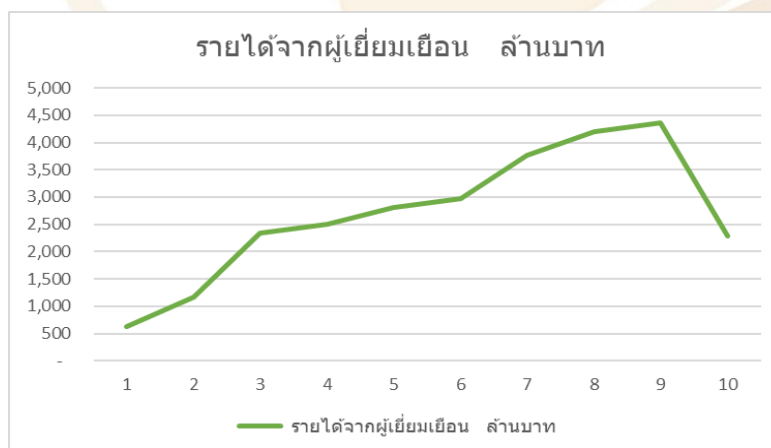
na :ไม่มีข้อมูลตัวชี้วัด

- :ไม่มีการจัดอันดับของตัวชี้วัด

ด้านการท่องเที่ยว

ด้านการท่องเที่ยวของจังหวัดลำปางถึงแม้จะมีสัดส่วนของรายได้ที่ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของระดับประเทศ แต่ถ้าพิจารณาในภาพรวมของจังหวัดลำปางจะพบว่าช่วง 10 ปีการท่องเที่ยวของจังหวัดลำปางมีอัตราการขยายตัวค่อนข้างสูงและมีอัตราเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องเมื่อเทียบกับอัตราการขยายตัวของสาขาการผลิตอื่น ๆ

รายการ	หน่วย	2554	2555	2556	2557	2558	2559	2560	2561	2562	2563
SI											
จำนวนผู้เข้าพัก	คน	22,402	55,958	394,883	417,407	449,323	481,908	576,727	604,758	614,450	371,068
ปริมาณการใช้ไฟฟ้าภาคบริการ	ล้าน kwh	9	9	10	10	10	10	10	10	10	9
ภาษีมูลค่าเพิ่มหมวดโรงแรมและภัตตาคาร	ล้านบาท	7	8	8	8	9	10	11	12	14	10
รายได้จากผู้เยี่ยมเยือน	ล้านบาท	627	1,163	2,345	2,505	2,805	2,969	3,774	4,203	4,366	2,292
จำนวนนักท่องเที่ยวที่เข้ามาในจังหวัด	คน	478,222	719,823	761,823	804,161	859,083	904,653	984,037	1,291,730	1,358,846	816,486
ยอดขายสินค้าของห้างสรรพสินค้าในจังหวัด	ล้านบาท	3,298	4,610	4,814	4,747	4,958	4,841	4,743	4,603	4,664	3,958
พื้นที่ให้อนุญาตก่อสร้างด้านที่อยู่อาศัย	ตรม.	138,566	146,734	199,356	275,182	262,480	299,123	252,744	279,273	320,069	345,117
สินเชื่อรวม	ล้านบาท	549,009	633,706	698,592	649,027	701,773	723,176	722,404	751,417	861,290	849,553

สรุปศักยภาพด้านการท่องเที่ยว

ผลิตภัณฑ์มวลรวม สาขาที่พักแรมและบริการด้านอาหาร ณ ราคาประจำปี 2561 มีมูลค่า **616** ล้านบาท

อัตราการขยายตัว (ร้อยละ)	2559	2560	2561
	0.2	18.0	8.8

รายได้จากการท่องเที่ยว (ล้านบาท)

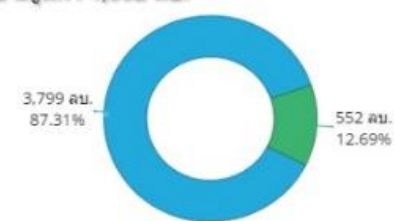
ปี 2560 มีมูลค่า 3,774 ลบ.

ปี 2561 มีมูลค่า 4,249 ลบ.

ปี 2562 มีมูลค่า 4,352 ลบ.

■ ชาวต่างชาติ ■ ชาวไทย

รายการ/ปี	2560	2561	2562
จำนวนผู้เยี่ยมชม (คน)	1,216,149	1,332,887	1,362,257
ชาวไทย	1,108,410	1,218,398	1,246,016
ชาวต่างชาติ	107,739	114,489	116,241
จำนวนนักท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว (วัน)	2.19	2.20	2.16
ชาวไทย	2.15	2.16	2.12
ชาวต่างชาติ	2.61	2.62	2.59
ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยเพื่อการท่องเที่ยว (บาท/คน/วัน)	1,913	1,992	2,025
ชาวไทย	1,850	1,929	1,959
ชาวต่างชาติ	2,472	2,578	2,624
จำนวนห้องพัก (ห้อง)	2,811	2,807	2,869
อัตราการเข้าพัก (ร้อยละ)	58	61	61

Activate Windows

จำนวนนักท่องเที่ยว/นักทัศนอาจร

รายการ	ปี2561		รวม	ปี2562		รวม	ปี 2563	
	ชาวไทย	ชาวต่างประเทศ		ชาวไทย	ชาวต่างประเทศ		ชาวไทย	ชาวต่างประเทศ
จำนวน นักท่องเที่ยว (คน)	608,317	58,328	666,645	618,668	59,267	677,935	ข้อมูลอยู่ระหว่างจำแนก เป็นข้อมูล จำนวนผู้เยี่ยมเยือน 821,581	
จำนวน นักทัศนอาจร (คน)	610,081	56,161	666,242	627,341	56,974	684,322		
รวม	1,218,398	114,489	1,332,887	1,246,009	116,241	1,362,257	821,581	

เปรียบเทียบรายได้จากการท่องเที่ยวจังหวัดลำปาง

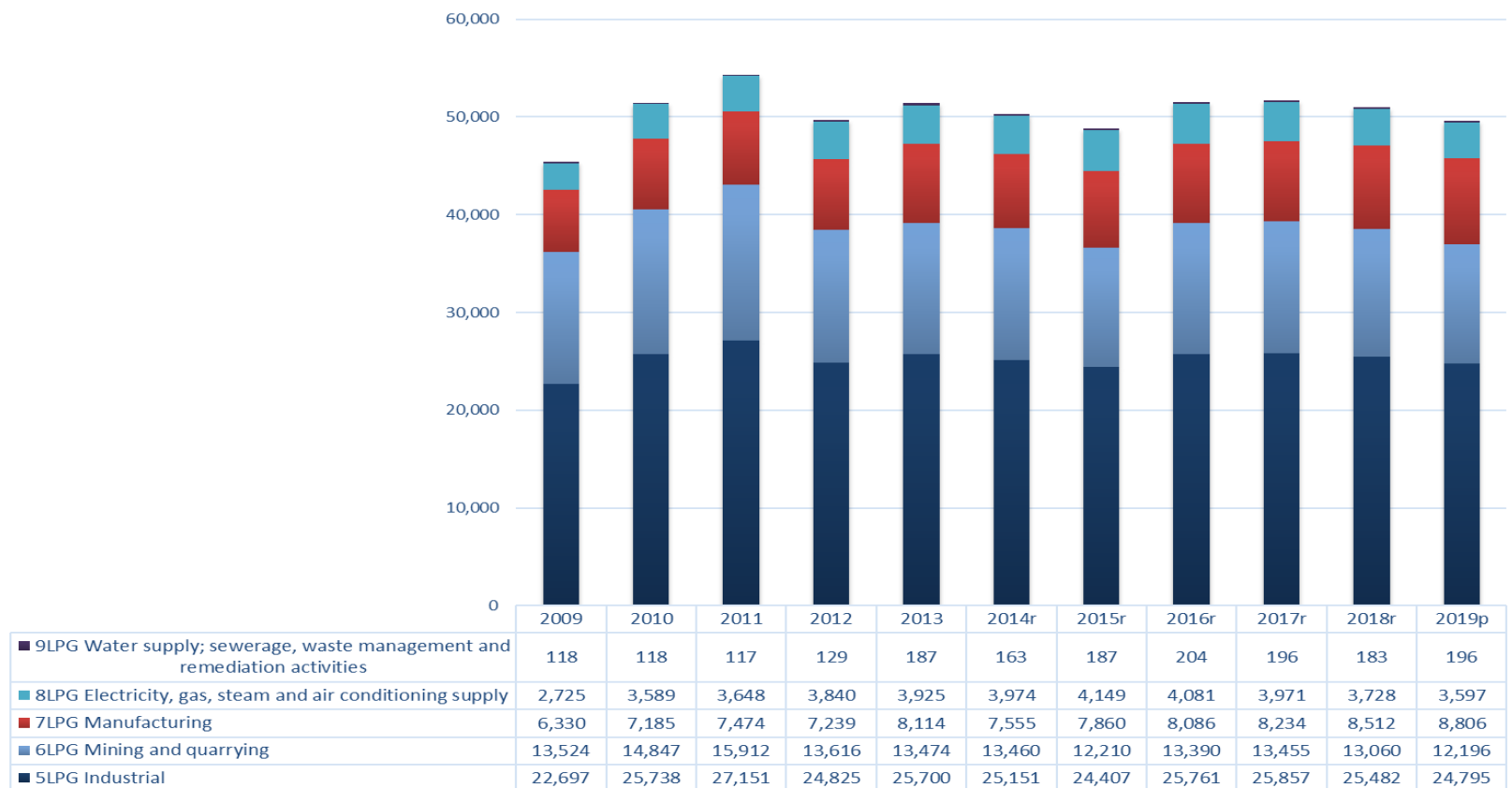
รายได้จากการท่องเที่ยว (ล้านบาท)	ปี 2559	ปี 2560	ปี 2561	ปี 2562	ปี 2563
ชาวไทย	2,581.93	3,285.02	3,710.69	3,799.23	2,181.53
ชาวต่างประเทศ	387.02	488.93	538.75	552.34	124.38
รวม	2,968.95	3,773.95	4,249.44	4,351.57	2,305.91

ที่มา: สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดลำปาง

อุตสาหกรรมและหัตถอุตสาหกรรม

ภาคอุตสาหกรรมของจังหวัดมีอัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมมีแนวโน้มลดลง มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภาคอุตสาหกรรมปี 2562 เท่ากับ 24,795 ล้านบาท ลดลงจากปี 2561 ที่มีมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภาคอุตสาหกรรม เท่ากับ 25,482 ล้านบาท และสัดส่วนของผลิตภัณฑ์มวลรวมภาคอุตสาหกรรมต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัดก็มีสัดส่วนลดลง ในปี 2562 ภาคอุตสาหกรรม มีสัดส่วนที่ร้อยละ 35 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัด สาขาการผลิตที่มีสัดส่วนสูงที่สุดคือการทำเหมืองแร่และเหมืองหิน รองลงมาเป็นการผลิตอุตสาหกรรม ไฟฟ้า ก๊าซ และระบบปรับอากาศ การประปาและการจัดการของเสีย ตามลำดับ

ผลิตภัณฑ์มวลรวมภาคอุตสาหกรรมของจังหวัดลำปาง

เมื่อพิจารณาดัชนีด้านอุตสาหกรรมพบว่า ตัวชี้วัดส่วนใหญ่มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศ มีเพียง 3 ตัวชี้วัดเท่านั้นที่มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าระดับประเทศคือ สัดส่วนมูลค่าสินค้าอุตสาหกรรมเกษตรต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมทั้งหมด ปริมาณการใช้น้ำมันดีเซล และอัตราการเปลี่ยนแปลงของปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจก

อันดับ				ตัวชี้วัดด้านอุตสาหกรรม	ค่าเฉลี่ย	จังหวัดสาป่าง		
1			76			ค่าสถิติ	หน่วย	อันดับ
				(2561)สัดส่วนมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภาคอุตสาหกรรมต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมทั้งหมด แบบปริมาณลูกโซ่	44.05	36.73	ร้อยละ	17
				(2561)อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมภาคอุตสาหกรรม แบบปริมาณลูกโซ่	2.53	-0.20	ร้อยละ	47
				(2561)สัดส่วนมูลค่าสินค้าอุตสาหกรรมเกษตรต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมทั้งหมด แบบปริมาณลูกโซ่	0.14	6.48	ร้อยละ	59
				(2562)ปริมาณการใช้น้ำมันดีเซล	252,372.28	242,049.73	พันลิตร	55
				(2562)ปริมาณการใช้พลังงานทดแทน	177.04	53.50	พันตันเทียบเท่าน้ำมันดิบ	45
				(2562)สัดส่วนการใช้พลังงานทดแทนต่อปริมาณการใช้พลังงานขั้นสุดท้าย	24.59	14.22	ร้อยละ	45
				(2561)สัดส่วนการใช้พลังงานขั้นสุดท้ายต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมฯ แบบปริมาณลูกโซ่	7.99	9.47	toe/ล้านบาท	49
				(2561)สัดส่วนการปล่อยก๊าซเรือนกระจกต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมฯ แบบปริมาณลูกโซ่	24.53	38.47	Ton Co2eq/ล้านบาท	72
				(2562)อัตราการเปลี่ยนแปลงของปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจก	1.41	-11.36	ร้อยละ	2

na :ไม่มีข้อมูลตัวชี้วัด

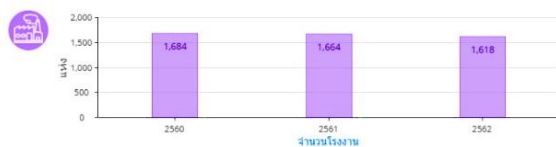
- :ไม่มีการจัดอันดับของตัวชี้วัด

สรุปศักยภาพด้านอุตสาหกรรม

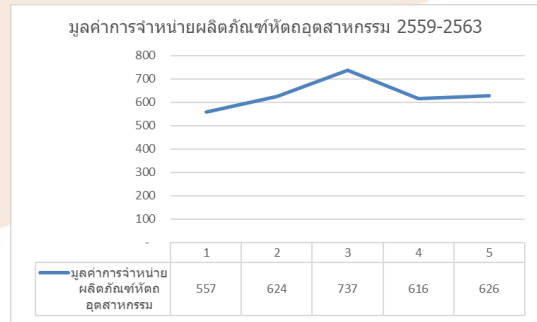
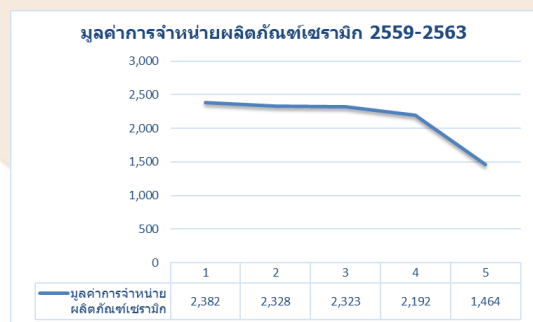
ผลิตภัณฑ์มวลรวม ภาคอุตสาหกรรม ณ ราคาประจำปี 2561 มีมูลค่า **25,526** ล้านบาท

อัตราการขยายตัว (ร้อยละ)	2559	2560	2561
	2.4	1.2	-0.2

สรุปศักยภาพด้านอุตสาหกรรม

รายการ	2559	2560	2561	2562	2563
IPI					
ปริมาณลูกไนต์	16,860	16,241	14,418	14,029	13,405
ปริมาณหินอุตสาหกรรม (หินปูน - ก่อสร้าง)	1,750	1,910	1,942	1,902	1,541
ปริมาณดินขาว	339	199	250	272	302
ปริมาณการใช้ไฟฟ้าภาคอุตสาหกรรม	607,681,855	607,285,161	604,949,892	625,964,057	625,883,438
ภาษีมูลค่าเพิ่มหมวดอุตสาหกรรม	181	132	164	181	141
ปริมาณการผลิตกระแสไฟฟ้า(กฟผ.)	19,086	18,875	17,494	16,731	18,278
มูลค่าการจำหน่ายผลิตภัณฑ์เซรามิก	2,382	2,328	2,323	2,192	1,464
อัตราการเปลี่ยนแปลง	- 2.31	- 2.69	- 0.23	- 6.95	- 32.27
มูลค่าการจำหน่ายผลิตภัณฑ์หัตถอุตสาหกรรม	557	624	737	616	626
อัตราการเปลี่ยนแปลง	0.12	0.18	- 0.16	0.02	- 0.22

เมื่อพิจารณาอุตสาหกรรมเด่นของจังหวัดลำปางคือเซรามิก พบว่า มูลค่าการจำหน่ายผลิตภัณฑ์สินค้าเซรามิกของจังหวัดลำปางในช่วงระยะ 5 ปี ที่ผ่านมา (พ.ศ.2559 - 2563) มีการเปลี่ยนแปลงลดลงอย่างต่อเนื่อง ซึ่งเป็นผลมาจากปัญหาภาวะทางเศรษฐกิจทำให้ผู้ประกอบการรายใหญ่ปิดตัวลง และทำเป็นกิจการขนาดเล็กรายย่อย รวมทั้ง ความนิยมใช้ภาชนะจากเซรามิกในกลุ่มประชาชน ยังมีจำนวนไม่มาก หรือมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นแต่อย่างไร

ส่วนหัตถอุตสาหกรรมมีแนวโน้มในการขยายตัวเพิ่มขึ้น เมื่อเปรียบเทียบกับระดับประเทศพบว่าในปี 2563 จังหวัดลำปางมีอัตราเพิ่มของรายได้จากการจำหน่ายสินค้า OTOP ถึงร้อยละ 19.8 อยู่อันดับที่ 2 ของประเทศ และมีจำนวนวิสาหกิจชุมชนและเครือข่ายวิสาหกิจชุมชนที่ได้รับอนุมัติการจดทะเบียนถึง 1,816 แห่ง อยู่ในอันดับที่ 15 ของประเทศ

1	อันดับ			ตัวชี้วัดด้านการค้า และธุรกิจขนาดย่อม	ค่าเฉลี่ย	จังหวัดสาปาง		
	76					ค่าสถิติ	หน่วย	อันดับ
				(2561)กำไรของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมต่อมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมทั้งหมด แบบปริมาณลูกโซ่	19.57	15.67	ร้อยละ	39
				(2563)อัตราเพิ่มของรายได้จากการจำหน่ายสินค้า OTOP	8.50	19.80	ร้อยละ	2
				(2562)จำนวนวิสาหกิจชุมชนและเครือข่ายวิสาหกิจชุมชนที่ได้รับอนุมัติการจดทะเบียน	1,141	1,816	แห่ง	15
				(2561)สัดส่วนมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมสาขาการขนส่ง สถานที่เก็บสินค้า และการคมนาคม ต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมทั้งหมด แบบปริมาณลูกโซ่	6.09	2.22	ร้อยละ	53

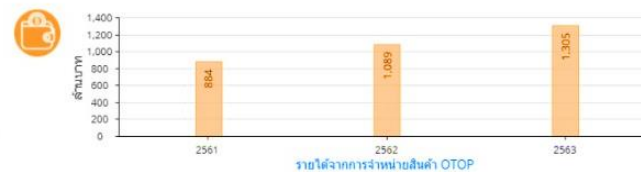
na : ไม่มีข้อมูลตัวชี้วัด
- : ไม่มีการจัดอันดับของตัวชี้วัด

สรุปศักยภาพด้านการค้าและธุรกิจขนาดย่อม

ผลิตภัณฑ์มวลรวม สาขาการขายส่งขายปลีก ณ ราคาประจำปี 2561 มีมูลค่า **8,736** ล้านบาท

อัตราการขยายตัว (ร้อยละ)	2559	2560	2561
	0.7	1.2	2.8

สรุปศักยภาพการค้า และธุรกิจขนาดย่อม "จังหวัดสาปาง"

ข้อมูลโรงงานอุตสาหกรรม

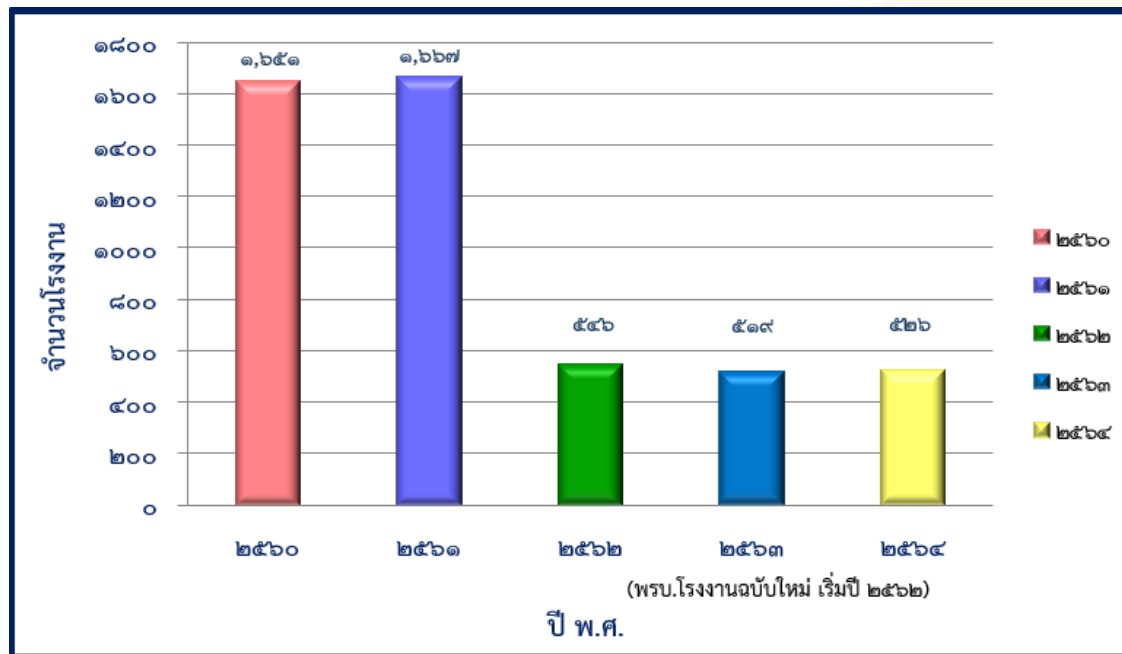
ปัจจุบันโรงงานตามพระราชบัญญัติโรงงาน (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2562 ที่กำหนดต้องมีเครื่องจักร ตั้งแต่ 50 แรงม้าขึ้นไปหรือคนงาน 50 คน ขึ้นไป ในส่วนของจังหวัดลำปาง มีโรงงานจำนวนทั้งสิ้น จำนวน 526 โรงงาน เงินลงทุนรวม 60,080.41 ล้านบาท คนงาน 21,962 คน (ข้อมูล ณ 31 กรกฎาคม 2564) โดยกลุ่มอุตสาหกรรมสำคัญที่ส่งผลต่อเศรษฐกิจของจังหวัดลำปางด้านการลงทุนและด้านแรงงาน ดังนี้

1. อุตสาหกรรมด้านพลังงาน ได้แก่ การผลิตพลังงานไฟฟ้าโดยใช้ถ่านหินลิกไนต์ การผลิตพลังงานไฟฟ้าจากเซลล์แสงอาทิตย์ การผลิตพลังงานไฟฟ้าจากถ่านหินซึ่งจากการผลิตปูนซีเมนต์ และการผลิตเชื้อเพลิงชีวมวลอัดแท่ง อัดเม็ด ตามลำดับ จำนวนเงินลงทุน 53,792.65 ล้านบาท คนงาน 4,181 คน

2. อุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์จากพืช ได้แก่ การอบพืชหรือเมล็ดพืช การเก็บรักษาหรือลำเลียงพืชการสีข้าว การทำมันเส้น และการกะเทาะเมล็ดพืช ตามลำดับ จำนวนเงินลงทุน 1,553.42 ล้านบาท คนงาน 1,407 คน

3. อุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์โลหะ ได้แก่ การผลิตปูนซีเมนต์เป็นหลัก รองลงมาได้แก่ ผลิตภัณฑ์เซรามิกผลิตภัณฑ์คอนกรีต และผลิตภัณฑ์กระเบื้อง ตามลำดับ เงินลงทุน 1,518.51 ล้านบาท คนงาน 5,700 คน

ตารางแสดงจำนวนโรงงานรวมทั้งหมด จำแนกเป็นรายปี (ปี พ.ศ. 2560 - 2564)

ในส่วนของมูลค่าการลงทุนของภาคอุตสาหกรรมจังหวัดลำปาง ระหว่างปี 2559 - 2563 (คิดจากเงินทุนจากการขออนุญาตตั้งโรงงานอุตสาหกรรมและการขยายโรงงานอุตสาหกรรม) มีรายละเอียดดังนี้

หน่วย : ล้านบาท

ปี พ.ศ.	2559	2560	2561	2562	2563
จำนวนเงินลงทุน	489.74	1,443.22	721.5	290.35	891.44
อัตราการขยายตัว (ร้อยละ)	-	194.69	-50.01	-59.76	207.02

ภาคเกษตร

ภาคเกษตรของจังหวัดลำปางมีอัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมในระดับต่ำ เมื่อพิจารณาดัชนีวัดด้านเกษตรโดยภาพรวมพบว่า สัดส่วนมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภาคเกษตรต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมทั้งหมด อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมภาคเกษตร ต่ำกว่าระดับค่าเฉลี่ยของประเทศ และตัวชี้วัดส่วนใหญ่จะมีค่าต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศ มีเพียง 3 ตัวชี้วัดเท่านั้นที่สูงกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศ คือ อัตราเพิ่มเฉลี่ยของผลผลิตสินค้าเกษตรสำคัญเฉลี่ยต่อไร่พื้นที่ชลประทาน สัดส่วนหมู่บ้านมีน้ำใช้เพื่อการเกษตรเพียงพอตลอดปี

อันดับ				ตัวชี้วัดด้านเกษตร	ค่าเฉลี่ย	จังหวัดลำปาง			อันดับ
1			76			ค่าสถิติ	หน่วย		
				(2561)สัดส่วนมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภาคเกษตรต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมทั้งหมด แบบปริมาณลูกโซ่	9.8	7.2	ร้อยละ		64
				(2561)อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมภาคเกษตร แบบปริมาณลูกโซ่	5.5	1.7	ร้อยละ		61
				(2562)สัดส่วนการใช้จ่ายประโยชน์ที่ดินเพื่อภาคเกษตร	46.20	11.49	ร้อยละ		75
				(2562)อัตราเพิ่มเฉลี่ยของผลผลิตสินค้าเกษตรสำคัญเฉลี่ยต่อไร่ (ปรวมง)	-2.28	-20.89	ร้อยละ		65
				(2563)ผลผลิตสินค้าเกษตรสำคัญเฉลี่ยต่อไร่ (พืช)	1,757	971	กก.ต่อไร่		61
				(2562)ผลผลิตสินค้าเกษตรสำคัญเฉลี่ยต่อไร่ (ปรวมง)	773	390	กก.ต่อไร่		59
				(2563)อัตราเพิ่มเฉลี่ยของผลผลิตสินค้าเกษตรสำคัญเฉลี่ยต่อไร่ (พืช)	-23.87	-4.19	ร้อยละ		11
				(2562)ปริมาณพืชพลังงาน	583.77	198.05	พันตันเทียบเท่าน้ำมันดิบ		57
				(2563)จำนวนฟาร์มที่ได้รับการรับรองมาตรฐานฟาร์ม GAP	362	66	ฟาร์ม		60
				(2563)จน.โรงงาน/สปก.ผลิตสินค้าเกษตรและอาหารที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน GMP/HACCP	9	6	แห่ง		26
				(2561)อัตราเพิ่มของแรงงานเกษตรในพื้นที่	4.38	-2.12	ร้อยละ		53
				(2561)พื้นที่ชลประทาน	441,170	641,277	ไร่		19
				(2563)ปริมาณน้ำต้นทุนต่อความต้องการใช้น้ำ	136	59	ล้าน ลบ.ม.		27
				(2562)สัดส่วนหมู่บ้านมีน้ำใช้เพื่อการเกษตรเพียงพอตลอดปี	52.73	55.44	ร้อยละ		39
				(2561)รายได้เงินสดสุทธิทางการเกษตรเฉลี่ยต่อครัวเรือน	81,776	18,013	บาทต่อครัวเรือน		69
				(2561)สัดส่วนหนี้สินต่อรายได้เงินสดสุทธิทางการเกษตร	1.59	4.63	เท่า		62
				(2561)สัดส่วนหนี้เสียต่อปริมาณเงินให้กู้ยืมเพื่อการเกษตร	4.23	10.42	ร้อยละ		69

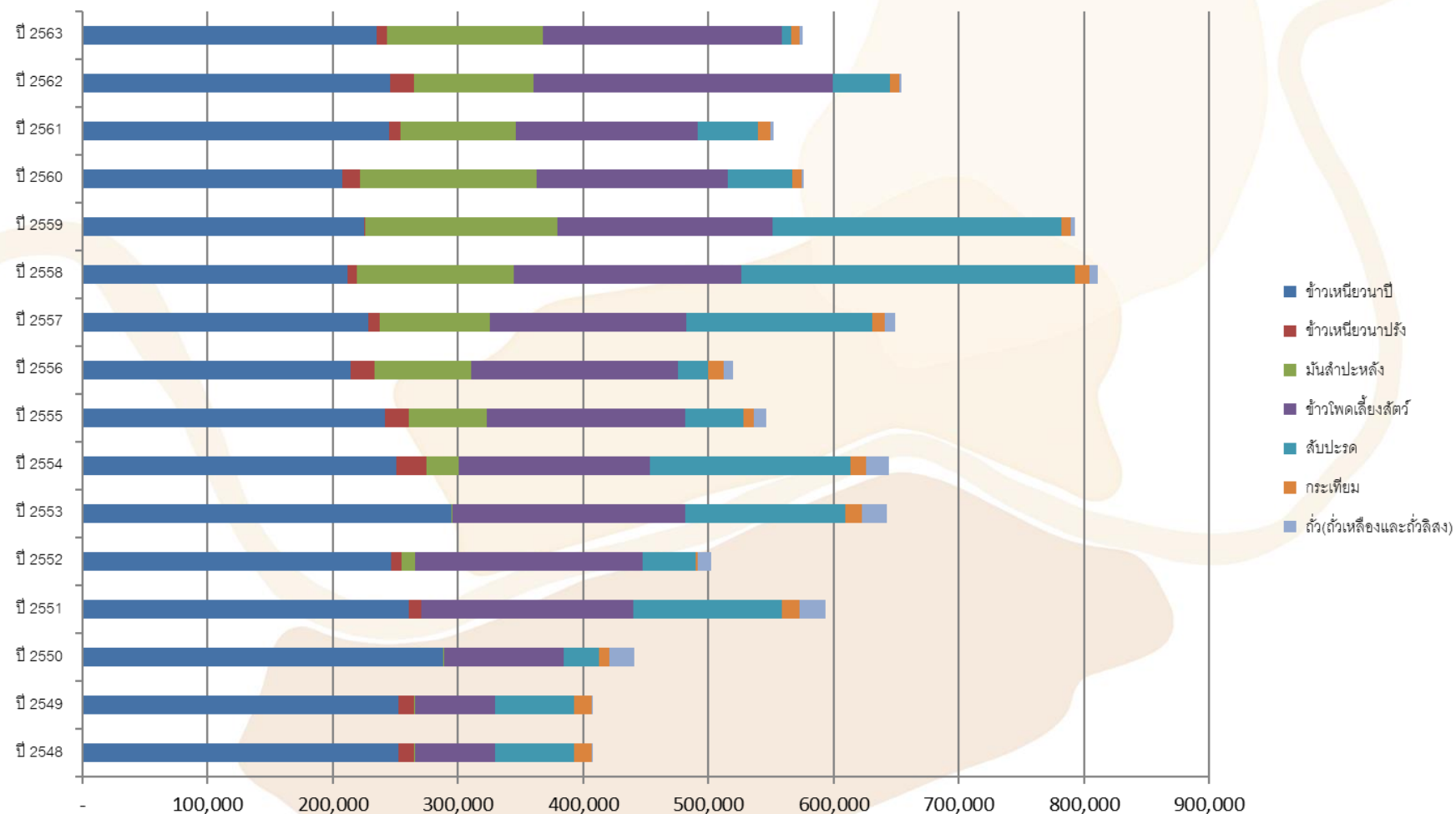
na :ไม่มีข้อมูลตัวชี้วัด

- :ไม่มีการจัดอันดับของตัวชี้วัด

พืชสำคัญ (f:ข้อมูลพยากรณ์)	เนื้อที่เก็บเกี่ยว (ไร่)			ผลผลิต (ตัน)			ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ (กก.)		
	2561	2562	2563(f)	2561	2562	2563(f)	2561	2562	2563(f)
ข้าว									
ข้าวนาปี	431,796	434,479	433,093	228,456	223,262	223,001	529	514	515
ข้าวนาปรัง	40,557	37,341	17,324	22,815	21,230	9,090	563	569	525
พืชไร่									
ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์	200,998	212,843	215,690	149,204	140,238	143,234	742	659	664
มันสำปะหลัง	35,142	36,565	39,782	113,427	118,004	114,852	3,228	3,227	2,887
สับปะรด	17,528	16,598	14,766	55,213	40,361	31,192	3,150	2,432	2,112
ถั่วเหลือง	na	na	1,630	na	na	328	na	na	201
สวนไม้ผล ไม้ยืนต้น									
ยางพารา	24,788	31,968	37,574	2,851	3,485	4,171	115	109	111
ลำไย	19,264	19,516	17,437	6,140	19,024	4,796	319	975	275
กาแฟ	4,750	5,035	5,260	622	599	492	131	119	94
ลิ้นจี่	2,420	2,424	2,410	849	420	473	351	173	196
ปาล์มน้ำมัน	2,206	2,206	na	2,354	2,307	na	1,067	1,046	na
สวนผัก/ไม้ดอก/ไม้ประดับ									
ข้าวโพดหวาน	15,963	14,781	15,806	42,142	35,726	40,131	2,640	2,417	2,539
กระเทียม	6,446	5,387	4,783	5,253	4,271	4,028	815	793	842
ข้าวโพดอ่อน	2,559	2,248	2,110	3,465	2,967	2,732	1,354	1,320	1,295
มะเขือเทศ	945	975	1,004	3,368	3,212	3,448	3,564	3,294	3,434
หอมแดง	768	206	220	857	178	220	1,116	864	1,000
มันฝรั่ง	435	na	na	746	na	na	1,715	na	na

หมายเหตุ: na (ไม่มีข้อมูล)

เมื่อพิจารณาปริมาณการผลิตภาคเกษตร พบว่า ปริมาณการผลิตภาคเกษตรจังหวัดลำปาง 10 ปีที่ผ่านมา มีโครงสร้างการผลิตภาคเกษตรที่เปลี่ยนแปลง เป็นการผลิตเกษตรเชิงเดี่ยวมีอัตราเพิ่มขึ้นทุกปี ซึ่งเป็นประเด็นที่จะต้องนำมาวิเคราะห์เพื่อเพิ่มแนวทางการบริหารจัดการ

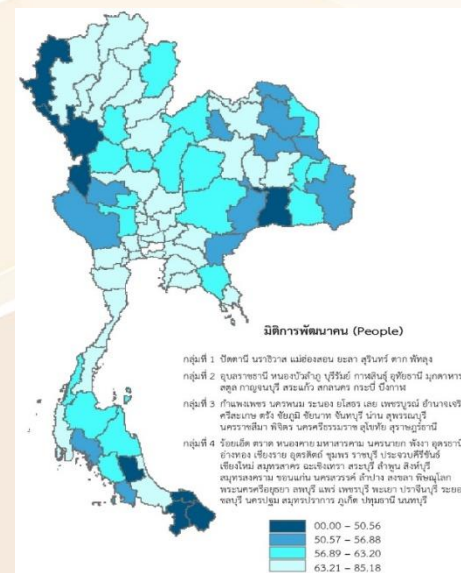
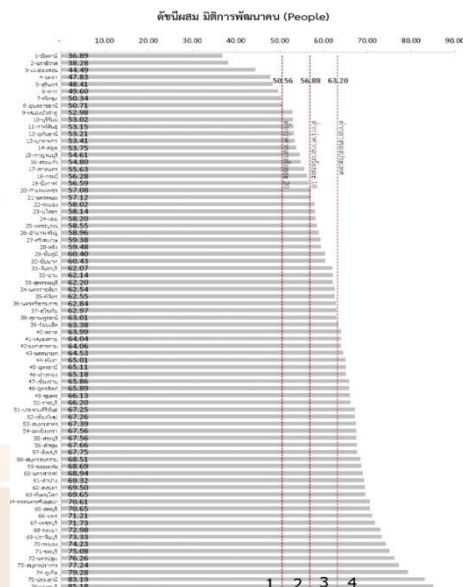
ประมณสำคัญ	เนื้อที่เพาะเลี้ยง (ไร่)			ผลผลิต (ตัน)			ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ (กก.)		
	2560	2561	2562	2560	2561	2562	2560	2561	2562
การเพาะเลี้ยงชายฝั่ง									
การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืด									
รวมสัตว์น้ำจืดทุกชนิด	8,902	6,385	6,013	4,994	3,145	2,347	561	493	390
หมายเหตุ: กก (ไม่มีข้อมูล)									

ปลุสัตว์สำคัญ (p:ประมาณการ)	จำนวนการเลี้ยง (ตัว)			ปริมาณผลผลิต				ผลผลิตต่อหน่วยการเลี้ยง			
	2561	2562(p)	2563(p)	2561	2562(p)	2563(p)	หน่วย	2561	2562(p)	2563(p)	หน่วย
การเลี้ยงปลุสัตว์											
ไก่เนื้อ	893,357	884,423	878,258	3,956,752	3,887,169	3,860,073	ตัว	4.4	4.4	4.4	ตัว
ไก่ไข่ (ไข่ไก่)	412,502	453,718	481,895	99,996	111,118	118,418	พันฟอง	242.4	244.9	245.7	ฟอง
ไก่พื้นเมือง	1,222,118	1,267,648	1,249,988	1,128,733	1,176,741	1,374,448	ตัว	0.9	0.9	1.1	ตัว
โคเนื้อ	103,632	109,248	121,062	23,516	25,120	26,770	ตัว	0.2	0.2	0.2	ตัว
สุกร	48,177	52,209	51,165	173,161	187,653	183,900	ตัว	3.6	3.6	3.6	ตัว
เป็ดไข่(ไข่เป็ด)	7,561	7,105	7,709	1,527	1,428	1,473	พันฟอง	201.9	201.0	191.1	ฟอง
โคนม (น้ำนมดิบ)	2,109	2,174	2,279	3,456	3,694	3,647	ตัน	1,638.7	1,699.2	1,600.3	กก.
เป็ดเนื้อ	7,358	7,687	7,631	18,208	17,947	18,513	ตัว	2.5	2.3	2.4	ตัว
กระบือ	15,791	15,172	15,448	2,471	2,549	2,471	ตัว	0.2	0.2	0.2	ตัว
หมายเหตุ: กก (ไม่มีข้อมูล)											

ศักยภาพเชิงพลังงานจากชีวมวลของแข็งจากพืช (Table of Energy Potential of Solid Biomass)	พันตันเทียบเท่าน้ำมันดิบ (ktoe)			
	ปี 2559	ปี 2560	ปี 2561	ปี 2562
ข้าว (แกลบ ฟางข้าว)	89.70	119.48	115.00	116.29
ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ (ส่วนลำต้น ยอด ใบ และซังข้าวโพด)	42.32	51.10	56.00	61.64
มันสำปะหลัง (ส่วนลำต้น และเหง้า)	7.70	7.93	9.00	9.36
ปาล์มน้ำมัน (ส่วนทางใบ ก้าน ใบปาล์ม กะลา ทะลาย)	0.19	0.75	0.78	0.78
ถั่วเหลือง (ลำต้น ยอด ใบ เปลือก)	0.75	0.34	0.36	0.29
ยางพารา (ถ่านไม้ ไม้ฟืน เศษไม้ ซี้เลื่อย)	0.76	0.62	0.30	0.97
สับปะรด (คอกซัง)	16.85	10.92	12.11	8.72
พืชอื่นๆ เช่น ถั่วลิสง (เปลือก) ฝ้าย(ลำต้น) ข้าวฟ่าง(ใบและต้น)	0.58	na	na	na
ยอดรวม	158.85	191.14	193.55	198.05

1.2 พัฒนาการและแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงทางสังคม

ด้านสังคมและความมั่นคงในภาพรวมเมื่อวิเคราะห์ตามเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals–SDGs) ด้านการพัฒนาคน (People) พบว่ามีมิติด้านการพัฒนาคน (People) ในจัด ถูกจัดให้อยู่กลุ่มที่ 4 เป็นจังหวัดที่มีความเข้มแข็งและพร้อมขยายผลไปภายนอก คือ จังหวัดที่มีค่าดัชนีผสม สูงกว่าค่ากลางของประเทศ ตัวชี้วัดมิติด้านการพัฒนาคน (People) ประกอบด้วย 5 ดัชนีชี้วัดคือ ร้อยละของประชากรที่อยู่ใต้เส้นความยากจน ร้อยละของทารกแรกเกิดที่มีน้ำหนักต่ำกว่าเกณฑ์ ร้อยละของประชากรที่เจ็บป่วยที่เป็นผู้ป่วยใน อัตราส่วนประชากรต่อแพทย์ อัตราการเข้าเรียนรวมระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและอาชีวศึกษา จำนวนปีการศึกษาเฉลี่ยประชากรไทยอายุ 15 - 59 ปี (ปี) ค่าเฉลี่ยคะแนน o-net มัธยมศึกษาตอนปลาย (คะแนน) ทุกตัวชี้วัดมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าระดับประเทศ

ตัวชี้วัด	ค่ากลางประเทศ					ลำปาง				
	2558	2559	2560	2561	2562	2558	2559	2560	2561	2562
ด้านการพัฒนาคน (People)										
PP 01 ร้อยละของประชากรที่อยู่ใต้เส้นความยากจน (ร้อยละ)* *****	7.49	9.22	8.32	11.38	6.14	9.88	13.09	8.64	18.11	5.29
PP 02 ร้อยละของทารกแรกเกิดที่มีน้ำหนักต่ำกว่าเกณฑ์ (ร้อยละทารกเกิดมีชีพ)* ***	9.49	9.85	9.95	10.19	10.47	9.83	10.58	10.04	10.36	10.47
PP 03 ร้อยละของประชากรที่เจ็บป่วยที่เป็นผู้ป่วยใน (ร้อยละ)* *****	10.60	10.88	10.63	11.21	11.23	12.38	12.43	12.16	12.89	12.78
PP 04 อัตราส่วนประชากรต่อแพทย์ (คน/แพทย์)*	2,832	2,991	2,676	2,549	2,274	1,967	2,000	1,822	1,694	1,647
PP 05 อัตราการเข้าเรียนรวมระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและอาชีวศึกษา (ร้อยละ)	72.87	75.06	74.47	76.51	73.70	95.46	95.62	93.25	90.55	90.13
PP 06 จำนวนปีการศึกษาเฉลี่ยประชากรไทยอายุ 15-59 ปี (ปี)	8.66	8.85	8.93	9.07	9.15	8.67	9.00	9.54	9.46	9.26
PP 07 ค่าเฉลี่ยคะแนน o-net มัธยมศึกษาตอนปลาย (คะแนน)	33.67	33.31	31.89	33.60	35.29	35.98	36.53	35.26	36.65	37.44

ด้านสังคม การศึกษา เรียนรู้และอาชีพ

เมื่อวิเคราะห์ด้านสังคม การศึกษา เรียนรู้และอาชีพพบว่าตัวชี้วัดส่วนใหญ่ยังอยู่ในระดับที่ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศ ตัวชี้วัดที่สูงกว่าระดับประเทศมี 5 ตัวชี้วัดประกอบด้วย

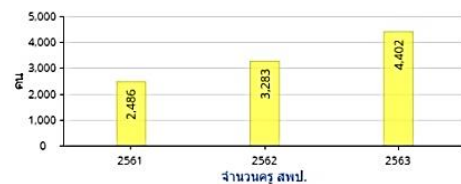
- คะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา (O-NET) ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย อันดับ 13 ของประเทศ
- คะแนนเฉลี่ยสติปัญญา (IQ) เด็กนักเรียนไทย อันดับ 18 ของประเทศ
- ร้อยละของเด็กนักเรียนที่มีคะแนน EQ ไม่ต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน อันดับ 14 ของประเทศ
- อัตราการอ่านของประชากรอายุ 6 ปีขึ้นไป อันดับ 29 ของประเทศ
- จำนวนผู้มีภูมิปัญญาท้องถิ่นหรือปราชญ์ชาวบ้านเฉลี่ยต่อหมู่บ้าน อันดับ 7 ของประเทศ

และตัวชี้วัดที่น้อยกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศมีถึง 8 ตัวชี้วัดประกอบด้วย

- จำนวนปีการศึกษาเฉลี่ย
- อัตราการเข้าเรียนของประชากรวัยเรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน
- สัดส่วนคนอายุ 6 ปีขึ้นไปปฏิบัติกิจกรรมทางศาสนาอย่างน้อยสัปดาห์ละ 1 ครั้ง
- สัดส่วนผู้ใช้อินเทอร์เน็ตต่อจำนวนประชากร
- อัตราเพิ่มของผู้เรียนระบบทวิภาคี
- สัดส่วนคนอายุ 15 - 59 ปี มีอาชีพและมีรายได้
- สัดส่วนคนอายุ 60 ปีขึ้นไป มีอาชีพและมีรายได้
- สัดส่วนแรงงานเพศหญิงต่อประชากรแรงงาน
- สัดส่วนผู้หญิงในระดับบริหารหรือในระดับการตัดสินใจต่อจำนวนแรงงานในระดับบริหารทั้งหมด

อันดับ			ตัวชี้วัดด้านสังคม (การศึกษา เรียนรู้ และอาชีพ)	ค่าเฉลี่ย	จังหวัดสาป่าง		
1		76			ค่าสถิติ	หน่วย	อันดับ
			(2561)จำนวนปีการศึกษาเฉลี่ย	8.1	8.0	ปี	36
			(2563)อัตราการเข้าเรียนของประชากรวัยเรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน	98.28	94.78	ร้อยละ	52
			(2561)คะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา (O-NET) ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย	33.91	36.65	คะแนน	13
			(2559)คะแนนเฉลี่ยสติปัญญา (IQ) เด็กนักเรียนไทย	98.10	100.83	คะแนน IQ	18
			(2559)ร้อยละของเด็กนักเรียนที่มีคะแนน EQ ไม่ต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน	77.03	77.81	ร้อยละ	44
			(2562)สัดส่วนคนอายุ 6 ปีขึ้นไปปฏิบัติกิจกรรมทางศาสนาอย่างน้อยสัปดาห์ละ 1 ครั้ง	99.69	99.65	ร้อยละ	52
			(2561)อัตราการอ่านของประชากรอายุ 6 ปีขึ้นไป	76.3	78.4	ร้อยละ	29
			(2561)สัดส่วนผู้ใช้อินเทอร์เน็ตต่อจำนวนประชากร	53.74	50.88	ร้อยละ	38
			(2562)จำนวนผู้มีภูมิปัญญาท้องถิ่นหรือปราชญ์ชาวบ้านเฉลี่ยต่อหมู่บ้าน	42	76	คน	7
			(2563)อัตราเพิ่มของผู้เรียนระบบทวิภาคี	1.68	-0.65	ร้อยละ	48
			(2562)สัดส่วนคนอายุ 15 -59 ปี มีอาชีพและมีรายได้	99.54	99.25	ร้อยละ	60
			(2562)สัดส่วนคนอายุ 60 ปีขึ้นไป มีอาชีพและมีรายได้	96.19	92.47	ร้อยละ	67
			(2562)สัดส่วนแรงงานเพศหญิงต่อประชากรแรงงาน	44.62	43.69	ร้อยละ	51
			(2562)สัดส่วนผู้หญิงในระดับบริหารหรือในระดับการตัดสินใจต่อจำนวนแรงงานในระดับบริหารทั้งหมด	32.24	28.88	ร้อยละ	48

☑ สถานการณ์ด้านการศึกษา

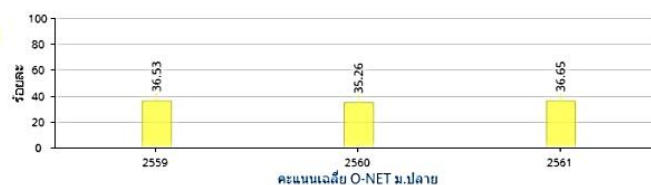
อัตราส่วนครูต่อนักเรียน

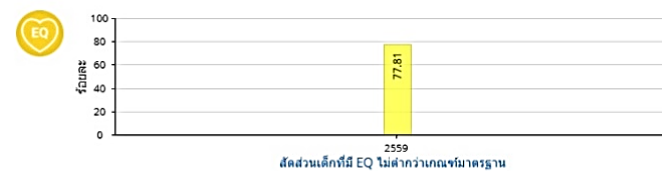
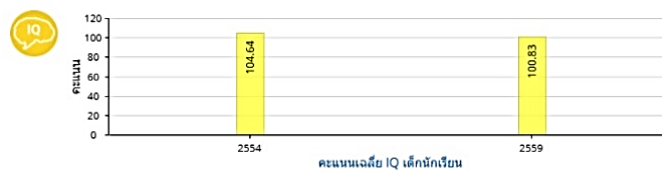
1 : 8

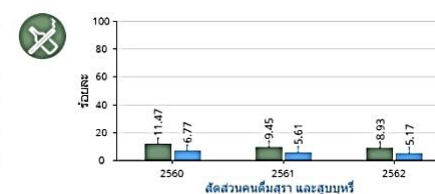
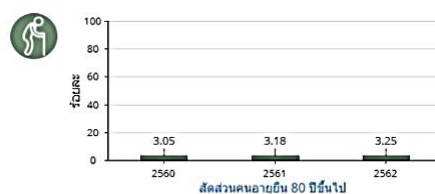
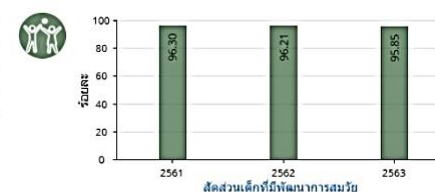
จำนวนนักเรียนเฉลี่ยต่อห้อง

13 : 1

สถานะด้านสุขภาพของประชากร

ด้านการศึกษา ปีการศึกษา 2562 มีจำนวนนักเรียน นักศึกษาในจังหวัดลำปาง รวมทุกสังกัด จำนวนทั้งสิ้น 127,040 คน โดยมีจำนวนนักเรียนในระดับประถมศึกษามากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 31.91 รองลงมาได้แก่นักเรียนระดับมัธยม คิดเป็นร้อยละ 29.17 ระดับอาชีวศึกษาและ

อุดมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 22.09 ตามลำดับ ทั้งนี้มีจำนวนนักเรียนที่ออกกลางคัน จำนวน 230 คน คิดเป็นร้อยละ 0.27 ของจำนวนนักเรียนทั้งหมด ทั้งนี้มีจำนวนครัวเรือนที่เข้าถึงอินเทอร์เน็ต จำนวน 162,480 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 60.7 ของครัวเรือนทั้งหมด

ด้านการมีงานทำและมีรายได้ สถานการณ์ด้านการมีงานทำและมีรายได้ ข้อมูลปี 2562 แยกออกเป็นด้านการกำลังแรงงาน ด้านผู้ประกันตน และด้านรายได้ของครัวเรือน ซึ่งสรุปได้ดังนี้

- กำลังแรงงานในจังหวัดลำปาง ณ ปี 2562 มีจำนวน 405,925 คน มีจำนวนผู้มีงานทำ ในจังหวัดทั้งหมด คิดเป็นร้อยละ 99.14 ผู้ว่างงานคิดเป็นร้อยละ 0.86 ของกำลังแรงงานทั้งหมด

- ในจังหวัดลำปาง มีสถานประกอบการ จำนวน 3,403 แห่ง มีผู้ประกันตนในระบบกองทุนประกันสังคมจำนวนทั้งสิ้น 113,865 คน โดยเป็นผู้ประกันตนตามมาตรา 33 มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 47.05 ของจำนวนผู้ประกันตนทั้งหมด รองลงมาเป็นผู้ประกันตนมาตรา 40 คิดเป็นร้อยละ 40.87 และผู้ประกันตนตามมาตรา 39 คิดเป็นร้อยละ 12.08 ตามลำดับ

- รายได้เฉลี่ยของครัวเรือนต่อเดือน ณ ปี 2562 คิดเป็น 194,480 บาท มีรายจ่ายเฉลี่ยของครัวเรือนต่อเดือน จำนวน 11,536.21 บาท และหนี้สินของครัวเรือนรวม จำนวน 155,359 บาท/ครัวเรือน

ข้อมูลประชากร

จังหวัดลำปางมีประชากร จำนวน 727,262 คน เป็นชาย 354,467 คน หญิง 372,795 คน อำเภอที่มีประชากรมากที่สุดได้แก่ อำเภอเมืองลำปาง รองลงไป คือ อำเภอกาฬกา เณิน และแม่ทะ

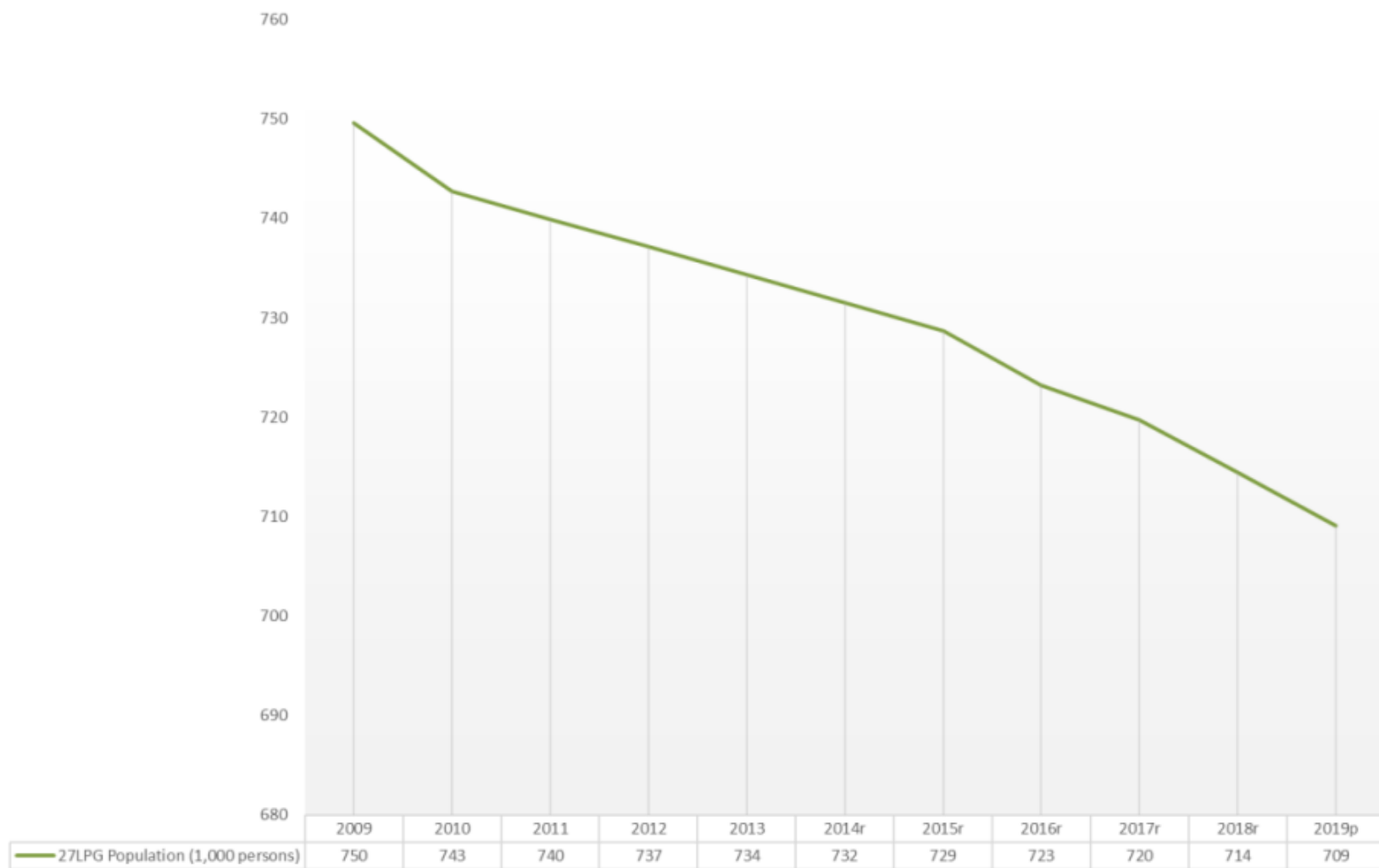
ปี	ชาย (คน)	หญิง (คน)	รวม (คน)	ลดลงจากปีที่ผ่านมา (-)
2564	354,467	372,795	727,262	-8,764
2563	359,137	376,889	736,026	- 2,290 คน
2562	362,324	377,992	738,316	- 5,408 คน
2561	363,762	379,962	743,724	- 2,823 คน
2560	365,389	381,158	746,547	- 2,303 คน
2559	366,857	381,993	748,850	- 3,506 คน
2558	369,033	382,323	752,356	- 657 คน
2557	369,819	383,194	753,013	- 1,849 คน
2556	37๑,269	38๓,593	754,862	- 1,949 คน
2555	372,756	384,055	756,811	- 723 คน
2554	373,104	384,430	757,534	- 4,415 คน

(ที่มา : ที่ทำการปกครองจังหวัดลำปาง ข้อมูล ณ เดือนพฤษภาคม 2564)

จะเห็นว่าจำนวนประชากรในจังหวัดลำปางตั้งแต่ปี 2554 จนถึงปี 2564 นั้นประชากร มีจำนวนลดลงจาก 757,534 คน และ จำนวนประชากรปัจจุบันที่ 727,262 คน

กราฟแสดงจำนวนประชากรของจังหวัดลำปาง 2552-2562

จำนวนและร้อยละของประชากร จำแนกตามกลุ่มอายุ จังหวัดลำปาง ปี 2563

กลุ่มอายุ	ชาย		หญิง		รวมทั้งหมด	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
0 - 4 ปี	12,804	1.74	12,176	1.65	24,980	3.39
5 - 9 ปี	15,197	2.06	14,624	1.99	29,821	4.05
10-14 ปี	16,254	2.21	15,466	2.10	31,720	4.31
15-19 ปี	17,810	2.42	17,113	2.33	34,923	4.74
20-24 ปี	23,285	3.16	22,823	3.10	46,108	6.26
25-29 ปี	27,157	3.69	25,726	3.50	52,883	7.18
30-34 ปี	25,408	3.45	24,524	3.33	49,932	6.78
35-39 ปี	24,852	3.38	23,991	3.26	48,843	6.64
40-44 ปี	24,588	3.34	24,949	3.39	49,537	6.73
45-49 ปี	26,664	3.62	28,898	3.93	55,562	7.55
50-54 ปี	29,667	4.03	34,121	4.64	63,788	8.67
55-59 ปี	32,472	4.41	36,443	4.95	68,915	9.36
60-64 ปี	29,644	4.03	32,764	4.45	62,408	8.48
65-69 ปี	21,369	2.90	24,030	3.26	45,399	6.17
70-74 ปี	13,243	1.80	14,959	2.03	28,202	3.83
75-79 ปี	8,028	1.09	9,657	1.31	17,685	2.40
80+ ปี	10,695	1.45	14,625	1.99	25,320	3.44

กลุ่มอายุ	ชาย		หญิง		รวมทั้งหมด	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
รวม	359,137	48.79	376,889	51.21	736,026	100.00

อัตราเกิด ในปีงบประมาณ 2563 จังหวัดลำปางมีอัตราเกิด 4.87 ต่อ พันประชากร ซึ่งมีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่อง จากอัตราเกิด 5.96 ต่อพันประชากร ในปีงบประมาณ 2559 เป็นอัตรา 5.11 ต่อพันประชากร ในปีงบประมาณ 2562 ตั้งแต่ปีงบประมาณ 2559 - 2562 พบอัตราเกิด 5.96, 5.77, 5.40 และ 5.11 ต่อพันประชากร ตามลำดับ ซึ่งจังหวัดลำปางมีอัตราเกิดต่ำกว่าภาพรวมประเทศ (ปีงบประมาณ 2562 ภาพรวมประเทศ มีอัตราเกิด 9.30 ต่อพันประชากร)

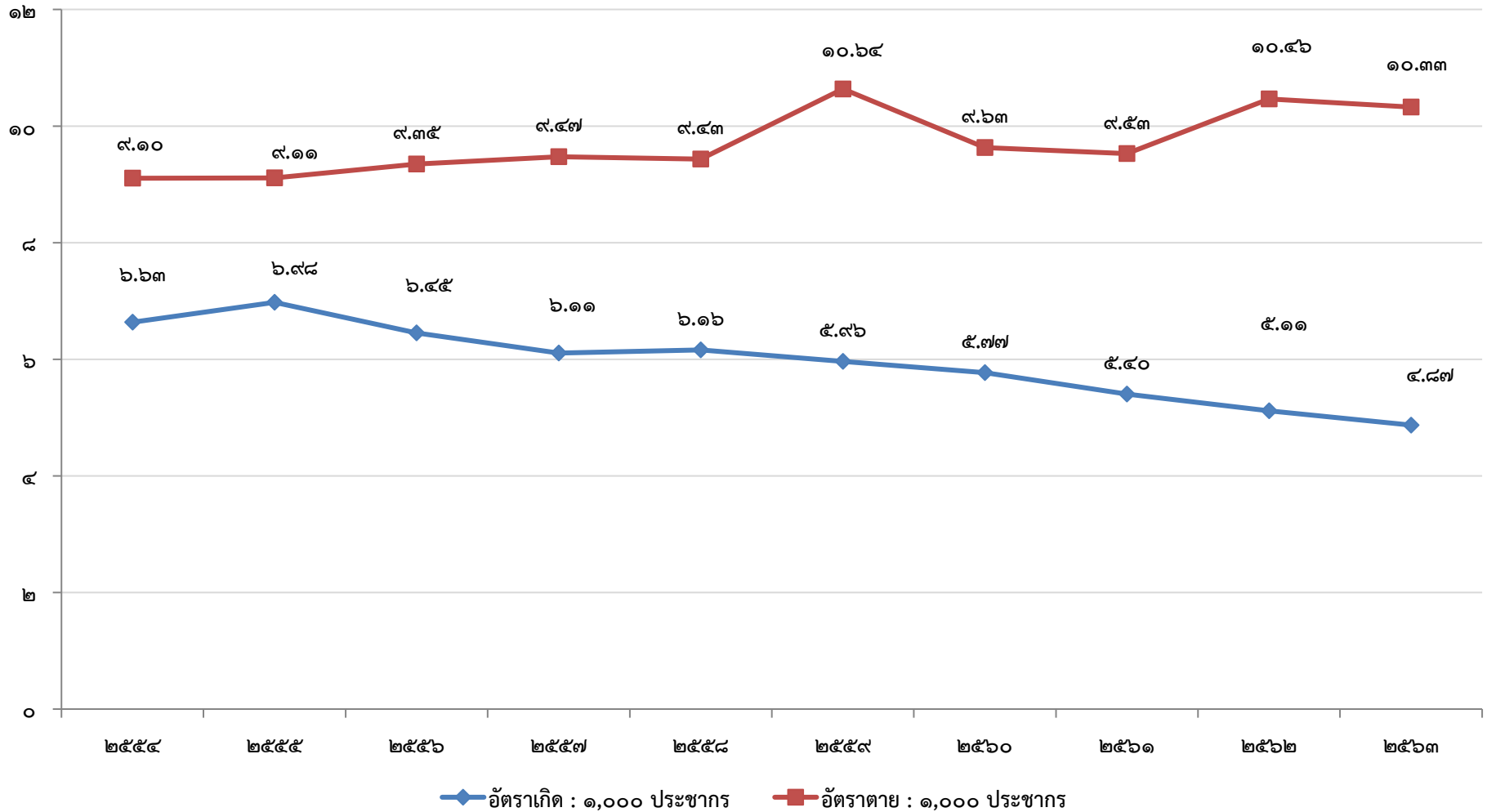
อัตราตาย ในปีงบประมาณ 2563 จังหวัดลำปางมีอัตราตาย 10.33 ต่อพันประชากร ซึ่งมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง จากอัตราตาย 9.53 ต่อพันประชากร ในปีงบประมาณ 2561 เป็นอัตรา 10.46 ต่อพันประชากร ในปีงบประมาณ 2562 ตั้งแต่ปีงบประมาณ 2559 - 2562 พบ อัตราตาย 10.64, 9.63, 9.53 และ 10.46 ต่อพันประชากร ตามลำดับ ซึ่งจังหวัดลำปางมีอัตราตาย สูงกว่าภาพรวมประเทศ (ปีงบประมาณ 2562 ภาพรวมประเทศ มีอัตราตาย 7.60 ต่อพันประชากร)

อัตราเพิ่มตามธรรมชาติ ในปีงบประมาณ 2563 จังหวัดลำปางมีอัตราเพิ่มตามธรรมชาติ ร้อยละ -0.55 มีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่อง จากร้อยละ -0.47 ในปีงบประมาณ 2559 เป็นร้อยละ -0.53 ในปีงบประมาณ 2562 ตั้งแต่ปีงบประมาณ 2559 - 2562 มีอัตราเพิ่มตามธรรมชาติ ร้อยละ -0.47, -0.39, -0.41 และ -0.53 ตามลำดับ

อัตราเกิด อัตราตาย จังหวัดลำปาง ปีงบประมาณ 2554-2563

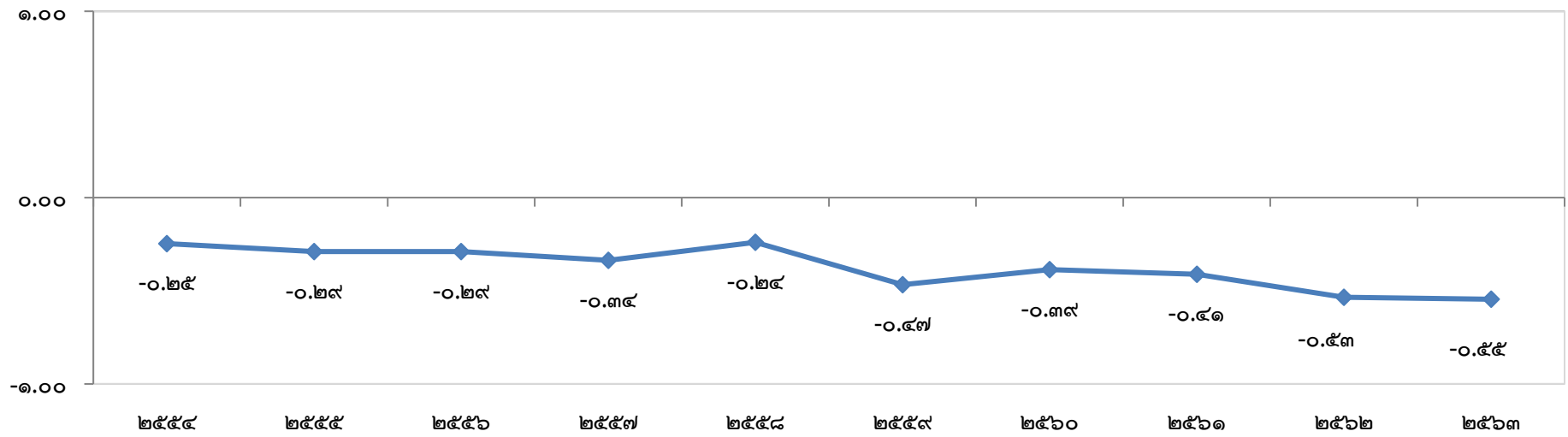
อัตราต่อพันประชากร

ร้อยละ

อัตราเพิ่มประชากร จังหวัดลำปาง ปีงบประมาณ 2554-2563

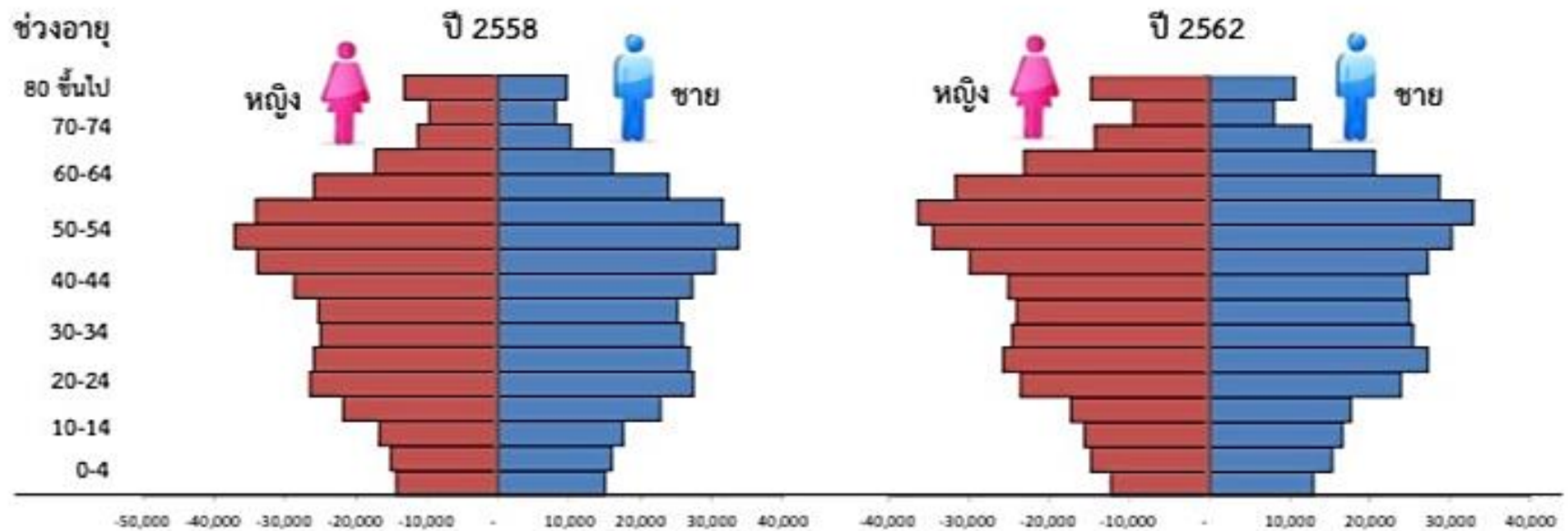
ร้อยละ

แหล่งข้อมูล : สำนักทะเบียนราษฎรกลาง กระทรวงมหาดไทย (ข้อมูล ณ 31 มีนาคม 2562)

ผู้สูงอายุ

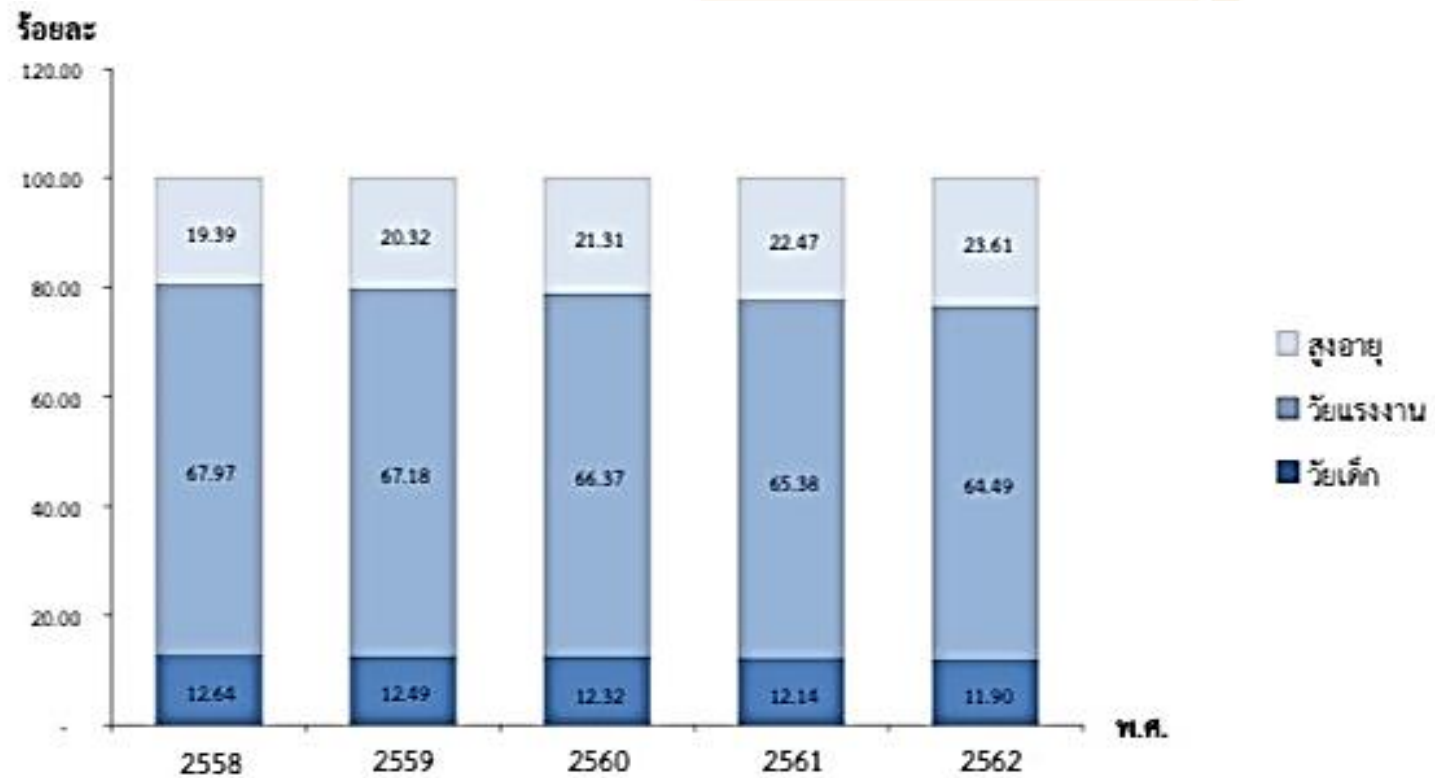
จากรายงานสถานการณ์ผู้สูงอายุจังหวัดลำปางของสำนักงานสถิติจังหวัดลำปาง พบว่า ตั้งแต่ปี 2558 ถึง 2562 จำนวนประชากรจังหวัดลำปาง มีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่อง จาก 752,356 คน ในปี 2558 เป็น 738,316 คน ในปี 2562 แต่จำนวนผู้สูงอายุกลับมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น จากปี 2558 มีจำนวนผู้สูงอายุ 142,277 คน เป็น 174,267 คน ในปี 2562 เมื่อพิจารณาพีระมิดประชากรจังหวัดลำปาง จะเห็นว่าในปี 2562 ฐานพีระมิดแคบลง และยอดพีระมิดกว้างขึ้น นั่นก็เนื่องมาจากจำนวนประชากรวัยเด็กลดลง และจำนวนประชากรวัยสูงอายุเพิ่มมากขึ้น ซึ่งเป็นผลให้จำนวนประชากรโดยรวมมีแนวโน้มลดลง เนื่องจากอัตราการเกิดและการตายลดลง โดยมีประชากรวัยแรงงานลดน้อยลงในขณะที่ประชากรที่เป็นผู้สูงอายุเพิ่มจำนวนขึ้นอย่างเห็นได้ชัด จนกลายเป็นสังคมผู้สูงอายุ

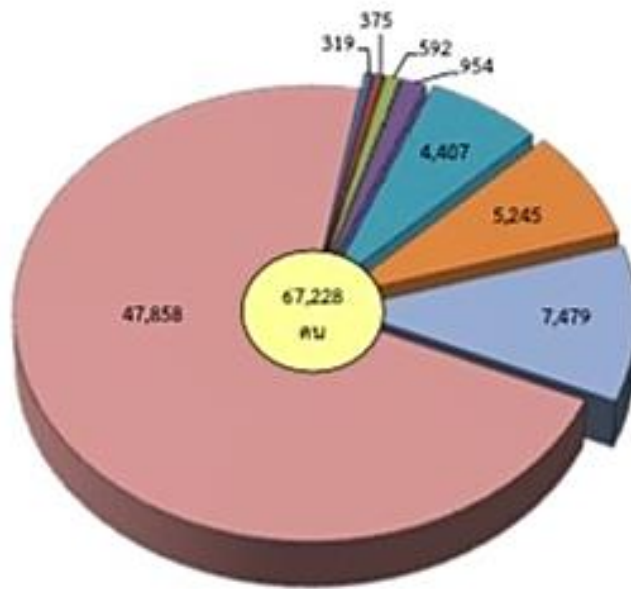
แหล่งที่มา : 1. กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย

2. สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดลำปาง

สังคมผู้สูงอายุโดยสมบูรณ์ (Aged Society) ตามนิยามขององค์การสหประชาชาติ(UN) ระบุว่า ประเทศได้มีประชากรอายุ 60 ปีขึ้นไป ร้อยละ 10 ของประชากรทั้งประเทศ ถือว่าประเทศนั้นก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ หรือ Aging Society และเข้าสู่สังคม ผู้สูงอายุโดยสมบูรณ์ โดยมีผู้ที่ อายุมากกว่า 60 ปี เกิน 20% ของจำนวนประชากรทั้งหมด และจากข้อมูล ผู้สูงอายุของ จังหวัดลำปาง พบว่าเข้าสู่สังคมประชากรผู้สูงอายุโดย สมบูรณ์ (Aged Society) ตั้งแต่ปี 2559 และมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น อย่างต่อเนื่อง จากร้อยละ 20.32 ในปี 2558 เป็นร้อยละ 23.61 ในปี 2562

เมื่อพิจารณาร้อยละผู้สูงอายุของประเทศไทย พบว่า ปี 2562 จังหวัดที่มีประชากรผู้สูงอายุมากที่สุดคือ จังหวัดสิงห์บุรี ร้อยละ 23.69 รองลงมา คือ ลำปาง ลำพูน แพร่ และ สมุทรสงคราม ตามลำดับ จะเห็นว่าจังหวัดลำปางร้อยละของผู้สูงอายุอยู่อันดับที่ 2 ของประเทศ ซึ่งเป็นประเด็นที่มีผลกระทบต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม และการลดลงของประชากรวัยเด็ก และการเพิ่มขึ้นของประชากรวัยผู้สูงอายุ ส่งผลต่ออัตราส่วนการพึ่งพิงของประชากร เมื่อวัดอัตราส่วนการเกื้อหนุนผู้สูงอายุ(Potential Support Ratio) ที่หมายถึง ผู้สูงอายุ 1 คน จะมีคนวัยแรงงานดูแลกี่คน จากข้อมูลพบว่า แนวโน้มของวัยแรงงานจังหวัดลำปางที่จะเกื้อหนุนดูแลผู้สูงอายุลดลงเรื่อย ๆ จากวัยแรงงานประมาณ 4 คน ที่ดูแลผู้สูงอายุ 1 คน ในปี 2558 เหลือเพียงประมาณ 3 คน ในปี 2562 และคาดว่าจะลดลงเรื่อย ๆ ในอนาคต

จำนวนผู้สูงอายุที่ทำงานทั้งหมด

- เจ้าของที่เทคนิค และผู้ประกอบการวิชาชีพที่เกี่ยวข้องกับด้านต่าง ๆ
- พนักงานบริการ และผู้จำหน่ายสินค้า
- ช่างฝีมือและผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้อง
- ผู้ประกอบวิชาชีพด้านต่าง ๆ
- ผู้ปฏิบัติงานที่มีฝีมือด้านการเกษตรและประมง
- ผู้จัดการ ข้าราชการ ระดับอาวุโส และผู้บริหารธุรกิจหมาย
- ผู้ควบคุมเครื่องจักรโรงงานและปฏิบัติงานด้านการประกอบ
- ผู้ประกอบอาชีพงานพื้นฐาน

แหล่งที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ

เมื่อพิจารณาอาชีพของผู้สูงอายุที่ทำงาน ในปี 2562 พบว่า ส่วนใหญ่เป็นผู้ปฏิบัติงานที่มีฝีมือด้านการเกษตรและประมง จำนวน 47,858 คน หรือร้อยละ 71.19 รองลงมาเป็นพนักงานบริการ และผู้จำหน่ายสินค้า จำนวน 7,479 คน หรือร้อยละ 11.12 ช่างฝีมือและผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้อง จำนวน 5,245 คน หรือร้อยละ 7.80 และผู้ประกอบการอาชีพพื้นฐาน จำนวน 4,407 คน หรือร้อยละ 6.56 ตามลำดับ

สถานการณ์ผู้สูงอายุในจังหวัดลำปาง

จำนวนผู้สูงอายุ 60 ปี ขึ้น ไป จำนวน 170,029 คน คิดเป็นร้อยละ 23.41 ของประชากรทั้งหมด โดยมีช่วงอายุ 60 - 70 ปี มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 64.37 ของจำนวนผู้สูงอายุทั้งหมด รองลงมาได้แก่ อายุระหว่าง 71 - 80 ปี ร้อยละ 23.27 อายุระหว่าง 81 - 90 ปี ร้อยละ 10.86 อายุระหว่าง 91 - 100 ปี ร้อยละ 1.44 และอายุ 100 ปีขึ้นไป ร้อยละ 0.06 ตามลำดับ

จำนวนผู้สูงอายุที่เป็นคนพิการ ร้อยละ 12.23 ของจำนวนผู้สูงอายุทั้งหมด ผู้สูงอายุ ติดสังคม ร้อยละ 70.03 ติดบ้าน ร้อยละ 19.93 ติดเตียง ร้อยละ 0.43 เป็นคลังปัญญาผู้สูงอายุ ร้อยละ 0.09

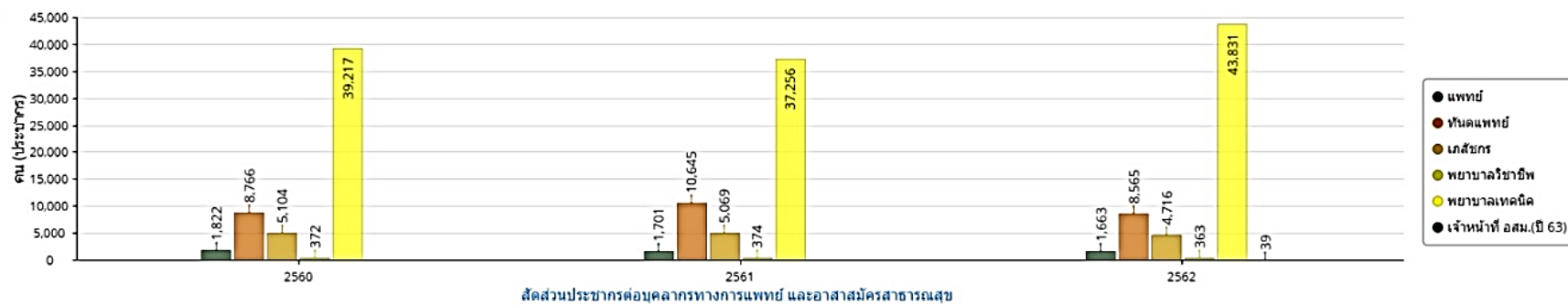
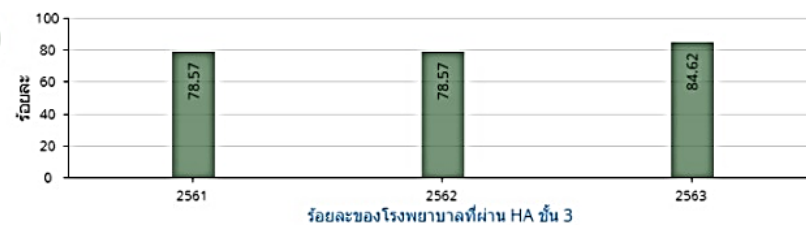
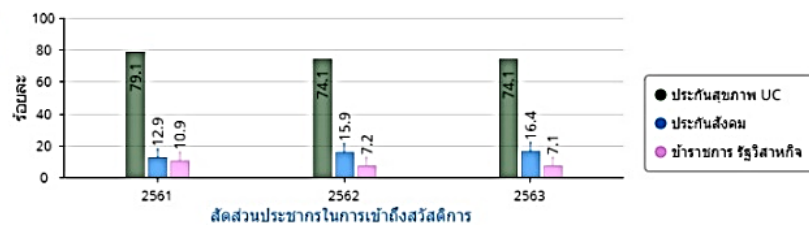
ผู้สูงอายุที่ได้รับการบริการจากภาครัฐ ได้แก่ เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ร้อยละ 89.73 บัตรสวัสดิการแห่งรัฐ ร้อยละ 39.8 กู้ยืมเงินทุนประกอบอาชีพ ร้อยละ 0.09 ได้รับเงินสงเคราะห์ผู้สูงอายุในสภาวะยากลำบาก ร้อยละ 0.13 และได้รับการปรับสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัย 0.2

ด้านสุขภาพและสาธารณสุข

คุณภาพชีวิตที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพและสาธารณสุข สถานพยาบาลหรือสถานบริการทางการแพทย์ จังหวัดลำปางมีสถานพยาบาลหรือสถานบริการทางการแพทย์ที่มีศักยภาพในด้านเทคโนโลยีทางการแพทย์ขั้นสูงและได้มาตรฐานสากลของภาคเหนือ เป็นสาขาการบริการที่มีระดับความชำนาญ สูงกว่าระดับประเทศ การเปลี่ยนแปลงของผลตอบแทนทางเศรษฐกิจ และมีอัตราการเติบโตของ ภาคการผลิตที่เพิ่มขึ้นเมื่อเทียบกับระดับประเทศ เมื่อวิเคราะห์ดัชนีการพัฒนาด้านการพัฒนาคน (People) พบว่าอัตราส่วนประชากรต่อแพทย์ (คน/แพทย์) ที่มีสัดส่วนที่ดีกว่าค่าเฉลี่ยระดับประเทศ

เมื่อวิเคราะห์ข้อมูลจากตัวชี้วัดด้านสุขภาพและสาธารณสุขจำนวน 20 ตัวชี้วัดพบว่า 10 ตัวชี้วัดที่ค่าสูงกว่าค่าเฉลี่ยระดับประเทศมีถึงตัว 2 ตัวชี้วัดที่อยู่ในอันดับที่ 1 ของประเทศ และตัวชี้วัด ที่น้อยกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศมีถึง 10 ตัวชี้วัด ตัวชี้วัดที่อยู่อันดับท้ายๆเมื่อเปรียบเทียบกับระดับประเทศคือ สัดส่วนผู้สูงอายุที่พักอาศัยอยู่ในห้องนอนชั้นล่างหรืออยู่บ้านชั้นเดียว อยู่อันดับที่ 75 ของประเทศ อัตราการเกิด มีชีพ อยู่อันดับที่ 74 ของประเทศ และที่น่าเป็นห่วงที่สุดคือตัวชี้วัด อัตราการฆ่าตัวตายสำเร็จต่อประชากรแสนคน อยู่อันดับที่ 72 ของประเทศ อัตราผู้ป่วยทางสุขภาพจิตต่อประชากรแสนคน อยู่อันดับที่ 70 ของประเทศ ซึ่งทั้ง 4 ตัวชี้วัดที่มี ซึ่งทั้งสองตัวชี้วัดเป็นปัญหาสังคมที่มี ความละเอียดอ่อนและมีความสัมพันธ์กันนั้นในการกำหนดแนวทางการพัฒนาทางสังคมเป็นประเด็นที่ต้องนำมาพิจารณา

อันดับ			ตัวชี้วัดด้านสังคม (สุขภาพ และสาธารณสุข)	ค่าเฉลี่ย	จังหวัดสาป่าง		
1		76			ค่าสถิติ	หน่วย	อันดับ
			(2562)อัตราการเกิดมีชีพ	9.0	5.2	รายต่อประชากรพันคน	74
			(2563)ร้อยละของเด็กที่มีพัฒนาการสมวัย	97.40	95.85	ร้อยละ	68
			(2562)สัดส่วนคนอายุยืน 80 ปีขึ้นไปต่อจำนวนประชากรทั้งหมด	2.43	3.25	ร้อยละ	9
			(2562)สัดส่วนครัวเรือนที่มีน้ำสะอาดสำหรับดื่มและบริโภคเพียงพอตลอดปี	99.91	100.00	ร้อยละ	1
			(2562)สัดส่วนครัวเรือนกินอาหารถูกสุขลักษณะ ปลอดภัยและได้มาตรฐาน	99.28	99.49	ร้อยละ	40
			(2562)สัดส่วนครัวเรือนมีการใช้ยาเพื่อบำบัด บรรเทาอาการเจ็บป่วยเบื้องต้นอย่างเหมาะสม	99.55	99.82	ร้อยละ	26
			(2560)สัดส่วนผู้สูงอายุที่พักอาศัยอยู่ในห้องนอนชั้นล่างหรืออยู่บ้านชั้นเดียว	80.74	57.19	ร้อยละ	75
			(2560)สัดส่วนผู้สูงอายุที่มีห้องน้ำห้องส้วมแบบโล่งห้อยเท้าภายในบ้าน	46.93	46.69	ร้อยละ	42
			(2562)สัดส่วนคนอายุ 35 ปีขึ้นไป ได้รับการตรวจสุขภาพประจำปี	96.29	98.16	ร้อยละ	43
			(2562)สัดส่วนคนอายุ 6 ปีขึ้นไป ออกกำลังกายอย่างน้อยสัปดาห์ละ 3 วัน ๆ ละ 30 นาที	99.60	99.62	ร้อยละ	45
			(2563)สัดส่วนประชากรที่มีภาวะอ้วนและหรือภาวะอ้วนลงพุง	33.95	36.55	ร้อยละ	48
			(2562)อัตราการคลอดในมารดาอายุ 15-19 ปี	31.6	14.8	รายต่อหญิงวัยเดียวกันพันคน	1
			(2562)อัตราการคลอดในมารดาอายุ 10-14 ปี	1.1	0.6	รายต่อหญิงวัยเดียวกันพันคน	6
			(2562)สัดส่วนคนสูบบุหรี่	6.05	5.17	ร้อยละ	33
			(2562)สัดส่วนคนดื่มสุรา	5.93	8.93	ร้อยละ	66
			(2562)อัตราผู้ป่วยทางสุขภาพจิตต่อประชากรแสนคน	3,251	4,187	รายต่อประชากรแสนคน	70
			(2562)อัตราเพิ่มของการเจ็บป่วยด้วย 5 โรคไม่เรื้อรังที่สำคัญ (โรคหัวใจ เบาหวาน หลอดเลือดสมอง ความดันโลหิตสูง และมะเร็ง)	5.30	6.88	ร้อยละ	53
			(2562)อัตราการฆ่าตัวตายสำเร็จต่อประชากรแสนคน	7.12	11.37	รายต่อประชากรแสนคน	72
			(2562)สัดส่วนค่าใช้จ่ายประเภทเวชภัณฑ์และค่าตรวจรักษาพยาบาล ต่อค่าใช้จ่ายทั้งหมดของครัวเรือน เฉลี่ยต่อเดือน	1.29	1.64	ร้อยละ	57
			(2562)อัตราประชากรต่อแพทย์ 1 คน	2,045	1,663	คน	12

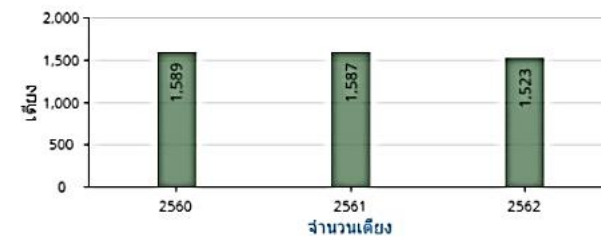
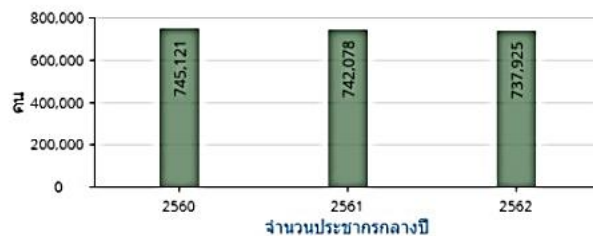
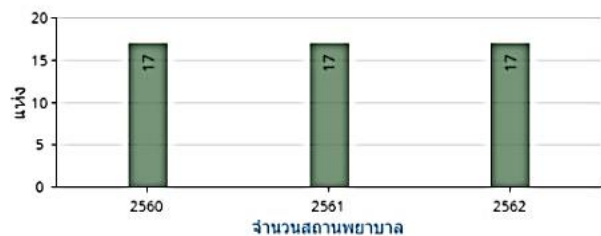
อัตราส่วน ปชก.ต่อสถานพยาบาล

43,407 : 1

อัตราส่วน ปชก.ต่อเตียง

485 : 1

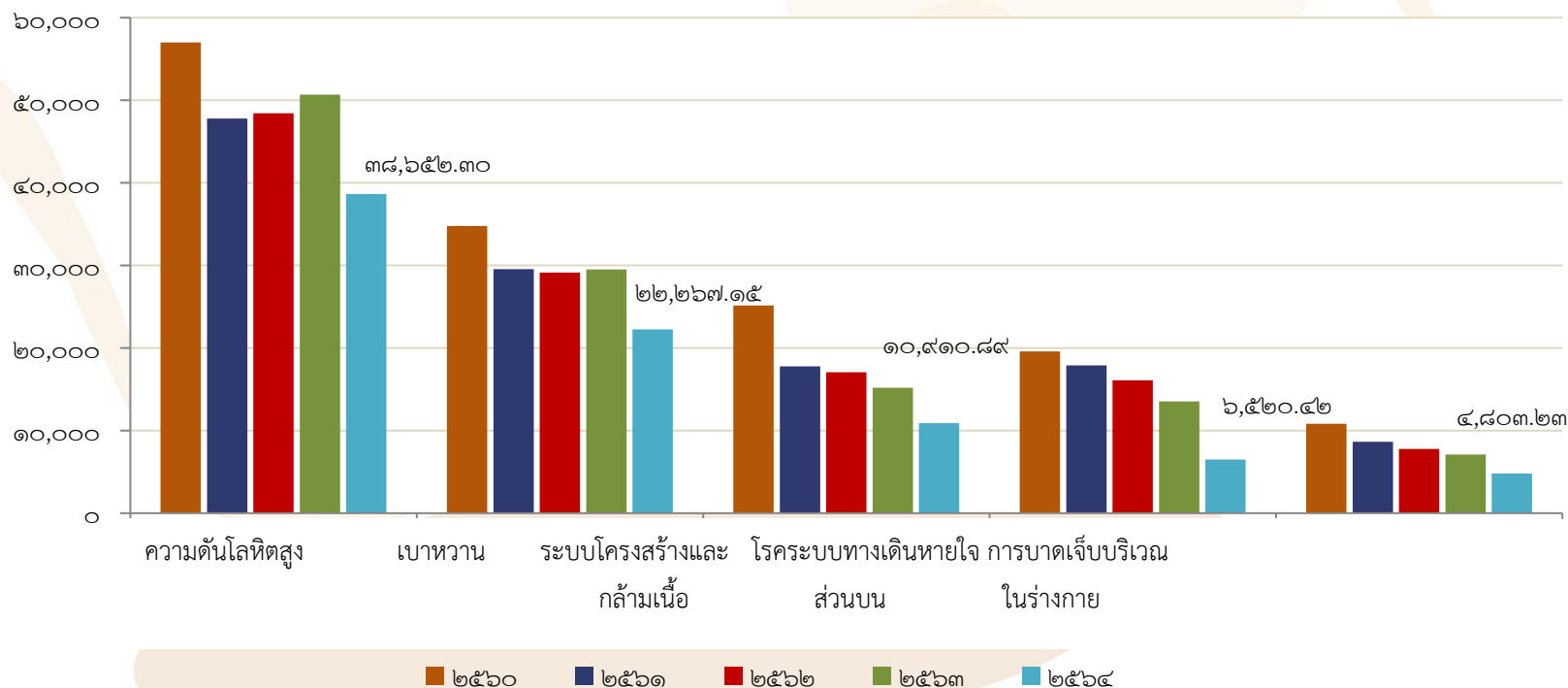
ผู้ป่วยนอก การเจ็บป่วยของผู้มารับบริการผู้ป่วยนอก ของสถานพยาบาลในจังหวัดลำปาง (รายงาน HDC) ไนปีงบประมาณ 2564 (ต.ค. 63 - มิ.ย. 64) จำนวนผู้มารับบริการสถานพยาบาล 813,262 คน 2,811,023 ครั้ง คิดเป็น 3.46 ครั้ง/คน แยกเป็นผู้มารับบริการที่โรงพยาบาล ร้อยละ 51.18 และในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ร้อยละ 48.82

ปีงบประมาณ	โรงพยาบาล		โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล		รวม	
	คน	ครั้ง	คน	ครั้ง	คน	ครั้ง
2560	533,772	2,353,507	441,551	1,773,927	975,323	4,127,434
2561	520,919	2,473,991	426,499	1,707,031	947,418	4,181,022
2562	501,295	2,456,422	426,868	1,644,791	928,163	4,102,480
2563	484,563	2,300,342	478,157	1,658,517	962,720	3,958,859
2564 (ต.ค.63-มิ.ย.64)	416,209	1,617,347	397,053	1,193,676	813,262	2,811,023

ปีงบประมาณ 2564 (ต.ค. 63 - มิ.ย. 64) ผู้ป่วยนอกที่มารับบริการ 5 อันดับแรก ได้แก่ ความดันโลหิตสูง เบาหวาน โรคระบบโครงสร้าง และกล้ามเนื้อ โรคระบบทางเดินหายใจส่วนบน และการบาดเจ็บบริเวณในร่างกาย อัตราการมารับบริการ 38,652.30, 22,267.15, 10,910.89, 6,520.42 และ 4,803.23 ต่อแสนประชากร ตามลำดับ

อัตราการมารับบริการผู้ป่วยนอก จำแนกตามกลุ่มโรคที่ป่วย จังหวัดลำปาง
ปีงบประมาณ 2559 - 2564 (1 ต.ค. 63 - 16 มิ.ย. 64)

อัตรา:แสนประชากร

แหล่งข้อมูล : HDC ผู้ป่วยนอก dxtype=1 (ข้อมูล ณ 16 มิ.ย. 64)

ผู้ป่วยใน การเจ็บป่วยของผู้มารับบริการผู้ป่วยในของสถานพยาบาลในจังหวัดลำปาง (รายงาน HDC) ในปีงบประมาณ 2564 (ต.ค. 63 - มิ.ย. 64) จำนวน 67,446 คน จำนวนวันนอน 274,405 วัน คิดเป็น 4.07 วัน/คน โดยโรงพยาบาลระดับ A, M และ F อัตราวันนอนเฉลี่ย ร้อยละ 4.81, 17.62 และ 18.17 ตามลำดับ

1. โรงพยาบาลระดับ A ได้แก่ โรงพยาบาลลำปาง

ปีงบประมาณ	จำนวนผู้ป่วยทั้งหมด	จำนวนผู้ป่วยที่มีค่า AdjRW	ผลรวม AdjRW	CMI	วันนอน	วันนอนเฉลี่ย	อัตราการครองเตียง
2557	57,716	57,716	119,618.13	2.07	258,174	4.47	86.14
2558	59,429	59,429	122,550.79	2.06	256,129	4.31	87.58
2559	56,131	56,131	119,765.57	2.13	253,262	4.51	86.79
2560	54,751	54,751	120,253.37	2.2	255,967	4.68	91.51
2561	55,579	55,578	119,614.45	2.15	267,608	4.81	96.51
2562	56,564	56,563	128,303.52	2.27	272,237	4.81	99.74
2563	54,983	54,976	126,766.38	2.31	262,470	4.77	95.73
2564 (ต.ค.63-มิ.ย.64)	36,644	36,633	88,024.08	2.40	176,168	4.81	96.85

2. โรงพยาบาลระดับ M ได้แก่ โรงพยาบาลเกาะคา และโรงพยาบาลเถิน

ปีงบประมาณ	รพ.	จำนวนผู้ป่วย ทั้งหมด	จำนวนผู้ป่วย ที่มีค่า AdjRW	ผลรวม AdjRW	CMI	วันนอน	วันนอน เฉลี่ย	อัตราการ ครองเตียง	จำนวน เตียง
2557	รพ.เกาะคา	6,180	6,180	5,578.78	0.9	23,448	3.79	105.52	60
	รพ.เถิน	3,769	3,769	2,632.22	0.7	12,195	3.24	53.21	60
2558	รพ.เกาะคา	5,966	5,966	5,320.25	0.89	22,748	3.81	87.17	70
	รพ.เถิน	4,298	4,298	2,946.39	0.69	13,919	3.24	56.39	60
2559	รพ.เกาะคา	8,421	8,420	7,194.52	0.85	31,890	3.79	70.84	120
	รพ.เถิน	5,783	5,783	4,390.92	0.76	17,337	3	76.31	60
2560	รพ.เกาะคา	9,075	9,075	8,322.82	0.92	33,904	3.74	74.9	120
	รพ.เถิน	5,275	5,275	4,094.02	0.78	16,367	3.1	71.79	60
2561	รพ.เกาะคา	10,318	10,318	10,284.98	1	37,392	3.62	83.07	120
	รพ.เถิน	5,497	5,497	4,356.91	0.79	17,984	3.27	79.26	60
2562	รพ.เกาะคา	11,148	11,148	10,959.45	0.98	40,575	3.64	90.58	120
	รพ.เถิน	6,449	6,449	6,201.68	0.96	21,665	3.36	96.67	60
2563	รพ.เกาะคา	11,826	11,826	12,095.49	1.02	42,116	3.56	93.84	120
	รพ.เถิน	7,376	7,376	7,624.02	1.03	24,656	3.34	109.83	60
2564	รพ.เกาะคา	8,816	8,816	9,641.60	1.09	32,279	3.66	108.61	120

ปีงบประมาณ	รพ.	จำนวนผู้ป่วย ทั้งหมด	จำนวนผู้ป่วย ที่มีค่า AdjRW	ผลรวม AdjRW	CMI	วันนอน	วันนอน เฉลี่ย	อัตราการ ครองเตียง	จำนวน เตียง
(ต.ค.63-มิ.ย.64)	รพ.เถิน	5,002	5,002	5,106.98	1.02	16,074	3.21	108.44	60

3. โรงพยาบาลระดับ F จำนวน 10 แห่ง ปีงบประมาณ 2564 (ต.ค. 63 - มิ.ย. 64)

โรงพยาบาล	จำนวนผู้ป่วย ทั้งหมด	จำนวนผู้ป่วย ที่มีค่า AdjRW	ผลรวม AdjRW	CMI	วันนอน	วันนอน เฉลี่ย	อัตราการ ครองเตียง	จำนวน เตียง
แม่เมาะ	1,757	1,757	1,415.65	0.81	4,879	2.78	66.83	30
เสริมงาม	1,762	1,762	1,294.10	0.73	5,201	2.95	71.3	30
งาว	2,538	2,538	1,753.09	0.69	6,842	2.7	69.28	40
แจ้ห่ม	1,809	1,809	1,185.74	0.66	5,146	2.84	70.27	30
วังเหนือ	1,812	1,812	1,492.64	0.82	5,540	3.06	75.73	30
แม่พริก	546	546	371.53	0.68	1,305	2.39	17.87	30
แม่ทะ	1,729	1,729	1,350.56	0.78	5,163	2.99	70.78	30
สบปราบ	1,399	1,399	1,309.81	0.94	5,001	3.57	68.6	30
ห้างฉัตร	2,099	2,099	1,482.92	0.71	6,480	3.09	88.83	30

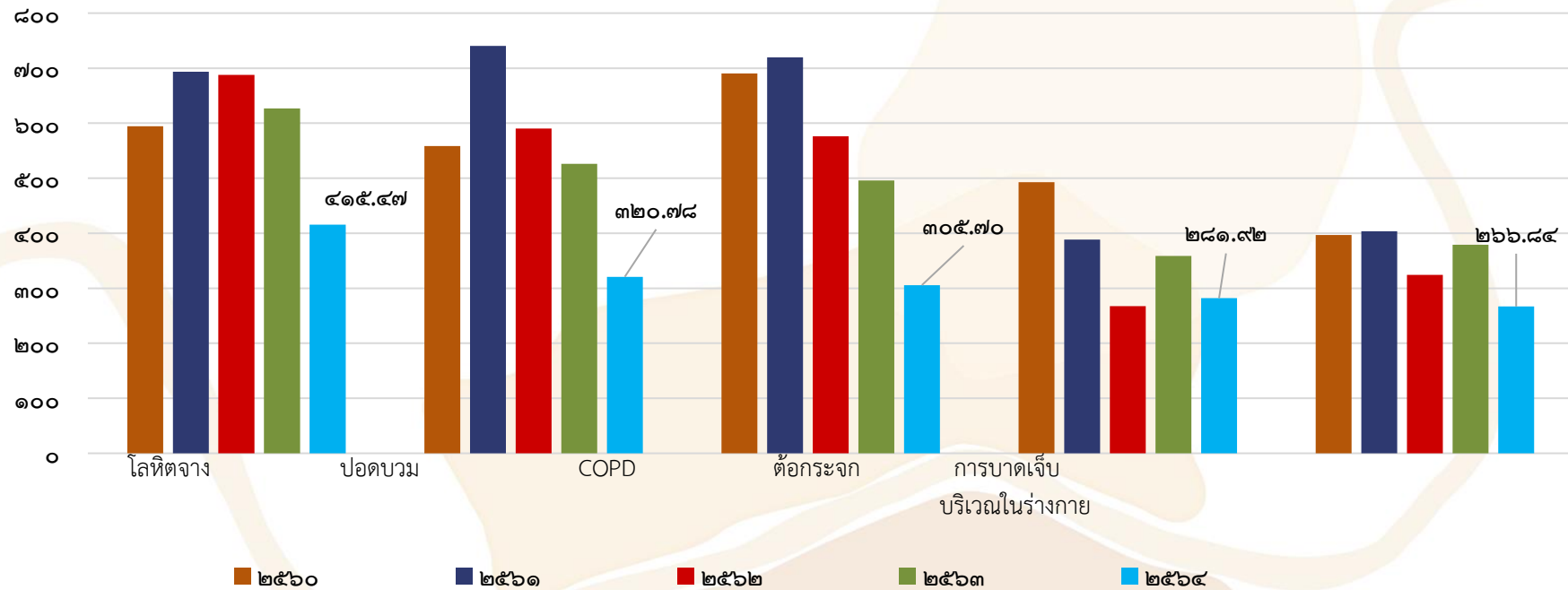
โรงพยาบาล	จำนวนผู้ป่วย ทั้งหมด	จำนวนผู้ป่วย ที่มีค่า AdjRW	ผลรวม AdjRW	CMI	วันนอน	วันนอน เฉลี่ย	อัตราการ ครองเตียง	จำนวน เตียง
เมืองปาน	1,533	1,533	1,186.95	0.77	4,327	2.82	53.62	33

ที่มา : ระบบรายงานข้อมูล CMI, วิเคราะห์ศักยภาพการจัดบริการผู้ป่วยใน และผลลัพธ์การให้บริการ เขตสุขภาพที่ 1

เมื่อจำแนกตามกลุ่มโรคผู้ป่วยใน 298 กลุ่มโรค ในปีงบประมาณ 2564 (ต.ค.63 - มิ.ย.64) ผู้ป่วยที่มาใช้บริการ 5 อันดับแรก ได้แก่ โลหิตจาง, ปอดบวม, COPD, ต้อกระจก และการบาดเจ็บบริเวณในร่างกาย อัตราการมารับบริการ 415.47, 320.78, 305.70, 281.92 และ 266.84 ต่อแสนประชากร ตามลำดับ

อัตราการมารับบริการผู้ป่วยใน จำแนกตามกลุ่มโรคที่ป่วย จังหวัดลำปาง
ปีงบประมาณ 2559 - 2564 (ต.ค. 63 - มิ.ย.64)

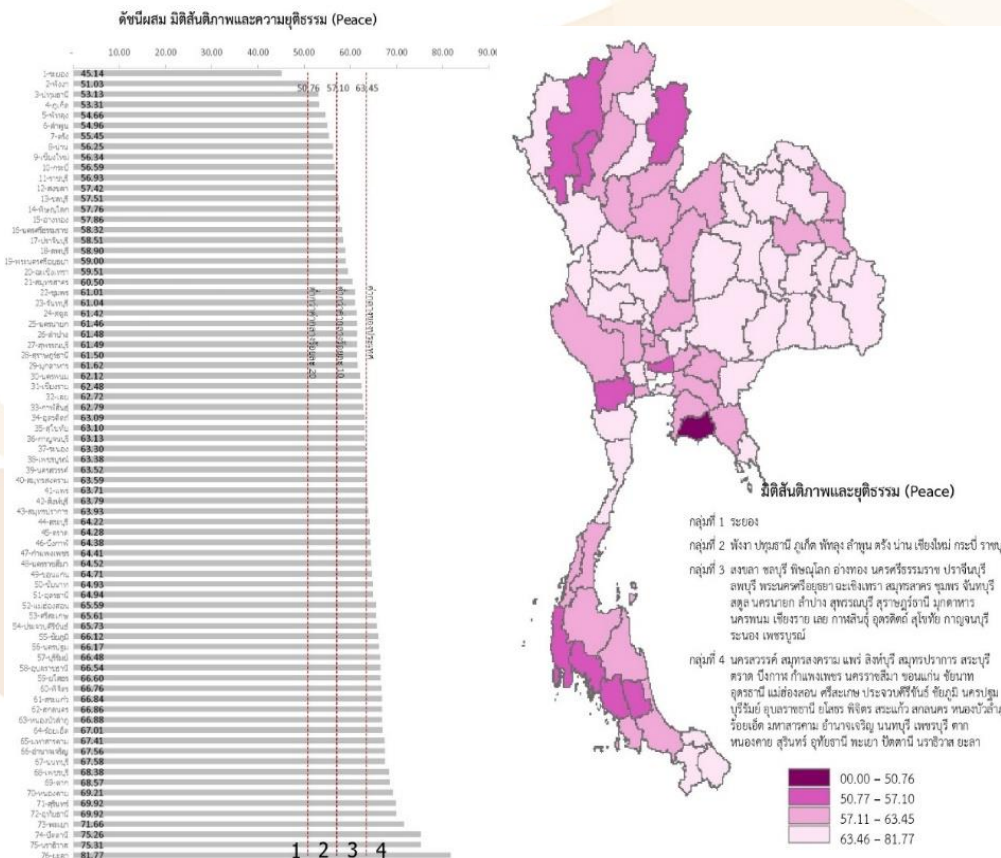
อัตรา:แสนประชากร

แหล่งข้อมูล : HDC ผู้ป่วยใน 298 กลุ่มโรคนับเป็นครั้งตามการวินิจฉัย โดยที่ dxtype=1
(ข้อมูล ณ 16 มิ.ย. 64)

ด้านความมั่นคง (ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน)

ด้านความมั่นคงในภาพรวมเมื่อวิเคราะห์ตามเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals - SDGs) ในการจัดกลุ่มพื้นที่จังหวัด พบว่าด้านสันติภาพและยุติธรรม (Peace) ถูกจัดให้อยู่กลุ่มที่ 3 เป็นจังหวัดที่มีศักยภาพและพร้อมที่จะพัฒนา คือจังหวัดที่มีค่าดัชนีผสมต่ำกว่าค่ากลางของประเทศไม่เกินร้อยละ 10 มีดัชนีสันติภาพและยุติธรรม (Peace) ประกอบด้วย 5 ดัชนีชีวิตคือ การแจ้งความคดีชีวิต ร่างกาย เพศ และคดีประทุษร้ายต่อทรัพย์สิน (ต่อแสนคน) จำนวนของประชากรในเรือนจำ (ต่อแสนคน) จำนวนเจ้าหน้าที่ตำรวจ (ต่อแสนคน) อัตราการฆ่าตัวตาย (ต่อแสนคน) จำนวน ผู้ถูกกักขังที่รอการพิพากษาในสัดส่วนของประชากรในเรือนจำ (ร้อยละ) ตัวชี้วัดที่จะต้องแก้ไขคือ ตัวชี้วัดการแจ้ง ความคดีชีวิต ร่างกาย เพศ และคดีประทุษร้ายต่อทรัพย์สิน (ต่อแสนคน) จำนวนของประชากรในเรือนจำ (ต่อแสนคน) และ อัตราการฆ่าตัวตาย (ต่อแสนคน)

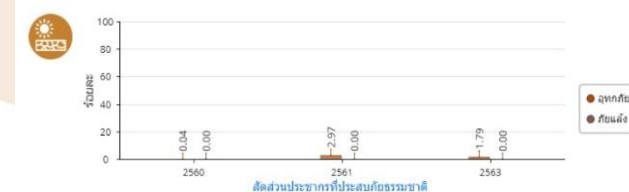
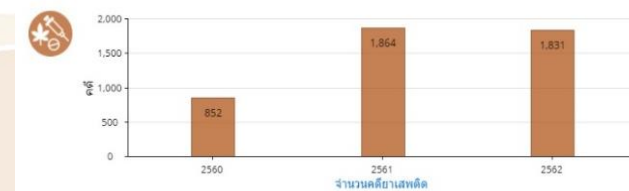
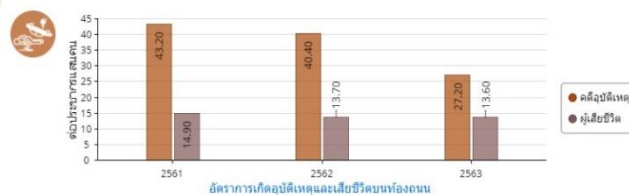
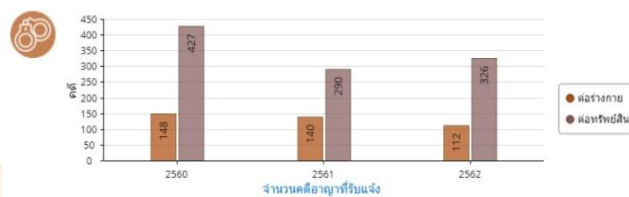
และจากการวิเคราะห์ตัวชี้วัดด้านความมั่นคงพบว่า จังหวัดลำปางมีอัตราการเสียชีวิตจากอุบัติเหตุบนท้องถนนต่อประชากรแสนคนสูงกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศ อยู่อันดับที่ 53 ซึ่งจะต้องนำมาพิจารณาเพื่อหาแนวทางแก้ไขปัญหา ซึ่งในช่วงปี 2560-2562 มีแนวโน้มลดลง ส่วนค่าตัวชี้วัดดีกว่าระดับประเทศคือจำนวนคดีอาชญากรรมต่อประชากรแสนคน เมื่อพิจารณารายละเอียดมีแนวโน้มเพิ่มจะต้องหาวิธีการในการป้องกัน อัตราการเกิดคดี อาชญากรรมต่อประชากรแสนคน สัดส่วนคดีที่จับกุมได้ต่อคดีที่รับแจ้ง และมีแนวโน้มลดลงในช่วง 3 ปีที่ผ่านมา

อันดับ	1	76	ตัวชี้วัดด้านความมั่นคง (ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน)	ค่าเฉลี่ย	จังหวัดลำปาง		
					ค่าสถิติ	หน่วย	อันดับ
			(2563)อัตราการเสียชีวิตจากอุบัติเหตุบนท้องถนนต่อประชากรแสนคน	11.60	13.60	รายต่อประชากรแสนคน	53
			(2562)จำนวนคดีอาชญากรรม	2,314	1,831	คดี	39
			(2562)อัตราการเกิดคดีอาชญากรรมต่อประชากรแสนคน	90	59	คดีต่อประชากรแสนคน	16
			(2562)สัดส่วนคดีที่จับกุมได้ต่อคดีที่รับแจ้ง	82.65	84.06	ร้อยละ	41

na : ไม่มีข้อมูลตัวชี้วัด

- : ไม่มีการจัดอันดับของตัวชี้วัด

☑ ความมั่นคงปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

ยาเสพติด

จังหวัดลำปางต้องเผชิญกับปัญหาการลักลอบค้ายาเสพติดจากประเทศเพื่อนบ้าน โดยเฉพาะบริเวณพื้นที่ชายแดนฝั่งไทยและประเทศเพื่อนบ้านที่อาศัยช่องทางพื้นที่ชายแดนในการลักลอบขนส่ง และใช้เส้นทางผ่านเข้ามาในพื้นที่จังหวัดลำปาง ซึ่งสถานการณ์ดังกล่าวมีแนวโน้มรุนแรงและซับซ้อนมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะการแพร่ระบาดในกลุ่มเยาวชนซึ่งเป็นกลุ่มเสี่ยงสำคัญ โดยจังหวัดลำปางได้ดำเนินการแก้ไขด้วยมาตรการปราบปรามเพื่อลดอุปทานยาเสพติด มาตรการบำบัดรักษาฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด และมาตรการป้องกันยาเสพติดในกลุ่มเสี่ยง แต่พบว่าอุปทานหรือปริมาณยาเสพติดกลับมีมากยิ่งขึ้น รวมทั้งการจับกุมกระทำได้ยากขึ้น เนื่องจากขบวนการค้ายาเสพติดได้ปรับเปลี่ยนลักษณะการจัดองค์กร รูปแบบ และวิธีการลักลอบค้ายาเสพติด ซึ่งปัญหาดังกล่าวยังส่งผลกระทบต่อเนื่องไปสู่ปัญหาอื่นๆ ด้วย อาทิ ปัญหาอาชญากรรม ปัญหาครอบครัว ชุมชน และสังคม

จากผลการปฏิบัติงานด้านยาเสพติดที่ผ่านมา พบว่า ยังคงมีปัญหและอุปสรรคใน การดำเนินงาน ได้แก่ ประการแรก การที่จังหวัดลำปางเป็นศูนย์กลางของเส้นทางคมนาคมของภาคเหนือและมีเส้นทางคมนาคมที่สะดวกทั้งเส้นทางหลักเส้นทางรองจำนวนหลายเส้นทาง ทำให้ต้องเพิ่มความเข้มงวดในการตั้งจุดตรวจ/จุดสกัด ประการที่สอง ชุมชนในเมืองมีประชากรแฝงที่หลากหลาย ทั้งนักเรียน นักศึกษา แรงงาน เป็นอุปสรรคต่อการทำงานสร้างความเข้มแข็งและเฝ้าระวังในชุมชน เขตเมือง ประการที่สาม การค้นหาผู้เสพที่ไม่แสดงตัวไม่ยอมรับและไม่สมัครใจเข้าบำบัดด้วยตัวเอง ต้องใช้มาตรการกดดันตรวจปัสสาวะซึ่งต้องใช้ชุดตรวจหา สารเสพติดเป็นจำนวนมากในการดำเนินงานในแต่ละปี ประการที่สี่ ผู้ผ่านการบำบัดซึ่งเป็นนักเรียน นักศึกษา แรงงาน เมื่อผ่านการบำบัดแล้วไม่อยู่ในพื้นที่ ย้ายที่อยู่เปลี่ยนที่เรียน/ที่ทำงานทำให้การติดตามดูแลช่วยเหลือขาดความต่อเนื่องและไม่ครบเป้าหมายที่กำหนด และประการที่ห้า ผู้ผ่านการบำบัดส่วนใหญ่ยังคงมีพฤติกรรมเสพยาและถูกตรวจพบจับกุมเข้าสู่ระบบบังคับบำบัด ในขณะที่ศูนย์บำบัดฟื้นฟูสมรรถภาพแบบควบคุมตัวไม่เพียงพอในการรองรับจำเป็นต้องเข้ารับการบำบัดแบบไม่ควบคุมตัวในโรงพยาบาลทำให้ผู้เข้าบำบัดไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขมารับการบำบัดตามที่กำหนด

จากผลการปฏิบัติงานด้านยาเสพติดในปี 2564 เปรียบเทียบย้อนหลังตั้งแต่ปี 2561 - 2563 พบว่า

- 1) สถิติการจับกุมยาเสพติดมีจำนวนคดีเพิ่มขึ้น โดยพบว่าข้อหาสำคัญถูกจับกุมมากขึ้น และข้อหาเสพยามีจำนวนลดน้อยลง
- 2) ปริมาณของกลางยาบ้าที่จับกุมได้มีปริมาณลดลง
- 3) ด้านการบำบัดรักษาผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติด มีจำนวนผู้เข้ารับการบำบัดรักษาลดลง

4) การแพร่ระบาดในหมู่บ้าน/ชุมชน ลดน้อยลง

5) อัตราส่วนผู้ที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดต่อจำนวนประชากร 1,000 คน มีแนวโน้มสูงขึ้น

ตารางเปรียบเทียบผลการดำเนินงานด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด 4 ปี

(พ.ศ. 2561 – 2564)

1) การจับกุมคดียาเสพติด

ปี	ทุกข้อหา	ข้อหาเสพติด	ข้อหาสำคัญ
2561	3,668	1,988	947
2562	4,047	2,516	898
2563	4,085	2,464	974
2564	4,205	2,134	1,390

2) ของกลางยาบ้า

ปี	ของกลางยาบ้า (เม็ด)
2561	18,506,990.50
2562	39,050,483.70
2563	12,717,903.00
2564	11,006,159.50

3) ด้านการบำบัดรักษา

ปี	สมัครใจบำบัด	บังคับบำบัด	ต้องโทษบำบัด
2561	636	944	563
2562	553	1,743	802
2563	146	1,582	890
2564	274	1,226	261

4) ด้านการป้องกันในหมู่บ้าน/ชุมชน

ปี	ปัญหามาก	ปัญหาปานกลาง	ปัญหาน้อย	ไม่มีปัญหา
2561	30	75	260	672
2562	49	76	334	579
2563	122	61	258	598
2564	89	19	330	603

5) ด้านผู้เกี่ยวข้องยาเสพติดจังหวัดลำปาง จากการประเมินหมู่บ้านรอบที่ 2 ของปีงบประมาณ

ปี	จำนวนประชากร	ผู้เสพ/ผู้ติด	ผู้ผลิต/ผู้ค้า	ผู้เสพ และผู้ค้า	อัตราส่วน ต่อ 1,000 ประชากร
2561	729,311	628	81	-	0.97
2562	740,519	878	93	-	1.31
2563	727,116	824	68	92	1.35
2564	694,569	969	108	128	1.73

ที่มา : ศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดจังหวัดลำปาง (ศอ.ปส.จ.ลป.)

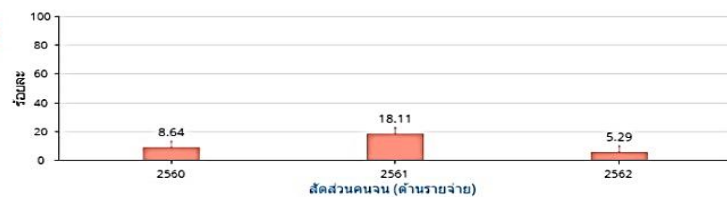
ข้อมูล ณ วันที่ 10 กันยายน 2564

ด้านคุณภาพชีวิตและความเหลื่อมล้ำ

ด้านคุณภาพชีวิตในภาพรวมของจังหวัดเมื่อวิเคราะห์ผ่านตัวชี้วัดความยากจนและ เหลื่อมล้ำ พบว่าจาก 10 ตัวชี้วัดมีถึง 7 ตัวชี้วัดที่มีค่าสูงกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศ และมี 3 ตัวชี้วัดค่าน้อยกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศ คือรายได้เฉลี่ยต่อหัวของกลุ่มประชากรร้อยละ 40 ที่มีรายได้ต่ำสุด มูลค่าสินทรัพย์ทางการเงินของกลุ่มประชากรร้อยละ 40 ที่มีรายได้ต่ำสุด และประเด็นที่ต้องนำมาพิจารณาในการกำหนดแนวทางพัฒนา คือ ค่าสัมประสิทธิ์ความไม่เสมอภาคด้านรายได้ (Gini coefficient) ที่อยู่ในอันดับที่ 68 ของประเทศ ซึ่งแสดงถึงความไม่เท่าเทียมในการกระจายรายได้ของประชากรในจังหวัด กล่าวคือจังหวัดลำปางมีช่องว่างระหว่างคนรวยและคนจนมาก

อันดับ		ตัวชี้วัดด้านสังคม (ความยากจน และเหลื่อมล้ำ)	ค่าเฉลี่ย	จังหวัดลำปาง		
1	76			ค่าสถิติ	หน่วย	อันดับ
		(2562)รายได้ครัวเรือนเฉลี่ย	23,359	23,929	บาทต่อเดือน	30
		(2562)อัตราส่วนการออมเฉลี่ยต่อรายได้เฉลี่ยของครัวเรือน	21.45	26.40	ร้อยละ	18
		(2562)รายได้เฉลี่ยต่อหัวของกลุ่มประชากรร้อยละ 40 ที่มีรายได้ต่ำสุด	4,068	3,663	บาทต่อเดือนต่อคน	43
		(2562)มูลค่าสินทรัพย์ทางการเงินของกลุ่มประชากรร้อยละ 40 ที่มีรายได้ต่ำสุด	48,858	28,561	บาทต่อครัวเรือน	54
		(2562)สัดส่วนครัวเรือนที่มีหนี้ในระบบต่อครัวเรือนที่มีหนี้ทั้งหมด	95.61	97.95	ร้อยละ	27
		(2562)ค่าสัมประสิทธิ์ความไม่เสมอภาคด้านรายได้ (Gini coefficient)	0.410	0.483	คะแนน Gini (0-1)	68
		(2562)สัดส่วนคนจนด้านรายจ่าย	8.05	5.29	ร้อยละ	31
		(2562)สัดส่วนหนี้สินเฉลี่ยต่อรายได้เฉลี่ยของครัวเรือนกลุ่มที่ยากจนที่สุด	6.6	4.8	เท่า	30
		(2562)สัดส่วนมูลค่านี้นอกระบบต่อมูลค่านี้นทั้งหมดของครัวเรือน	1.23	0.40	ร้อยละ	16
		(2563)สัดส่วนนักเรียนด้อยโอกาสต่อนักเรียนทั้งหมด	61.81	45.40	ร้อยละ	18

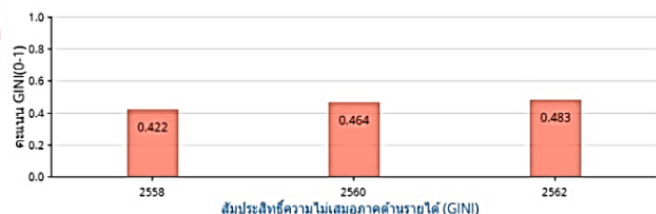
สถานการณ์ด้านความยากจนและเหลื่อมล้ำ

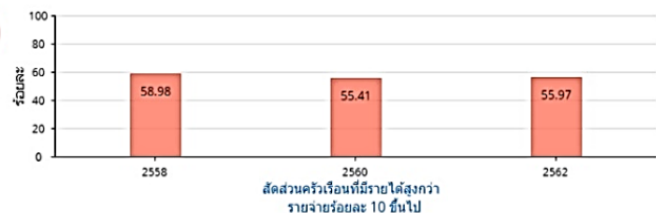
สัดส่วนคนจน (ค่ารายจ่าย)

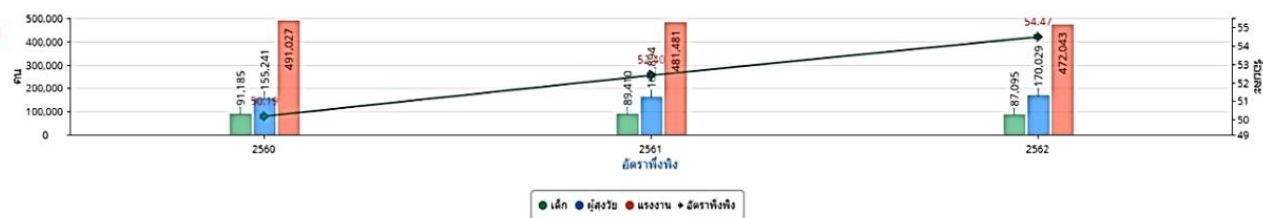
รายได้และเงินออมเฉลี่ยต่อครัวเรือน

สัมประสิทธิ์ความไม่เสมอภาคด้านรายได้ (GINI)

สัดส่วนครัวเรือนที่มีรายได้สูงกว่ารายจ่ายร้อยละ 10 ขึ้นไป

ด้านความเข้มแข็งของชุมชนและครอบครัว

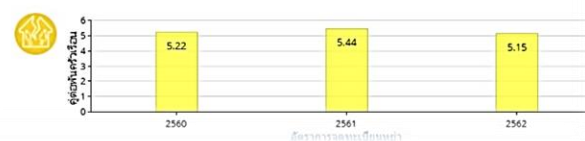
ในภาพรวมของจังหวัดลำปางชุมชนและครอบครัวมีความเข้มแข็ง เมื่อวิเคราะห์ผ่านตัวชี้วัดชุมชนและครอบครัว 17 ตัวชี้วัด พบว่า ตัวชี้วัดที่มีค่าสถิติที่ดีกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศมีถึง 14 ตัวชี้วัด และมีเพียง 3 ตัวชี้วัดเท่านั้นที่มีค่าสถิติน้อยกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศซึ่งเป็นเรื่องของ สัดส่วนครัวเรือนที่มีน้ำประปาใช้ กับอัตราพึ่งพิงและสัดส่วนผู้สูงอายุที่อาศัยอยู่ลำพังเพียงคนเดียว ซึ่งเป็นประเด็นที่ต้องให้ความสำคัญเป็นพิเศษเพราะ ตัวชี้วัดดังกล่าวจะมีความเชื่อมโยงกับการเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุของจังหวัดลำปางซึ่งมีสัดส่วนของผู้สูงอายุอยู่ในอันดับที่ 2 ของประเทศ ที่มีความจำเป็นที่จะต้องวางแผนการพัฒนา ทั้งระบบ

อันดับ	1	76	ตัวชี้วัดด้านสังคม (ชุมชนและครอบครัว)	ค่าเฉลี่ย	จังหวัดลำปาง		
					ค่าสถิติ	หน่วย	อันดับ
			(2562)สัดส่วนของครอบครัวขยาย	32.83	35.41	ร้อยละ	37
			(2562)อัตราเด็กที่อยู่ในการคุมประพฤติ	0.16	0.03	คดีต่อเยาวชนพันคน	12
			(2563)สัดส่วนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการบริหารจัดการที่ดี (ที่ผ่านเกณฑ์ประเมินและที่ได้รับรางวัลประเภท) ต้ององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งหมด	2.79	3.88	ร้อยละ	22
			(2562)สัดส่วนศูนย์การเรียนรู้ชุมชนต่อจำนวนหมู่บ้าน	41.41	54.13	ร้อยละ	12
			(2562)สัดส่วนศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต่อจำนวนหมู่บ้าน	81.02	81.96	ร้อยละ	27
			(2561)จำนวนองค์กรชุมชนต่อประชากรแสนคน	152.70	318.10	แห่ง	6
			(2562)สัดส่วนองค์กรชุมชน (สหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร) ที่มีเสถียรภาพทางการเงินอยู่ในระดับมั่นคงดีถึงดีมาก	58.36	67.58	ร้อยละ	14
			(2562)สัดส่วนครัวเรือนที่มีคนในครัวเรือนเป็นสมาชิกกลุ่มหรือองค์กรในท้องถิ่น	68.46	81.14	ร้อยละ	14
			(2562)สัดส่วนครัวเรือนมีส่วนร่วมทำกิจกรรมสาธารณะเพื่อประโยชน์ชุมชนหรือท้องถิ่น	99.63	99.84	ร้อยละ	36
			(2562)สัดส่วนครัวเรือนที่มีรายได้สูงกว่ารายจ่ายร้อยละ 10 ขึ้นไป	53.75	55.97	ร้อยละ	35
			(2562)สัดส่วนครัวเรือนที่มีบ้านและที่ดินเป็นของตนเอง	78.02	92.02	ร้อยละ	15
			(2562)สัดส่วนครัวเรือนที่มีน้ำประปาใช้ในครัวเรือน	84.60	80.12	ร้อยละ	56
			(2562)สัดส่วนครัวเรือนมีน้ำใช้เพียงพอตลอดปี อย่างน้อยคนละ 45 ลิตรต่อวัน	99.88	100.00	ร้อยละ	1
			(2562)อัตราพึ่งพิง	51.60	54.47	ร้อยละ	54
			(2562)สัดส่วนผู้สูงอายุที่อาศัยอยู่ลำพังคนเดียว	8.30	9.86	ร้อยละ	57
			(2562)อัตราการจดทะเบียนหย่า	5.87	5.15	คู่ต่อพันครัวเรือน	28
			(2562)อัตราเหตุการณ์ความรุนแรงในครอบครัว	7.48	6.54	เหตุการณ์ต่อแสนครัวเรือน	37

การเปรียบเทียบปี 2561-2562

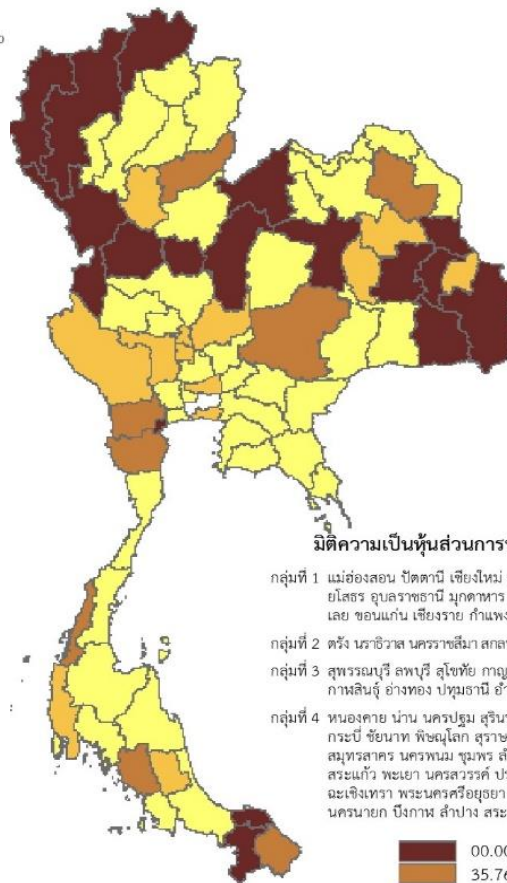
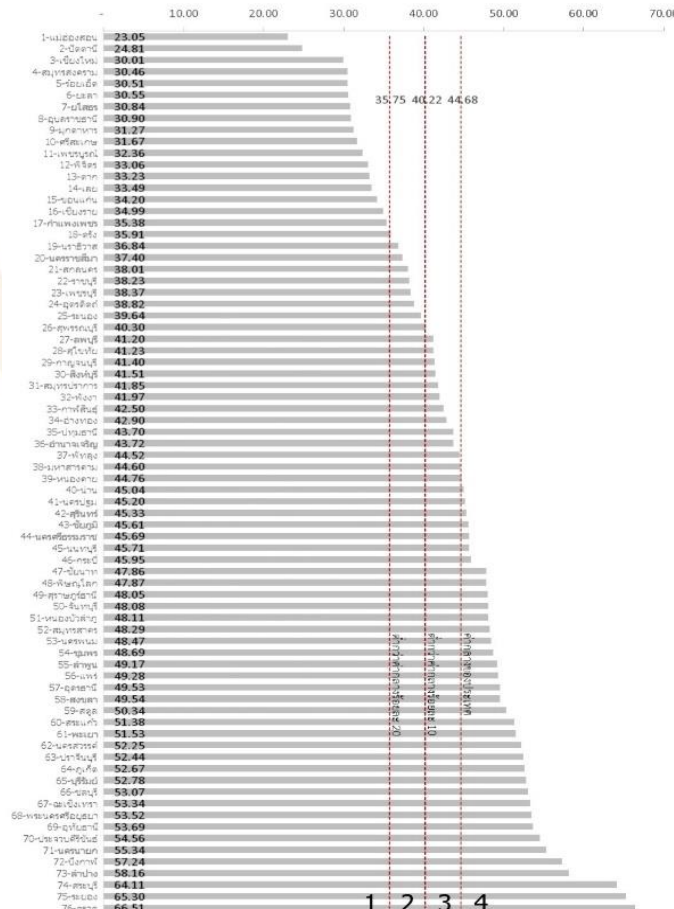

ครอบครัวและความอบอุ่น

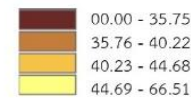
ความเข้มแข็งของชุมชนในภาพรวมเมื่อวิเคราะห์ตามเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals-SDGs) ในจัดกลุ่มพื้นที่จังหวัด พบว่าด้านความเป็นหุ้นส่วน-พัฒนา (Partnership) ถูกจัดให้อยู่กลุ่มที่ 4 เป็นจังหวัดที่มีความเข้มแข็งและพร้อมขยายผลไปภายนอก คือจังหวัดที่มีค่าดัชนีผสม มิติสิ่งแวดล้อม (Planet) สูงกว่าค่ากลางของประเทศ ซึ่งด้านความเป็น หุ้นส่วนพัฒนา (Partnership) มีตัวชี้วัดที่วัดถึงความเข้มแข็งของชุมชนคือ สัดส่วนองค์กรชุมชนต่อประชากรแสนคน (แห่ง/แสนคน) ซึ่งตัวชี้วัดดังกล่าวมีค่าสูงและดีกว่าค่ากลางของประเทศ อยู่ในอันดับ ที่ 2 ของประเทศซึ่งถือเป็นจุดเด่นและต้นทุนที่ดีในการพัฒนางานในเชิงบูรณาการ

ดัชนีผสม มิติความเป็นหุ้นส่วนการพัฒนา (Partnership)

มิติความเป็นหุ้นส่วนการพัฒนา (Partnership)

- กลุ่มที่ 1 แม่ฮ่องสอน ปัตตานี เชียงใหม่ สมุทรสงคราม ร้อยเอ็ด ยะลา ยโสธร อุบลราชธานี มุกดาหาร ศรีสะเกษ เพชรบูรณ์ พิจิตร ตาก เลย ขอนแก่น เชียงราย กำแพงเพชร
- กลุ่มที่ 2 ตรัง นราธิวาส นครราชสีมา สกลนคร ราชนบุรี เพชรบุรี อุตรดิตถ์ ระนอง
- กลุ่มที่ 3 สุพรรณบุรี สทบุรี สุโขทัย กาญจนบุรี สิงห์บุรี สมุทรปราการ พังงา กาฬสินธุ์ อำนาจเจริญ อำนาจเจริญ พัทลุง มหาสารคาม
- กลุ่มที่ 4 หนองคาย น่าน นครปฐม สุรินทร์ ชัยภูมิ นครศรีธรรมราช นนทบุรี กระบี่ ชัยนาท พิษณุโลก สุราษฎร์ธานี จันทบุรี หนองบัวลำภู สมุทรสาคร นครพนม ขอนแก่น ลำพูน แพร่ อุตรดิตถ์ สงขลา สตูล สระแก้ว พะเยา นครสวรรค์ ปราจีนบุรี อุทัยธานี ภูเก็ต ชลบุรี ฉะเชิงเทรา พระนครศรีอยุธยา อุทัยธานี ประจวบคีรีขันธ์ นครนายก บึงกาฬ ลำปาง สระบุรี ระยอง ตราด

ด้านสวัสดิการด้านสังคม

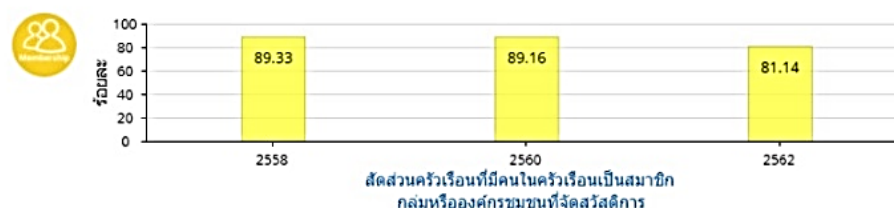
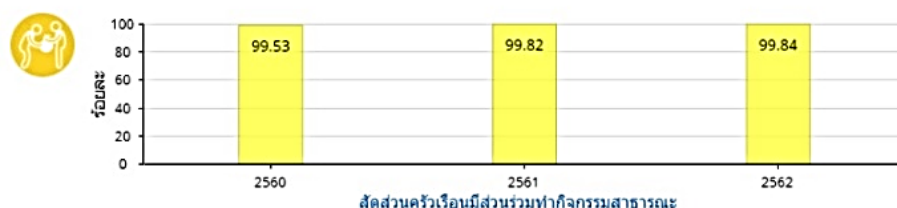
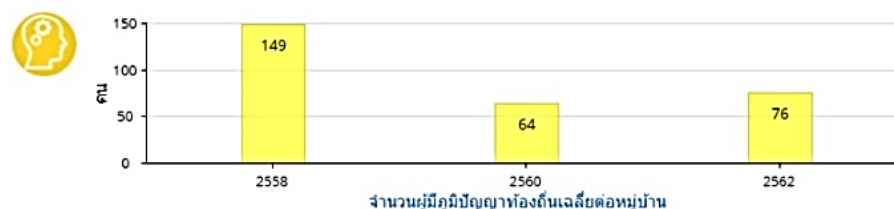
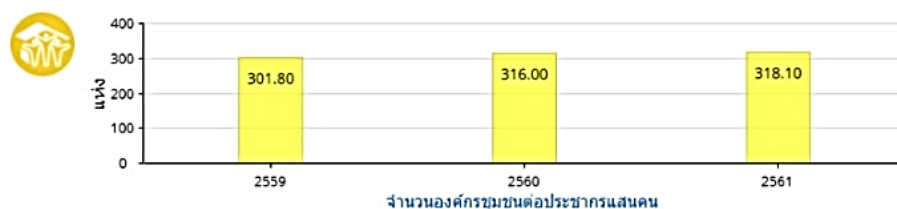
ในภาพรวมของจังหวัดลำปางสวัสดิการสังคม เมื่อวิเคราะห์ผ่านตัวชี้วัด 7 ตัวชี้วัด พบว่าตัวชี้วัดที่มีค่าสถิติที่ดีกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศมีถึง 5 ตัวชี้วัด และมีเพียง 2 ตัวชี้วัดเท่านั้นที่มีค่าสถิติน้อยกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศ จำนวนนักเรียนพิการเรียนร่วมเฉลี่ยต่อโรงเรียน จำนวนการขอรับความช่วยเหลือจากกองทุนยุติธรรม ซึ่งแสดงถึงความสามารถในการเข้าถึงบริการทางการศึกษาและกระบวนการยุติธรรมยังไม่ดีพอ อยู่ในอันดับที่ 50 ของประเทศซึ่งเป็นอีกหนึ่งประเด็นที่ต้องนำมาพิจารณาในการกำหนดแนวทางในการพัฒนา

อันดับ		ตัวชี้วัดด้านสังคม (สวัสดิการด้านสังคม)	ค่าเฉลี่ย	จังหวัดลำปาง		
1	76			ค่าสถิติ	หน่วย	อันดับ
		(2563)สัดส่วนประชากรที่เข้าถึงสิทธิสวัสดิการประกันสุขภาพ	96.74	97.61	ร้อยละ	46
		(2563)สัดส่วนประชากรผู้ไปใช้สิทธิประกันสุขภาพ	43.86	52.16	ร้อยละ	13
		(2561)สัดส่วนแรงงานนอกระบบที่อยู่ในระบบประกันสังคมต่อกำลังแรงงานทั้งหมด	7.40	10.86	ร้อยละ	19
		(2562)สัดส่วนแรงงานที่เป็นสมาชิกกองทุนการออมแห่งชาติต่อกำลังแรงงานทั้งหมด	6.96	7.91	ร้อยละ	31
		(2562)สัดส่วนคนพิการได้รับการดูแลจากคนในครัวเรือน ชุมชน หรือภาครัฐ	99.98	100.00	ร้อยละ	1
		(2563)จำนวนนักเรียนพิการเรียนร่วมเฉลี่ยต่อโรงเรียน	13	10	คนต่อโรงเรียน	50
		(2563)จำนวนการขอรับความช่วยเหลือจากกองทุนยุติธรรม	68	36	ราย	50

na : ไม่มีข้อมูลตัวชี้วัด

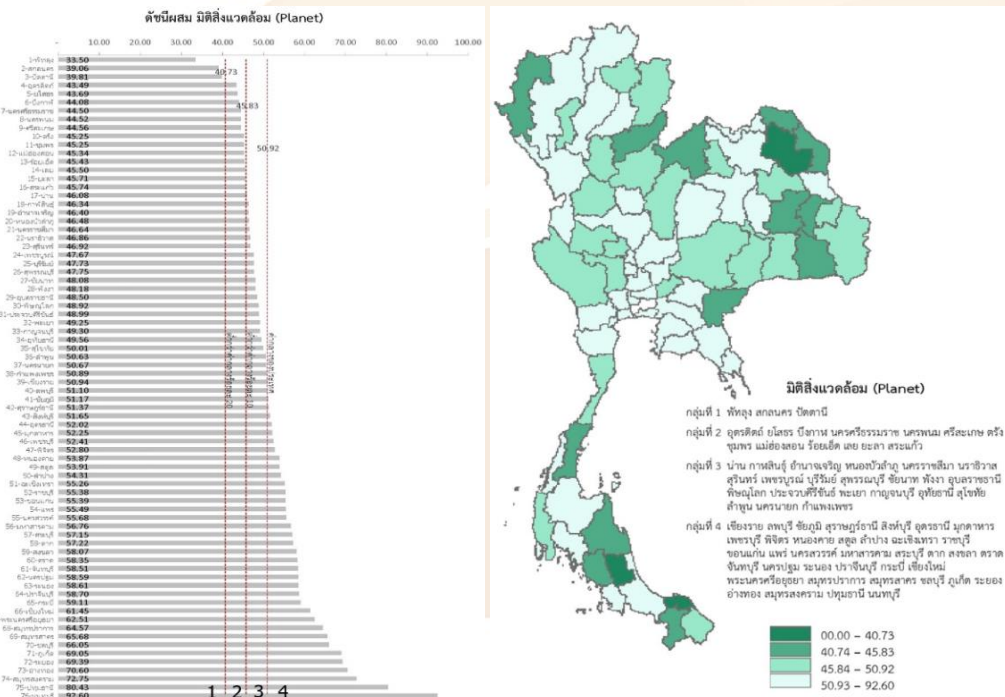
- : ไม่มีการจัดอันดับของตัวชี้วัด

การมีส่วนร่วมชุมชน

1.3 พัฒนาการและแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงทางทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของจังหวัดลำปาง ในภาพรวมเมื่อวิเคราะห์ตามเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals–SDGs) ในจัดกลุ่มพื้นที่จังหวัด พบว่ามีมิติสิ่งแวดล้อม (Planet) ถูกจัดให้อยู่กลุ่มที่ 4 เป็นจังหวัดที่มีความเข้มแข็งและพร้อมขยายผลไปภายนอก คือจังหวัดที่มีค่าดัชนีผสม มิติสิ่งแวดล้อม (Planet) สูงกว่าค่ากลางของประเทศ ซึ่งมิติสิ่งแวดล้อม (Planet) ให้ความสำคัญกับการปกป้องและรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสภาพภูมิอากาศเพื่อพลเมืองโลกรุ่นต่อไป ประกอบด้วย 5 ดัชนีชี้วัดคืออัตราการเปลี่ยนแปลงของพื้นที่ป่าไม้ในจังหวัด สัดส่วนปริมาณขยะที่กำจัดถูกต้องต่อปริมาณขยะที่เกิดขึ้นร้อยละของครัวเรือนที่เข้าถึงน้ำประปา ร้อยละของประชากรที่ประสบอุทกภัยร้อยละของประชากรที่ประสบภัยแล้ง และ 3 ตัวชี้วัดที่สูงและดีกว่าค่ากลางของประเทศ คือ สัดส่วนปริมาณขยะที่กำจัดถูกต้องต่อปริมาณขยะที่เกิดขึ้นร้อยละของครัวเรือนที่เข้าถึงน้ำประปา ร้อยละของประชากรที่ประสบภัยแล้ง และมี 2 ตัวชี้วัดที่มีค่าต่ำกว่า ค่ากลางของประเทศคือคืออัตราการเปลี่ยนแปลงของพื้นที่ป่าไม้และร้อยละของประชากรที่ประสบอุทกภัย

ตัวชี้วัด	ค่ากลางประเทศ					ลำปาง				
	2558	2559	2560	2561	2562	2558	2559	2560	2561	2562
ด้านสิ่งแวดล้อม (Planet)										
PN 01 อัตราการเปลี่ยนแปลงของพื้นที่ป่าไม้ในจังหวัด (ร้อยละ)	0.01	0.03	0.12	0.42	0.10	-0.28	0.07	-0.81	0.27	-0.38
PN 02 สัดส่วนปริมาณขยะที่กำจัดถูกต้องต่อปริมาณขยะที่เกิดขึ้น (ร้อยละ)	20.06	20.30	29.46	22.46	18.80	22.46	30.43	31.02	44.55	35.80
PN 03 ร้อยละของครัวเรือนที่เข้าถึงน้ำประปา (ร้อยละ)****	15.87	16.15	16.44	16.53	16.81	17.97	18.45	18.93	19.32	19.80
PN 04 ร้อยละของประชากรที่ประสบอุทกภัย (ร้อยละ)* ****	0.00	0.00	0.78	0.18	1.51	0.03	1.52	0.04	2.97	2.98
PN 05 ร้อยละของประชากรที่ประสบภัยแล้ง (ร้อยละ)* ****	0.02	0.00	0.00	0.00	0.00	1.48	4.72	0.00	0.00	0.00

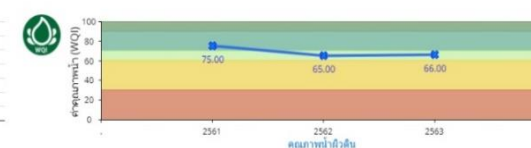
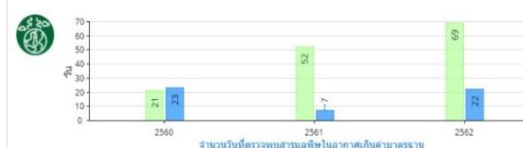
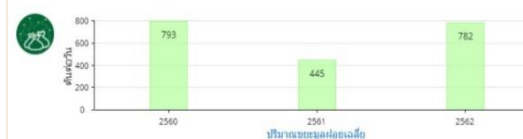
เมื่อวิเคราะห์ข้อมูลจากตัวชี้วัดด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมโดยรวมพบตัวชี้วัดที่มีค่าสูงกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศ 6 ตัวชี้วัด ประกอบด้วยสัดส่วนของพื้นที่ป่าเศรษฐกิจต่อพื้นที่จังหวัดและจำนวนเรื่องร้องเรียนปัญหามลพิษ ทั้ง 2 ตัวชี้วัดเป็นอันดับหนึ่งของประเทศ ส่วนของพื้นที่ป่าไม้ ต่อพื้นที่จังหวัด อยู่อันดับที่ 3 ของประเทศ และอีก 3 ตัวชี้วัดที่เป็นด้านบริหารจัดการขยะ และพบตัวชี้วัดที่ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศ 4 ตัวชี้วัดคือ สัดส่วนพื้นที่ป่าเพื่อการอนุรักษ์ต่อพื้นที่จังหวัดผลตรวจวัดคุณภาพน้ำ (WQI) สัดส่วนจำนวนวันที่มีคุณภาพอากาศในเกณฑ์มาตรฐาน ปริมาณกากอุตสาหกรรมอันตรายที่เข้าสู่ระบบการจัดการ

อันดับ	ตัวชี้วัดด้านทรัพยากร/สว. (ทรัพยากรทางธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม)	ค่าเฉลี่ย	ค่าสถิติ	หน่วย	อันดับ
1	76				
	(2562)สัดส่วนพื้นที่ป่าไม้ต่อพื้นที่จังหวัด	31.77	70.04 ร้อยละ		3
	(2562)สัดส่วนพื้นที่ป่าเพื่อการอนุรักษ์ต่อพื้นที่จังหวัด	20.97	19.34 ร้อยละ		27
	(2562)สัดส่วนพื้นที่ป่าเศรษฐกิจต่อพื้นที่จังหวัด	2.71	18.19 ร้อยละ		1
	(2563)ผลตรวจวัดคุณภาพน้ำ (WQI)	67	66 คะแนน (1-100)		34
	(2562)สัดส่วนจำนวนวันที่มีคุณภาพอากาศในเกณฑ์มาตรฐาน	89	80 ร้อยละ		26
	(2562)สัดส่วนขยะมูลฝอยชุมชนที่นำไปใช้ประโยชน์	48.05	54.26 ร้อยละ		35
	(2562) สัดส่วนของขยะมูลฝอยชุมชนที่ได้รับการจัดการอย่างถูกต้อง	73.14	90.07 ร้อยละ		10
	(2562)ปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้น	856	782 ตันต่อวัน		45
	(2563)ปริมาณกากอุตสาหกรรมอันตรายที่เข้าสู่ระบบการจัดการ	15,739.56	391.90 ตัน		34
	(2562)จำนวนเรื่องร้องเรียนด้านปัญหามลพิษ	5	0 เรื่อง		1

อันดับ	ตัวชี้วัดด้านทรัพยากร/สว. (ภัยธรรมชาติ)	ค่าเฉลี่ย	ค่าสถิติ	หน่วย	อันดับ
1	76				
	(2563)สัดส่วนมูลค่าความเสียหายทางเศรษฐกิจที่เกิดจากภัยธรรมชาติ ต่อมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมฯ แบบปริมาณลูกโซ่	0.01	0.01 ร้อยละ		49
	(2563)จำนวนผู้เสียชีวิตจากภัยธรรมชาติ	1	2 ราย		61
	(2563)สัดส่วนหมู่บ้านที่ประสบอุทกภัย และภัยแล้ง	23.99	29.59 ร้อยละ		49
	(2563)มูลค่าความเสียหายจากอุทกภัย และภัยแล้ง	772,096	12,600 บาท		57
	(2563)สัดส่วนประชากรที่ประสบอุทกภัย	2.18	1.79 ร้อยละ		59
	(2561)จำนวนอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน (อปพร.)	15,733	14,744 คน		33
	(2562)จำนวนระบบพยากรณ์และอุปกรณ์เตือนภัยล่วงหน้า	41	107 ชิ้น		7

กส. ไม่มีข้อมูลตัวชี้วัด
- ไม่มีการจัดอันดับของตัวชี้วัด

ทรัพยากร และสิ่งแวดล้อม

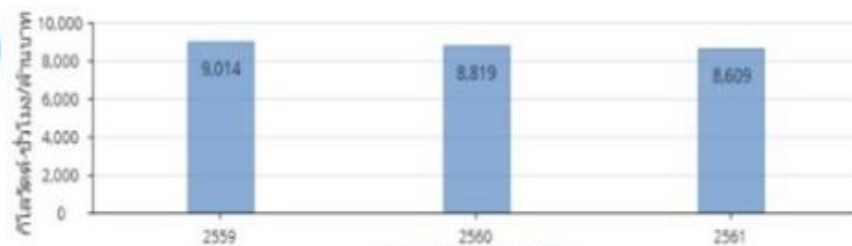
PM 2.5 PM 10

เฉลี่ยรายภาค เฉลี่ยกรม เฉลี่ยปี ผลภาคใต้ ผลภาคกลาง ผลภาคน้ำจืด

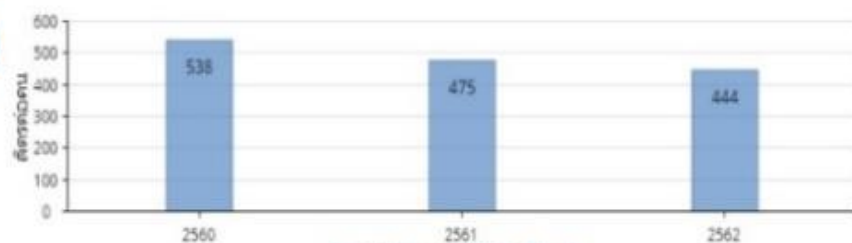
🏠 การใช้พลังงาน

สัดส่วนปริมาณการใช้ไฟฟ้า
ภาคครัวเรือนต่อประชากร

สัดส่วนปริมาณการใช้ไฟฟ้า
ไม่ใชภาคครัวเรือนต่อ GPP

สัดส่วนปริมาณการใช้ไฟฟ้าเชื้อเพลิง
เพื่อยานพาหนะต่อประชากร

ข้อมูลพื้นที่ป่า

จากการสำรวจโดยภาพถ่ายดาวเทียม ปัจจุบันจังหวัดลำปางมีพื้นที่ป่าร้อยละ 70.05 มีจำนวนเพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้าเป็นผลสืบเนื่องมาจากการยึดพื้นที่ป่าคืนสู่ธรรมชาติการกำหนดมาตรการทางกฎหมาย จำกัดไม่ให้หน่วยงานใดเข้าไปดำเนินการในพื้นที่ก่อนได้รับอนุญาต รวมทั้งการเร่งปลูกจิตสำนึกของประชาชนให้ตระหนักถึงความสำคัญของการอนุรักษ์ป่าไม้และประสานความร่วมมือพลิกพื้นผืนป่า เพื่อสร้างความ

ข้อมูล	2557	2558	2559	2560	2561	2562	2563
พื้นที่ป่าไม้ (ไร่/ตร.กม.)	5,528,861.99 (8,846.18)	5,513,656.85 (88,446.16)	5,517,481.66 (8,827.91)	5,171,579.57 (8,756.12)	5,487,456.60 (8,779.93)	5,466,690.07 (8,746.70)	5,461,903.12 (8,739.04)

สมดุลของระบบนิเวศและการคงไว้ซึ่งฐานทรัพยากรที่เป็นปัจจัยต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของจังหวัด

ข้อมูลขยะ

ข้อมูล	2557	2558	2559	2560	2561	2562	2563
ปริมาณ ขยะที่ เกิดขึ้น (ตัน/ปี)	307,628.77	316,185.06	301,211.05	289,379.30	141,583.50	285,371.60	148,217.04
ปริมาณ ขยะสะสม (ตัน)	70,206.00	70,206.00	43,316.00	12,123.00	6,642.10	12,123.00	1,326.11

ในช่วง พ.ศ.2560 - 256๓ พบปริมาณขยะเกิดขึ้นต่อปีลดลงเป็นผลเนื่องมาจากกลไก ของภาครัฐ ในการบริหารจัดการปัญหาขยะแบบ ครบวงจรในระดับพื้นที่ ตั้งแต่ การปลูกจิตสำนึกการคัดแยกขยะ การแปรรูปขยะ และการบริหารจัดการขยะโดยชุมชน รวมไปถึงการมีโรงกำจัดขยะ ขนาดใหญ่ของจังหวัด ทำให้คาดการณ์แนวโน้มในอนาคต ปริมาณขยะอาจลดปริมาณลง เนื่องจากประสิทธิภาพในการจัดการมีสูงขึ้น

สถานการณ์ไฟป่าและหมอกควัน

ปี พ.ศ.	พื้นที่พบจุดความร้อน (Hotspots) (ครั้ง) (ช่วง ห้ามเผา)	จำนวนวันที่มีค่าฝุ่นละอองขนาดเล็ก เกินค่ามาตรฐาน (วัน) (ช่วงห้ามเผา)	สถานีตรวจวัดคุณภาพอากาศ			
			ต.พระบาท (วัน)	ต.สบป่าด (วัน)	ต.บ้านดง (วัน)	ต.แม่เมะ (วัน)
2558	659 (MODIS)	29 (PM10)	25	13	19	16
2559	553 (MODIS)	27 (PM10)	12	7	15	14
2560	610 (MODIS)	25 (PM10)	10	0	25	0
2561	287 (MODIS)	8 (PM10)	7	1	4	1
2562	875 (MODIS)	63 (PM2.5)	45	19	40	36
2563	๓๑๓ (MODIS) 3,750 (VIIRS)	40 (PM2.5)	40	28	25	27
2564	2,238 (VIIRS)	31 (PM2.5)	31	14	28	27

จากตารางแสดงสถานการณ์ไฟป่าซึ่งเกี่ยวข้องกับคุณภาพอากาศโดยรวม พบว่า

1. ในระหว่างปี ๒๕๕๘ ถึงปี 2562 มีจุดความร้อน (Hotspot) เพิ่มขึ้น ลดลงเกิดจากสภาวะความแห้งแล้งของฤดูกาล และจำนวนวัสดุกิ่งไม้ใบไม้ในป่ามีจำนวนมากน้อยต่างกัน
2. ในปี 256๓ มีจุดความร้อน (Hotspot) ลดลงมาก ทั้งนี้เกิดจากแนวคิดและวิสัยทัศน์ ประกอบกับความตระหนักของทุกภาคส่วน มองเห็นความสำคัญของฝุ่นละอองขนาดเล็กที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพจึงมีการเฝ้าระวัง รมรงค์ ดำเนินการอย่างต่อเนื่องรวดเร็ว
๓. ในปี ๒๕๖๓ GISDA ได้มีการเตรียมการปรับเปลี่ยนดาวเทียมที่ตรวจวัดจุดความร้อน จากระบบ (MODIS) เป็นระบบ (VIIRS)
๔. ในปี ๒๕๖๔ เริ่มใช้ระบบ (VIIRS) และจะเห็นได้ว่าจำนวนจุดความร้อน ยังลดลงจาก ปี ๒๕๖๓ และสอดคล้องกับจำนวนวันที่มีค่าฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM2.5) ลดลงในช่วงระยะเวลาที่ผ่านมา

คุณภาพน้ำ

คุณภาพน้ำในลุ่มน้ำวัง แยกเป็นรายแหล่งน้ำ จำนวน ๗ แหล่งน้ำ โดยค่าดัชนีคุณภาพน้ำ (WQI) พบว่า ส่วนใหญ่คุณภาพน้ำอยู่ในเกณฑ์ “พอใช้” คิดเป็นร้อยละ ๗๑ ได้แก่ แม่น้ำวัง แม่น้ำจาง น้ำแม่ตำ-ลำปาง น้ำแม่สอย และน้ำแม่ต๋อย รองลงมาคุณภาพน้ำอยู่ในเกณฑ์ “เสื่อมโทรม” คิดเป็นร้อยละ ๒๙ ได้แก่ คลองชาววา และห้วยแม่กระดืบ เมื่อเปรียบเทียบกับมาตรฐานคุณภาพน้ำ มีพารามิเตอร์ที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพน้ำในลุ่มน้ำวัง ได้แก่ ความสกปรกในรูปสารอินทรีย์ (BOD) โคลิฟอร์มแบคทีเรียทั้งหมด (TCB) และฟิคอลโคลิฟอร์มแบคทีเรีย (FCB) โดยสรุปคุณภาพน้ำของแหล่งน้ำในลุ่มน้ำวังเฉลี่ยทั้งปี ส่วนใหญ่อยู่ในเกณฑ์คุณภาพน้ำ “พอใช้”

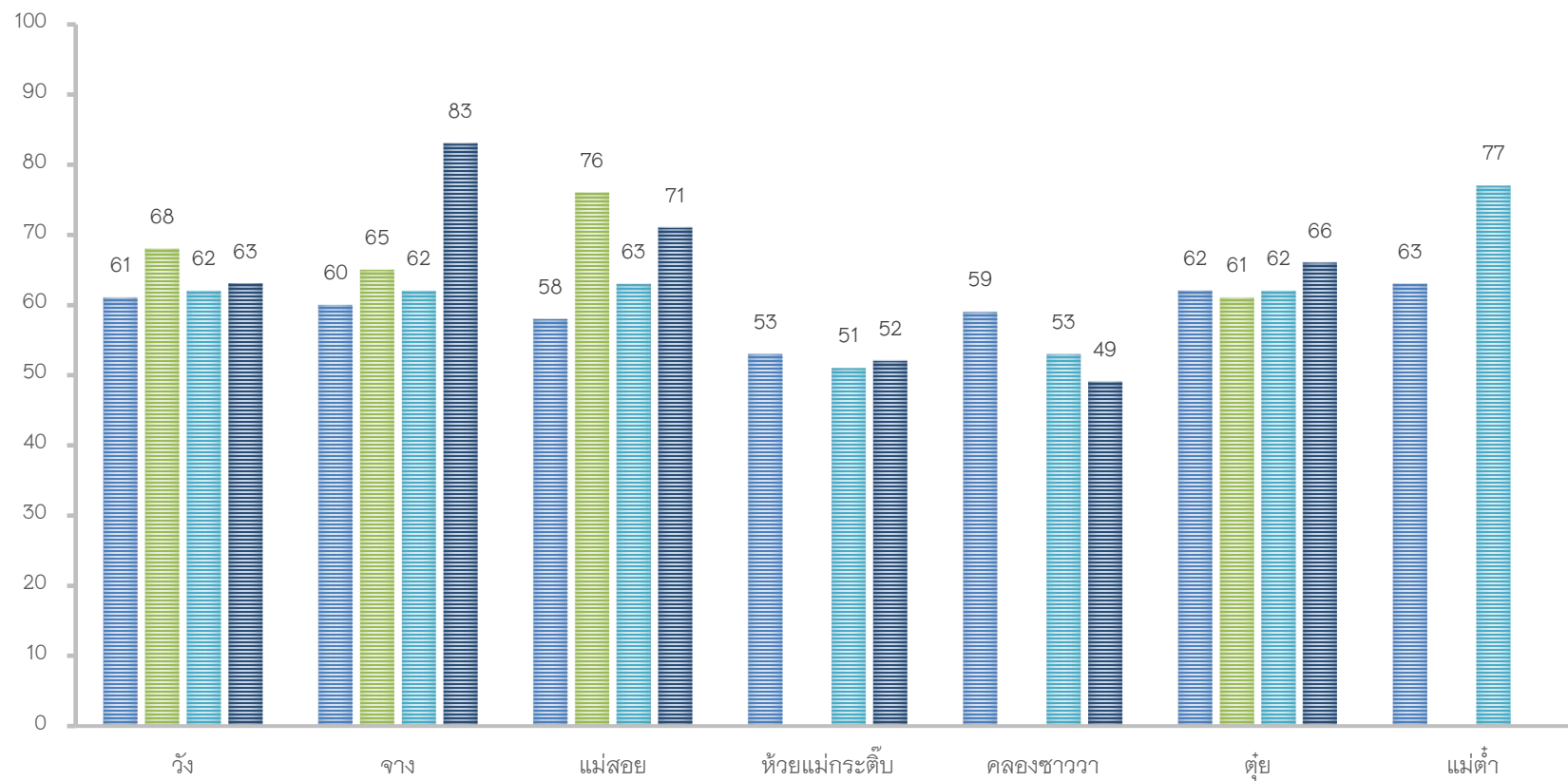
ตาราง คุณภาพน้ำในกลุ่มน้ำวัง ปี 2563 แยกเป็นรายแหล่งน้ำ

กลุ่มน้ำวัง	ประเภทแหล่งน้ำ*	คุณภาพน้ำเฉลี่ยทั้งปี (WQI)	พารามิเตอร์ ที่ส่งผลกระทบ*
1. แม่น้ำวัง	3	พอใช้	BOD, TCB, FCB
2. แม่น้ำจาง	2	พอใช้	BOD, TCB, FCB
3. น้ำแม่ต๋อย	ไม่มีการประกาศ	พอใช้	BOD, TCB, FCB
4. น้ำแม่สอย	ไม่มีการประกาศ	พอใช้	-
5. น้ำแม่ตำ-ลำปาง	ไม่มีการประกาศ	พอใช้	-
6. ห้วยแม่กระต๊อบ	ไม่มีการประกาศ	เสื่อมโทรม	BOD, TCB, FCB
7. คลองซาววา	ไม่มีการประกาศ	เสื่อมโทรม	TCB, FCB

*หมายเหตุ : ประกาศคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2537) กำหนดประเภทคุณภาพน้ำตามการใช้ประโยชน์

WQI

ลุ่มน้ำวัง

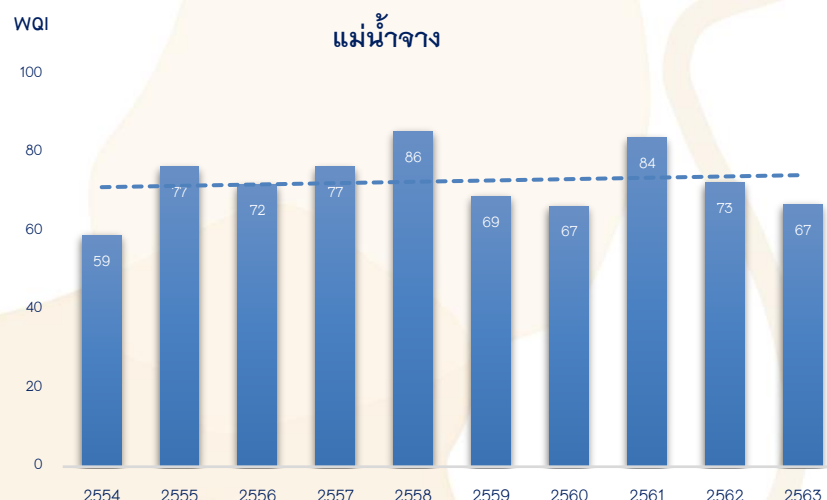
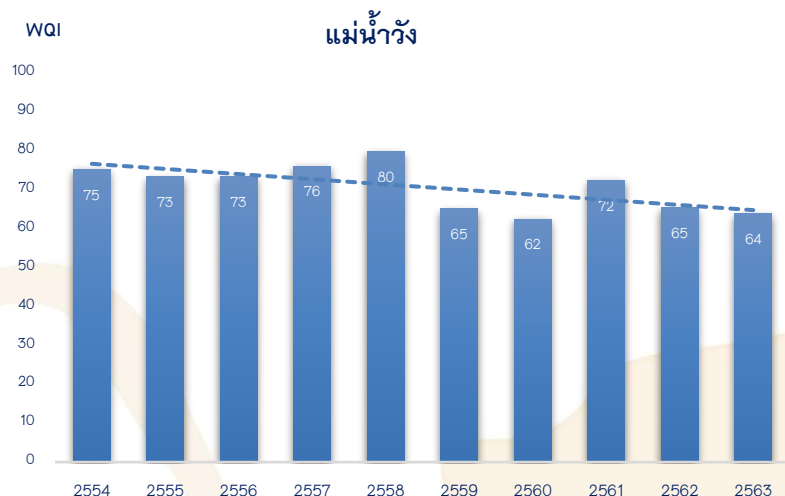
คุณภาพน้ำในลุ่มน้ำวัง

แยกรายแหล่งน้ำและช่วงเวลาการติดตามตรวจสอบ ปี ๒๕๖๓ ปัญหาคุณภาพน้ำที่พบจากการติดตามตรวจสอบคุณภาพน้ำแหล่งน้ำผิวดินในพื้นที่จังหวัดลำปาง มีแหล่งน้ำที่มีคุณภาพน้ำไม่ตามประกาศกำหนดประเภทของแหล่งน้ำผิวดิน กรมควบคุมมลพิษ ดังนี้

ตาราง ปัญหาคุณภาพน้ำของแหล่งน้ำเปรียบเทียบกับประเภทของแหล่งน้ำ

แหล่งน้ำ	พารามิเตอร์ที่ไม่เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐาน	พื้นที่ที่พบปัญหาคุณภาพน้ำ
1) แหล่งน้ำที่กำหนดเป็นประเภทที่ 2 เพื่อการอนุรักษ์สัตว์น้ำ การประมง การว่ายน้ำ และกีฬาทางน้ำ		
จาง	BOD TCB FCB	อ.แม่เมาะ อ.แม่ทะ อ.เกาะคา จ.ลำปาง
2) แหล่งน้ำที่กำหนดเป็นประเภทที่ 3 เพื่อการเกษตร		
วัง	BOD TCB FCB	อ.เมือง จ.ลำปาง
3) แหล่งน้ำไม่ถูกกำหนดประเภท (เปรียบเทียบโดยใช้ประเภทที่ 3 เพื่อการเกษตร)		
คลองชาววา	TCB FCB	อ.เมือง จ.ลำปาง
ตุ้ย	BOD TCB FCB	อ.เมือง จ.ลำปาง
น้ำสอย	-	-
แม่ดำ (ลำปาง)	-	-
ห้วยแม่กระต๊อบ	BOD TCB FCB	อ.เมือง จ.ลำปาง

ดัชนีคุณภาพน้ำ (WQI) เฉลี่ยรายปี ใช้เพื่อประเมินแนวโน้มสถานการณ์คุณภาพแหล่งน้ำ ผิดดินย้อนหลังในห้วงเวลา 10 ปี (พ.ศ. 2554-2563) พบว่าส่วนใหญ่คุณภาพน้ำ ในพื้นที่จังหวัดลำปาง อยู่ในเกณฑ์ “พอใช้” ถึง “ดี” โดยแม่น้ำวังมีแนวโน้มคุณภาพลดลง ส่วนแม่น้ำจางมีแนวโน้มคุณภาพดีขึ้น

คุณภาพน้ำเฉลี่ยรายปีย้อนหลัง 10 ปี และแนวโน้มคุณภาพน้ำของ แม่น้ำวังและแม่น้ำจาง

การดำเนินการของภาคส่วนราชการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอาจดำเนินการแก้ไขเพื่อให้คุณภาพของน้ำโดยรวมเพิ่มสูงขึ้น ดังนี้

- 1) สร้างระบบท่อระบายน้ำ และบ่อดักไขมัน ในเขตชุมชนหนาแน่น โดยเฉพาะในเขตอำเภอเมืองลำปาง และการส่งเสริมให้มีการรวบรวมน้ำเสียเพื่อบำบัดก่อนระบายออกสู่สิ่งแวดล้อม
- 2) ประชาสัมพันธ์และจัดอบรมให้ความรู้แก่ประชาชนในพื้นที่ชุมชนกลุ่มเสี่ยง
- 3) สร้างเครือข่ายแกนนำในการเฝ้าระวังและดูแลพื้นที่ตลอดลำน้ำ
- 4) การนำมาตรการทางกฎหมายมาบังคับใช้อย่างเข้มงวด

2. วิเคราะห์สภาพแวดล้อม (SWOT Analysis)และปัญหาความต้องการของพื้นที่

1. วิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอกของจังหวัด (SWOT Analysis)

จากการศึกษาศักยภาพและสภาพแวดล้อมที่มีผลกระทบต่อการพัฒนาจังหวัดลำปาง และการระดมความคิดเห็นร่วมกันจากทุกภาคส่วน สามารถสรุปผลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอก (SWOT Analysis) ได้ดังนี้

1.1 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายใน

จุดแข็ง (Strength) พบว่า จังหวัดลำปางมีจุดแข็งซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการพัฒนา ในด้านต่าง ๆ โดยสรุปได้ 6 ประเด็นหลักคือ

ประเด็นที่ 1 คือ ลักษณะภูมิประเทศและตำแหน่งที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ของจังหวัด ตั้งอยู่ในพื้นที่จุดศูนย์กลางทางภาคเหนือตอนบนของประเทศ เป็นพื้นที่เชิงยุทธศาสตร์ (Strategic Location) ซึ่งสามารถเชื่อมโยงเส้นทางไปยังเมือง จังหวัดและภูมิภาคอื่น ซึ่งมีความสำคัญในแง่การพัฒนาเศรษฐกิจของจังหวัด อาทิ ด้านการท่องเที่ยว การประกอบธุรกิจบริการ การค้าการลงทุน และการพัฒนาเส้นทางคมนาคมทั้งทางบกและทางอากาศ เป็นประโยชน์ต่อการเดินทางของประชาชนและการเชื่อมต่อธุรกิจการค้า การขนส่งกระจายสินค้าของผู้ประกอบการต่างๆ จากการวิเคราะห์ศักยภาพทางเศรษฐกิจของจังหวัดพบว่า การขายส่ง การขายปลีก การซ่อมยานยนต์และจักรยานยนต์ ด้านการขนส่งและสถานีที่เก็บสินค้าที่พักรถและบริการด้านอาหารและการเงินการประกันภัยมีอัตราการเติบโตที่เพิ่มขึ้นเมื่อเทียบกับกลุ่มจังหวัด 8 จังหวัดภาคเหนือตอนบนและระดับประเทศ และมีสัดส่วนถึง 54% ของ GPP ของภาคบริการทั้งหมด

ประเด็นที่ 2 คือ ทิวทัศน์ธรรมชาติและวัฒนธรรม ลำปางเป็นจังหวัดที่มีอัตลักษณ์ เป็นเมืองแห่งประวัติศาสตร์ เมืองเก่าที่ยังมีพลวัตอาคารสถานที่ ย่านเมืองต่าง ๆ ที่สะท้อนถึงพัฒนาการ ของเมืองเสน่ห์แห่งวิถีการดำรงชีวิตในแบบดั้งเดิม ซึ่งเป็นจุดเด่นและเป็นปัจจัยที่สำคัญในการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ เชิงวัฒนธรรม และเชิงประสบการณ์และการเรียนรู้ในรูปแบบต่าง ๆ โดยนำเสนอผ่านกิจกรรม เทศกาลและประเพณีท้องถิ่น รวมถึงการบอกเล่าเรื่องราวต่าง ๆ ผ่าน อัตลักษณ์ที่สำคัญแห่งเมืองลำปาง อาทิ รถม้าลำปาง เป็นต้น ซึ่งเป็นจุดแข็งที่สำคัญของจังหวัดที่ได้เปรียบในการแข่งขันเมื่อเทียบกับกลุ่มจังหวัด 8 จังหวัดภาคเหนือตอนบนและระดับประเทศ ผลจาก การวิเคราะห์ความสามารถในการ

แข่งขันของสาขาการผลิตศิลปะ ความบันเทิงและนันทนาการ พบว่า มีอัตราการเติบโตของที่พักแรมและบริการด้านอาหารที่เพิ่มขึ้น เมื่อเทียบกับกลุ่มจังหวัด 8 จังหวัดภาคเหนือตอนบนและระดับประเทศ

ประเด็นที่ 3 คือ การขยายตัวภาคบริการและอัตราการเติบโตทางการท่องเที่ยวของจังหวัด จากการวิเคราะห์ GPP ของจังหวัดพบว่าภาคการบริการของจังหวัดลำปางมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นทุกปี และในช่วง 10 ปีที่ผ่านมาโครงสร้างทางเศรษฐกิจของจังหวัดเปลี่ยนจากสัดส่วนสูงที่สุดที่อยู่ในภาคอุตสาหกรรม มาเป็นภาคบริการ และในปี 2562 ภาคบริการมีสัดส่วนสูงที่สุดถึง 54% ของ GPP ทั้งหมดของจังหวัด และเป็นภาคการผลิตหนึ่งของจังหวัดที่มีการเปลี่ยนแปลงของผลตอบแทนทางเศรษฐกิจและอัตราการเติบโตที่เพิ่มขึ้นเมื่อเทียบกับกลุ่มจังหวัด 8 จังหวัดภาคเหนือตอนบนและระดับประเทศ และมีบางภาคการผลิตที่ได้เปรียบในการแข่งขัน นั่นคือข้อมูลข่าวสารและการสื่อสาร กิจกรรมเกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์ กิจกรรมการบริหารและสนับสนุนอื่นๆ ศิลปะ ความบันเทิงและนันทนาการ

ประเด็นที่ 4 คือ ด้านผลผลิตทางการเกษตรที่มีผลต่อการขยายตัวทางเศรษฐกิจของจังหวัดลำปาง ทั้งผลผลิตในเชิงพืชเศรษฐกิจและสัตว์เศรษฐกิจที่สามารถสร้างรายได้ให้แก่เกษตรกรในพื้นที่ ซึ่งเศรษฐกิจของจังหวัดลำปาง ปี 2563 จังหวัดลำปางภาคเกษตรกรรม มีการคาดการณ์ไว้ว่าจะขยายตัว ร้อยละ 2.9 (โดยมีช่วงคาดการณ์ ร้อยละ 2.3 - 3.3 ต่อปี) โดยจังหวัดลำปางมีพื้นที่เพาะปลูกพืชจำนวน 1,086,818 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 13.75 ของพื้นที่จังหวัด ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพด้านเกษตรกรรม มีครัวเรือนที่ประกอบอาชีพการเกษตรจำนวน 135,066 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 46.40 ของครัวเรือนทั้งหมด มีการเลี้ยงสัตว์ ส่วนใหญ่เป็นการเลี้ยงลักษณะรายย่อยครอบคลุมพื้นที่ทั้ง 13 อำเภอ จากการวิเคราะห์ศักยภาพทางเศรษฐกิจพบว่าภาคเกษตรมีอัตราการเติบโตที่เพิ่มขึ้นและมีการกระจายของภาคการผลิตเมื่อเทียบกับกลุ่มจังหวัดและระดับประเทศ

ประเด็นที่ 5 คือ ด้านสังคมคุณภาพชีวิตที่เกี่ยวข้องกับสถานพยาบาลหรือสถานบริการทางการแพทย์ โดยจังหวัดลำปางมีสถานพยาบาลหรือสถานบริการทางการแพทย์ที่มีศักยภาพในด้านเทคโนโลยีทางการแพทย์ขั้นสูงและได้มาตรฐานสากลของภาคเหนือ ได้แก่ ศูนย์โรคหัวใจ (โรงพยาบาลลำปาง) ศูนย์มะเร็งลำปาง (โรงพยาบาลมะเร็งลำปาง) และศูนย์ฟื้นฟูสมรรถภาพทางกาย (โรงพยาบาลเวชารักษ์ลำปาง) ซึ่งเป็นปัจจัยของการพัฒนาและการรองรับที่สำคัญในการก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุของประเทศไทย จากการวิเคราะห์ความชำนาญทาง

เศรษฐกิจของจังหวัดพบว่า กิจกรรมด้านสุขภาพและงานสังคมสงเคราะห์มีระดับความชำนาญที่สูงกว่าระดับประเทศมีการเปลี่ยนแปลงของผลตอบแทนทางเศรษฐกิจที่สูงกว่ากลุ่มจังหวัด 8 จังหวัดภาคเหนือตอนบนและระดับประเทศ และมีอัตราการเติบโตของภาคการผลิตที่เพิ่มขึ้นเมื่อเทียบกับกลุ่มจังหวัด 8 จังหวัดภาคเหนือตอนบนและระดับประเทศ จากการวิเคราะห์ศักยภาพทางเศรษฐกิจของจังหวัด ด้วยวิธี Shift-Share analysis (SS) รวมทั้งแสดงให้เห็นได้อย่างชัดเจนจากดัชนีการพัฒนาด้านการพัฒนาคน (People) ที่สูงกว่าค่าเฉลี่ยระดับประเทศ โดยเฉพาะเรื่องอัตราส่วนประชากรต่อแพทย์ (คน/แพทย์) ที่มีสัดส่วนที่ดีกว่าค่าเฉลี่ยระดับประเทศ

ประเด็นที่ 6 คือ สถาบันการศึกษาและภาคีเครือข่ายภาคประชาชนในพื้นที่ โดยจังหวัดลำปางมีสถาบันการศึกษาในหลากหลายระดับ ตั้งแต่ระดับปฐมวัย ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษา ระดับอาชีวศึกษา จนถึงระดับอุดมศึกษา และหลากหลายสาขาวิชาตามอัตลักษณ์ทางองค์ความรู้ความเชี่ยวชาญของแต่ละสถาบัน ซึ่งเป็นแรงสนับสนุนสำคัญทั้งในการพัฒนาและขับเคลื่อนการดำเนินงานด้านต่าง ๆ ของจังหวัดลำปางด้วยกระบวนการทางวิชาการ ในการสร้างองค์ความรู้แก่พลเมืองในสังคม สร้างนวัตกรรม และการวิจัยที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาจังหวัด รวมถึงการสร้างเสริมความเข้มแข็งของการรวมกลุ่มและภาคีเครือข่ายภาคประชาชนในจังหวัดลำปางเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และคุณภาพชีวิตทุกมิติ แสดงให้เห็นได้อย่างชัดเจนจากดัชนีการพัฒนาด้านความเป็นหุ้นส่วนในการพัฒนาที่สูงกว่าค่าเฉลี่ยระดับประเทศ โดยเฉพาะเรื่องสัดส่วนองค์กรชุมชนต่อประชากรแสนคน (แห่ง/แสนคน) และด้านการพัฒนาคน (People) สูงกว่าค่าเฉลี่ยระดับประเทศ ทั้งด้านอัตราการเข้าเรียนรวมระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและอาชีวศึกษา จำนวนปีการศึกษาเฉลี่ยประชากรไทยอายุ 15 - 59 ปี และค่าเฉลี่ยคะแนน o - net มัธยมศึกษาตอนปลาย และเป็นสาขาการผลิตที่มีความชำนาญสูงกว่าเมื่อเทียบกับกลุ่มจังหวัด 8 จังหวัดภาคเหนือตอนบนและระดับประเทศ

จุดอ่อน (Weakness) พบว่า จังหวัดลำปางมีจุดอ่อนซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อการพัฒนาในด้านต่างๆ โดยสรุปได้ 9 ประเด็นหลักคือ

ประเด็นที่ 1 คือ อัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจของจังหวัดในภาพรวมยังอยู่ในระดับต่ำ GPP ปี 2562 มูลค่า 71,417 ล้านบาท อยู่อันดับที่ 42 ของประเทศ (สูงสุด 5,709,939 ต่ำสุด 15,021 ล้านบาท) และต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศ (219,456 ล้านบาท) ขณะที่รายได้ต่อหัวต่อปี 100,711 บาท/คน อยู่อันดับที่ 47 ของประเทศ (สูงสุด 988,748 ต่ำสุด 59,497 บาท/คน) และต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศ (172,790 บาท/คน) และสัดส่วน GPP คิดเป็น 20% ของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน อยู่ลำดับที่ 3 รองจากเชียงใหม่ ลำพูน เมื่อวิเคราะห์ระดับความ

ชำนาญทางเศรษฐกิจพบว่าภาคเกษตรและบริการมีความชำนาญต่ำกว่าระดับประเทศ ขณะที่ภาคอุตสาหกรรมซึ่งเป็นสาขาที่เราชำนาญเมื่อเทียบกับระดับประเทศกลับมีอัตราการเติบโตและขีดความสามารถในการแข่งขันที่ต่ำกว่าเมื่อเทียบกับระดับประเทศ และการวิเคราะห์ศักยภาพทางเศรษฐกิจของจังหวัด ด้วยวิธี Shift - Share analysis (SS) พบว่าทั้งภาคเกษตรและอุตสาหกรรมมีผลตอบแทนทางเศรษฐกิจ อัตราการเติบโตของภาคการผลิต และความสามารถในการแข่งขันที่ต่ำกว่าระดับประเทศ แต่จะมีบางสาขาการผลิตที่อยู่ในภาคบริการเท่านั้นที่มีศักยภาพที่สูงกว่าระดับประเทศ

ประเด็นที่ 2 คือปัญหาด้านแรงงาน ทั้งในประเด็นการขาดแรงงานทักษะฝีมือและความชำนาญเฉพาะด้าน จากการวิเคราะห์ระดับความชำนาญทางเศรษฐกิจพบว่าภาคการผลิตหลัก ของจังหวัดมีระดับความชำนาญที่น้อยกว่าเมื่อเทียบกับระดับประเทศ โดยเฉพาะภาคเกษตรและบริการที่มีอัตราการเติบโตที่เพิ่มขึ้นเมื่อเทียบกับระดับประเทศ แต่ความชำนาญอยู่ในระดับต่ำกว่าระดับประเทศจึงส่งผลต่อขีดความสามารถในการแข่งขันเมื่อเปรียบเทียบกับระดับประเทศ

ประเด็นที่ 3 คือ โครงสร้างการผลิตภาคเกษตรที่เปลี่ยนแปลง จากการวิเคราะห์ปริมาณการผลิตภาคเกษตรจังหวัดลำปาง 10 ปีที่ผ่านมา พบว่าสัดส่วนการผลิตเกษตรเชิงเดี่ยวมีอัตราเพิ่มขึ้นทุกปี

ประเด็นที่ 4 คือ การบริหารจัดการโดยพื้นฐานของจังหวัดและสภาพแวดล้อมของเมืองที่ขาดการบูรณาการในทุกมิติอย่างมีประสิทธิภาพ การบริหารจัดการด้านระบบสาธารณูปโภคและระบบสาธารณสุขขั้นพื้นฐานยังขาดการวางแผนและการดำเนินงานเชิงบูรณาการร่วมกันอย่างถูกต้องเหมาะสมระหว่างหน่วยงานรับผิดชอบด้านต่างๆ ของจังหวัดลำปาง เช่น 1) ด้านระบบการบริหารจัดการน้ำที่ขาดประสิทธิภาพซึ่งส่งผลกระทบให้เกิดปัญหาการขาดแคลนน้ำเพื่อการอุปโภค บริโภค และการใช้น้ำเพื่อการเกษตรของประชาชนในบางพื้นที่ห่างไกลในช่วงฤดูแล้ง รวมถึงปัญหาคุณภาพน้ำ ในแหล่งน้ำสาธารณะ เป็นต้น 2) ด้านระบบการจัดการขยะ ในแหล่งพื้นที่ทิ้งขยะ รวมถึง 3) ด้านการขนส่งโดยสารสาธารณะภายในจังหวัดยังไม่ครอบคลุมและไม่รองรับต่อการพัฒนาด้านการเดินทางท่องเที่ยวภายในจังหวัด เป็นต้น

ประเด็นที่ 5 คือ ขาดระบบฐานข้อมูลกลางที่เป็นข้อมูลที่ OPEN DATA ของจังหวัดที่มีประสิทธิภาพ การจัดเก็บข้อมูลที่ถูกต้องเป็นปัจจุบันและสามารถเข้าถึงได้ง่าย สำหรับนำไปใช้วิเคราะห์หาแนวทางการพัฒนาและแก้ไขปัญหาได้อย่างสอดคล้องตามข้อเท็จจริงยังมีไม่เพียงพอ

ประเด็นที่ 6 คือ ขาดกระบวนการเรียนรู้และการจัดการองค์ความรู้ของท้องถิ่นและชุมชน จังหวัดลำปางเป็นจังหวัดที่มีทุนทางสังคมวัฒนธรรมที่หลากหลาย สามารถนำมาต่อยอดในการสร้างคุณค่าทางสังคมและมูลค่าทางเศรษฐกิจได้ แต่ยังคงขาดการรวบรวมข้อมูลและจัดเก็บอย่างเป็นระบบ และขาดการนำต้นทุนดังกล่าวไปใช้ให้เกิดประโยชน์หรือสร้างมูลค่าเพิ่มในระดับสูงได้ รวมทั้งขาดการจัดกิจกรรมเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ของคนในทุกระดับ

ประเด็นที่ 7 คือ ปัญหาด้านสังคม คุณภาพชีวิต เช่น การลดลงของประชากรของจังหวัดลำปางอย่างต่อเนื่อง จำนวนผู้สูงอายุที่มีมากขึ้น โดยปัจจุบันมีจำนวนมากกว่าร้อยละ 20 ของประชากรรวมของจังหวัด และเป็นอันดับที่ 2 ของประเทศ (เมื่อเทียบตามสัดส่วน) ส่งผลให้จังหวัดลำปางเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุอย่างสมบูรณ์ การแพร่ระบาดของยาเสพติดของคนในแต่ละกลุ่มวัย การตั้งครุฑก่อนวัยอันควร การไม่รู้เท่าทันในด้านเทคโนโลยี ปัญหาด้านสุขภาพของกลุ่มผู้สูงอายุ และปัญหาช่องว่างและความเหลื่อมล้ำทางสังคมและเศรษฐกิจของประชาชนโดยภาพรวมแสดงให้เห็นได้อย่างชัดเจนจากดัชนีการพัฒนาด้านสันติภาพและยุติธรรม (Peace) ที่ต้องเร่งแก้ปัญหาเมื่อเทียบกับค่าเฉลี่ยระดับประเทศในทุกตัวชี้วัด ประกอบด้วย จำนวนการแจ้งความคดีชีวิต ร่างกาย เพศ และคดีประทุษร้ายต่อทรัพย์สิน จำนวนของประชากรในเรือนจำ (ต่อแสนคน) จำนวนเจ้าหน้าที่ตำรวจ (ต่อแสนคน) อัตราการฆ่าตัวตาย (ต่อแสนคน) ร้อยละของจำนวนผู้ถูกกักขังที่รอการพิพากษาในสัดส่วนของประชากรในเรือนจำ

ประเด็นที่ 8 คือ ปัญหาด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่ถูกทำลาย เนื่องจากการบุกรุกพื้นที่ป่าและการนำไม้หวงห้ามมาใช้เพื่อประโยชน์ส่วนตน รวมถึงปัญหาการเผาป่า ซึ่งอัตราการปลูกทดแทนยังไม่สัมพันธ์กับจำนวนที่ถูกนำไปใช้และถูกทำลาย รวมถึงปัญหาสภาพแวดล้อมและมลพิษที่สำคัญ อาทิ ปัญหาการจัดการขยะทั้งในระดับครัวเรือนและระดับท้องถิ่น อันเนื่องจากการขาด-จิตสำนึกในการจัดการขยะของประชาชน ปัญหาคุณภาพน้ำในแหล่งน้ำสาธารณะที่ใช้เพื่อการอุปโภค บริโภค และปัญหามลพิษ (หมอกควัน) เป็นต้น

ประเด็นที่ 9 คือ การดำเนินงานของเครือข่ายภาคประชาชนในจังหวัดลำปาง ซึ่งมีอยู่ค่อนข้างมากแต่ยังขาดการติดต่อประสานงาน เพื่อบูรณาการเชื่อมโยงกระบวนการดำเนินงานให้เป็นไปในทิศทางร่วมกันอย่างชัดเจน อาทิ ในด้านการพัฒนาการท่องเที่ยวของจังหวัดลำปาง ที่ยังขาดการบูรณาการอย่างชัดเจนในการเชื่อมโยงเส้นทางการท่องเที่ยวระหว่างพื้นที่ (ข้อจำกัดในเชิงอำนาจ และขอบเขตในการจัดการเชิงพื้นที่) และการพัฒนากิจกรรมหรือรูปแบบการท่องเที่ยวที่สอดคล้องกัน เป็นต้น

ปัจจัยภายใน (Internal Environment) ที่มีผลกระทบต่อการพัฒนาจังหวัดลำปาง	
จุดแข็ง (Strength)	จุดอ่อน (Weakness)
ประเด็นที่ 1 คือ ลักษณะภูมิประเทศและตำแหน่งที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ของจังหวัด ตั้งอยู่ในพื้นที่จุดศูนย์กลางทางภาคเหนือตอนบนของประเทศ เป็นพื้นที่เชิงยุทธศาสตร์ (Strategic Location) ประเด็นที่ 2 คือ ทิวทางสังคมและวัฒนธรรม ลำปางเป็นจังหวัดที่มีอัตลักษณ์ เป็นเมือง-แหล่งประวัติศาสตร์ เมืองเก่าที่ยังมีพลวัต ประเด็นที่ 3 คือ การขยายตัวภาคบริการและอัตราการเติบโตทางด้านการท่องเที่ยวของจังหวัด จากการวิเคราะห์ GPP ของจังหวัดพบว่าภาคการบริการของจังหวัดลำปางมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นทุกปี	ประเด็นที่ 1 คือ อัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจของจังหวัด ในภาพรวมยังอยู่ในระดับต่ำ ประเด็นที่ 2 คือ ปัญหาด้านแรงงาน ทั้งในประเด็นการขาดแรงงานทักษะฝีมือและ ความชำนาญเฉพาะด้าน ประเด็นที่ 3 คือ โครงสร้างการผลิตภาคเกษตรที่เปลี่ยนแปลง จากการวิเคราะห์ปริมาณการผลิตภาคเกษตรจังหวัดลำปาง 10 ปีที่ผ่านมา พบว่าสัดส่วนการผลิตเกษตรเชิงเดี่ยวมีอัตราเพิ่มขึ้นทุกปี ประเด็นที่ 4 คือ การบริหารจัดการโดยพื้นฐานของจังหวัดและสภาพแวดล้อมของเมืองที่ขาดการ บูรณาการในทุกมิติอย่างมีประสิทธิภาพ

ปัจจัยภายใน (Internal Environment) ที่มีผลกระทบต่อการพัฒนาจังหวัดลำปาง	
จุดแข็ง (Strength)	จุดอ่อน (Weakness)
ประเด็นที่ 4 คือ ด้านผลผลิตทางการเกษตรที่มีผลต่อการขยายตัวทางเศรษฐกิจของจังหวัดลำปาง ทั้งผลผลิตในเชิงพืชเศรษฐกิจและสัตว์เศรษฐกิจที่สามารถสร้างรายได้ให้แก่เกษตรกรในพื้นที่ ประเด็นที่ 5 คือ ด้านสังคมคุณภาพชีวิตที่เกี่ยวข้องกับสถานพยาบาลหรือสถานบริการทางการแพทย์ โดยจังหวัดลำปางมีสถานพยาบาลหรือสถานบริการทางการแพทย์ที่มีศักยภาพในด้านเทคโนโลยีทางการแพทย์ขั้นสูงและได้มาตรฐานสากลของภาคเหนือ ประเด็นที่ 6 คือ สถาบันการศึกษาและภาคีเครือข่ายภาคประชาชนในพื้นที่ โดยจังหวัดลำปางมีสถาบันการศึกษาในหลากหลายระดับ ตั้งแต่ระดับปฐมวัย ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษา ระดับอาชีวศึกษา จนถึงระดับอุดมศึกษา และหลากหลายสาขาวิชาตามอัตลักษณ์ทางองค์ความรู้ความเชี่ยวชาญของแต่ละสถาบัน	ประเด็นที่ 5 คือ ขาดระบบฐานข้อมูลกลางที่เป็นข้อมูลที่ OPEN DATA ของจังหวัดที่มีประสิทธิภาพ ประเด็นที่ 6 คือ ขาดกระบวนการเรียนรู้และการจัดการองค์ความรู้ของท้องถิ่นและชุมชน ประเด็นที่ 7 คือ ปัญหาด้านสังคมคุณภาพชีวิต ประเด็นที่ 8 คือ ปัญหาด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่ถูกทำลาย เนื่องจากการบุกรุกพื้นที่ป่าและการนำไม้หวงห้ามมาใช้เพื่อประโยชน์ส่วนตน รวมถึงปัญหาการเผาป่า ประเด็นที่ 9 คือ การดำเนินงานของเครือข่ายภาคประชาชนในจังหวัดลำปาง ซึ่งมีอยู่ค่อนข้างมากแต่ยังขาดการติดต่อประสานงาน เพื่อบูรณาการเชื่อมโยงกระบวนการดำเนินงานให้เป็นไปในทิศทางร่วมกันอย่างชัดเจน

1.2) การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอก

โอกาส (Opportunity) พบว่า จังหวัดลำปางมีประเด็นสำคัญที่เป็นปัจจัยเอื้อหรือโอกาสในการส่งเสริมต่อการดำเนินงานพัฒนาจังหวัดลำปาง ประกอบด้วย 4 ประเด็นหลัก คือ

ประเด็นที่ 1 คือ ยุทธศาสตร์ 20 ปี และแผนในระดับต่างๆ รวมทั้งนโยบายขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศของรัฐบาลในมิติต่าง ๆ มีทิศทางที่เอื้อต่อการพัฒนาต่อยอดในศักยภาพของจังหวัดลำปาง อาทิ นโยบายด้านการท่องเที่ยว นโยบายด้านเกษตร นโยบายด้านเศรษฐกิจ นอกจากนี้ ยังรวมถึงนโยบายของภาครัฐในการส่งเสริมและสนับสนุน การพัฒนาทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี งานวิจัย และสร้างนวัตกรรมใหม่ๆ เพื่อสามารถนำมาใช้ประโยชน์ในด้านการสนับสนุนภาคการผลิตทั้งเกษตรกรรมภาคอุตสาหกรรม ภาคธุรกิจ รวมถึงภาคสังคมอย่างต่อเนื่อง

ประเด็นที่ 2 คือ การจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษภาคเหนือ (NEC) ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคเหนือ Northern Economic Corridor : NEC - Creative LANNA ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคเหนือ ครอบคลุม 4 จังหวัดประกอบไปด้วยเชียงใหม่ ลำพูน ลำปาง และเชียงราย มีวัตถุประสงค์เพื่อกระจายความมั่งคั่งในพื้นที่ภาคเหนือ โดยจะเป็นการพัฒนาวัฒนธรรม อุตสาหกรรม เพื่อสนับสนุนให้ประชาชนมีโอกาสสร้างอาชีพและรายได้ในถิ่นฐานอย่างหลากหลาย ยกตัวอย่างได้จากผลิตภัณฑ์ เข้าสู่ตลาดระดับโลก ตลอดจนการมีสภาพแวดล้อมเมืองที่ดี สวยงาม ทันสมัย และยังคงไว้ซึ่งอัตลักษณ์พื้นถิ่น ที่เชื่อมโยงไปสู่ประเทศประชาคมอาเซียนและอนุภูมิภาคุ่มแม่น้ำโขง ซึ่งถือเป็นปัจจัยที่เอื้อในฐานะที่จังหวัดลำปางเป็นศูนย์กลางทางภูมิศาสตร์ของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบนที่มีเส้นทางคมนาคมท่องเที่ยวที่สามารถเชื่อมโยงไปยังจังหวัดต่างๆ พร้อมทั้งการขนส่งสินค้าเพื่อรองรับการประกอบอุตสาหกรรมและการบริการในด้านต่างๆ ถือเป็นโอกาสสำคัญทางเศรษฐกิจที่จะขยายตลาดการค้ากระตุ้นการลงทุน โดยเฉพาะผลิตภัณฑ์สำคัญของจังหวัดลำปาง เช่น สินค้าเซรามิก และสินค้าเกษตรปลอดภัย เป็นต้น

ประเด็นที่ 3 คือ กระแสความตื่นตัวและการพัฒนาขับเคลื่อนของภาคประชาสังคมและภาคส่วนต่าง ๆ ในทุกระดับ ลำปางได้มีความตื่นตัวของภาคประชาสังคมโดยการมีส่วนร่วมในการพัฒนาในทุก ๆ มิติเพิ่มมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง ภาคประชาชนและภาคส่วนหน่วยงานระดับต่าง ๆ ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการบ้านเมืองอย่างถูกต้องตามกฎหมาย อันเป็นแรงกระตุ้นเสริมการเรียนรู้ของทุกภาคส่วนเพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงานของเครือข่าย และเพื่อประโยชน์สุขแก่ภาคประชาชน อาทิ ด้านเศรษฐกิจในการพัฒนา การท่องเที่ยวโดยชุมชน ด้านการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติในการบูรณาการการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำโดยมีการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำในระดับจังหวัด

ภายใต้ พรบ.ทรัพยากรน้ำ พ.ศ. 2561 หรือด้านการศึกษาซึ่งมีหน่วยงานการศึกษาที่ครอบคลุมในหลายระดับ (ปฐมวัย ประถมศึกษา มัธยมศึกษา) เป็นจุดแข็งทางการศึกษา โดยภาคส่วนต่าง ๆ ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาระบบการศึกษาของจังหวัด เป็นต้น

ประเด็นที่ 4 คือ ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและสังคมดิจิทัล ลำปางได้สร้างวัฒนธรรมแห่งโอกาสขึ้นใหม่ในหลากหลายมิติ ในโลกแห่งการทำงานเกิดวัฒนธรรมการเป็นผู้ประกอบการในโลกของการตลาดเกิดวัฒนธรรมการบริโภคแบบตื่นตัว ในโลกแห่งรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์เกิดวัฒนธรรมการเปิดเผยข้อมูลภาครัฐและการมีส่วนร่วมของประชาชน ในโลกแห่งการเมืองเกิดวัฒนธรรมการเคลื่อนไหวทางสังคมโดยคนธรรมดา ในโลกของสื่อเกิดวัฒนธรรมการเป็นผู้รับสื่อที่ตื่นตัวและใช้สื่อเพื่อสร้างสรรค์เนื้อหาใหม่ ๆ ด้วยตนเอง และในโลกแห่งการศึกษาเกิดวัฒนธรรมการเรียนการสอนที่นักเรียนต้องแสวงหาและจัดการความรู้ ด้วยตนเองผ่านเครือข่ายอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งเป็นปัจจัยที่เอื้อในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมหลากหลายมิติด้วยเช่น 1) การขยายเครือข่ายการค้า การลงทุน การเคลื่อนไหวของแรงงานที่เปี่ยมทักษะ 2) การทดลองโมเดลทางธุรกิจและเทคโนโลยีใหม่ๆ โดยเฉพาะกับบริษัทหรือผู้ประกอบการหน้าใหม่ 3) การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรที่มีจำกัดอย่างแรงงาน ทน ทักษะ ให้เกิดประสิทธิผลสูงสุด และ 4) การลงทุนในนวัตกรรมเพื่อสร้างเศรษฐกิจที่สามารถใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีได้สูงสุด

ประเด็นที่ 5 คือ เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals : SDGs) ที่สหประชาชาติได้ประกาศใช้เป็นกรอบการพัฒนาของโลกเพื่อร่วมกันบรรลุการพัฒนาทางสังคม เศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน โดยไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง ภายในปี ค.ศ. 2030 โดยกำหนดให้มีเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) เป็นแนวทางให้แต่ละประเทศดำเนินการร่วมกัน ครอบคลุมระยะเวลา 15 ปี ที่ประกอบด้วยเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) 17 เป้าหมาย ประกอบไปด้วย 169 เป้าหมายย่อย (SDG Targets) ที่มีความเป็นสากล เชื่อมโยงและเกื้อหนุนกัน และกำหนดให้มี 247 ตัวชี้วัด เพื่อใช้ติดตามและประเมินความก้าวหน้าของการพัฒนา โดยสามารถจัดกลุ่ม SDGs ตามปัจจัยที่เชื่อมโยงกันใน 5 มิติ (5P) ได้แก่ (1) การพัฒนาคน (People) ให้ความสำคัญกับการขจัดปัญหาความยากจนและความหิวโหย และลดความเหลื่อมล้ำในสังคม (2) สิ่งแวดล้อม (Planet) ให้ความสำคัญกับการปกป้องและรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสภาพภูมิอากาศเพื่อพลเมืองโลกรุ่นต่อไป (3) เศรษฐกิจและความมั่งคั่ง (Prosperity) ส่งเสริมให้ประชาชนมีความเป็นอยู่ที่ดีและสอดคล้องกับธรรมชาติ (4) สันติภาพและความยุติธรรม (Peace) ยึดหลักการอยู่ร่วมกันอย่างสันติ มีสังคมที่สงบสุข และไม่แบ่งแยก และ (5) ความเป็นหุ้นส่วนการพัฒนา (Partnership) ความร่วมมือของทุกภาคส่วนในการขับเคลื่อนวาระการพัฒนาที่ยั่งยืน เป้าหมายดังกล่าว สะท้อน 3 เสาหลักของมิติความยั่งยืน

(Three Pillars of Sustainability) คือ มิติสังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม บวกกับอีก 2 มิติคือ มิติสันติภาพและสถาบัน และมิติเรื่องหุ้นส่วนการพัฒนาที่เป็นเชื่อมโยง ทุกมิติของความยั่งยืนไว้ด้วยกัน ซึ่งแนวทางดังกล่าวเป็นปัจจัยเอื้อในการพัฒนาในทุกมิติของสังคมเพื่อให้เกิดความยั่งยืน

ประเด็นที่ 6 คือ เป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติ ช่วงปีที่ 16 - 20 ในการพัฒนาพื้นที่เมืองลำปางเป็นเป็นศูนย์กลางทางเศรษฐกิจ สังคม และการบริการให้กับพื้นที่โดยรอบ โดยเน้นการต่อยอดจากฐานเศรษฐกิจที่มีในพื้นที่ตามแนวทางการพัฒนาพื้นที่และเมืองน่าอยู่อัจฉริยะ โดยกำหนดให้จังหวัดเป็นฐานในการพัฒนาเชิงพื้นที่ โดยผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในพื้นที่เป็นผู้เลือกและตัดสินใจในการจัดทำแผนผังต่าง ๆ อาทิ เมืองน่าอยู่ ชนบทมั่นคง เกษตรยั่งยืนและปลอดภัย อุตสาหกรรมเชิงนิเวศ พื้นที่พิเศษเพื่อการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ แหล่งโบราณคดี มรดกทางสถาปัตยกรรม และศิลปวัฒนธรรม อัตลักษณ์และวิถีชีวิตพื้นถิ่นอย่างยั่งยืน เป็นต้น และจัดทำและพัฒนาระบบข้อมูลขนาดใหญ่ที่มีการเชื่อมโยง จัดการ และวิเคราะห์ข้อมูล สำหรับเป็นฐานข้อมูลในการจัดทำและสนับสนุนการบริหารจัดการแผนผังภูมิโนเวศระดับประเทศ จังหวัดและชุมชน ซึ่งถือเป็นปัจจัยที่เอื้อต่อการพัฒนาจังหวัด

ภัยคุกคาม/ปัญหา (Threats) พบว่า จังหวัดลำปางมีประเด็นสำคัญที่เป็นปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการดำเนินงานพัฒนาจังหวัดลำปาง ประกอบด้วย 5 ประเด็นหลัก คือ

ประเด็นที่ 1 คือ สถานการณ์ด้านการเมืองและความมั่นคงทั้งภายในประเทศและระหว่างประเทศ ที่มีความละเอียดอ่อนซับซ้อนของสภาพปัญหา ทั้งในด้านเสถียรภาพและความคิดเห็นที่แตกต่าง ส่งผลกระทบต่อความไม่มีเสถียรภาพของนโยบายในการพัฒนา ประกอบกับสงครามการค้าระหว่างประเทศมหาอำนาจ ซึ่งส่งผลให้สถานการณ์ทางเศรษฐกิจโลกมีความผันผวน และส่งผลกระทบต่อเนื่องมายังเศรษฐกิจโดยรวมในระดับมหภาคของประเทศไทย ทั้งในด้านการค้าและการลงทุน ประกอบกับภาระหนี้สาธารณะที่มีผลต่อความพยายามขับเคลื่อนให้เศรษฐกิจไทยหลุดพ้นจากการเป็นประเทศรายได้ปานกลางอันเป็นผลกระทบต่อเศรษฐกิจในระดับจุลภาคของจังหวัดลำปางด้วยเช่นกัน

ประเด็นที่ 2 คือ การเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยีและสังคมดิจิทัล มีผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงทั้งโครงสร้างเศรษฐกิจ รูปแบบการใช้ชีวิต ความสัมพันธ์ของมนุษย์เสื่อมถอย เกิดการเผยแพร่วัฒนธรรมและกระจายข่าวสารที่ไม่เหมาะสมอย่างรวดเร็ว เกิดความเสี่ยงภัยทางด้านธุรกิจ ปัญหาอาชญากรรม รวมทั้งอาจจะส่งผลต่อความเหลื่อมล้ำทางสังคมซึ่งจะเป็นอุปสรรคในการพัฒนา

ประเด็นที่ 3 คือ ปัญหาด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมด้านมลพิษทางอากาศ อันเป็นประเด็นความสำคัญในด้านทรัพยากรธรรมชาติที่อยู่ในกระแสสำคัญประการหนึ่งของประเทศและของโลก โดยสถานการณ์ที่ผ่านมา ประเทศไทยรวมถึงพื้นที่ภาคเหนือและจังหวัดลำปางพบกับสถานการณ์วิกฤติในด้านดังกล่าวอย่างต่อเนื่อง เช่น สาเหตุหลักของการเกิดมลพิษประเภทหมอกควันในเขตพื้นที่ 9 จังหวัดภาคเหนือ เกิดจากการเผาในที่โล่งและไฟไหม้ป่า รวมถึงฝุ่นละอองในพื้นที่ที่มาจากการฟุ้งกระจายของฝุ่นละอองจากโรงงานอุตสาหกรรมต่าง ๆ ในพื้นที่

ประเด็นที่ 4 คือ การเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ ด้วยแนวโน้มสังคมผู้สูงอายุที่เพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ทั่วโลกโดยเริ่มจากประเทศที่พัฒนาแล้วมีความก้าวหน้าทางเศรษฐกิจและเทคโนโลยี และตามมาด้วยประเทศกำลังพัฒนา เมื่อมีผู้สูงอายุมากขึ้นทำให้ปัจจัยการผลิตทางด้านแรงงานลดลง การออมลดลง รัฐบาลจำเป็นต้องเพิ่มงบประมาณค่าใช้จ่ายทางด้านสวัสดิการและการรักษาพยาบาลเพิ่มขึ้นเพื่อดูแล และปฐมพยาบาลผู้สูงอายุมากขึ้น ทำให้การลงทุนลดลง รายได้ประชาชาติลดลง

ประเด็นที่ 5 คือ สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคระบาดโควิด 19 (COVID - 19) ที่ส่งผลกระทบในเชิงลบต่อการพัฒนาทำให้เกิดการหยุดชะงัก และการแก้ไขปัญหาหรือการรับมือในสถานการณ์ปัญหาที่มีผลกระทบสืบเนื่องในระยะยาว จะส่งผลกระทบต่อทั้งในด้านการจ้างงาน สุขภาพของประชาชน เศรษฐกิจและการค้า การส่งออกระหว่างประเทศ อาทิ ด้านเศรษฐกิจจากการท่องเที่ยว จากสถานการณ์โรคระบาดโควิด 19 ส่งผลให้จำนวนนักท่องเที่ยวทั้งจากภายในประเทศและต่างประเทศลดลงอย่างฉับพลัน กระทบต่อเสถียรภาพทางเศรษฐกิจในธุรกิจด้านการท่องเที่ยวต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง อาทิ เที่ยวบิน ที่พัก สถานที่ท่องเที่ยวหรือแหล่งท่องเที่ยว ร้านอาหาร ร้านจำหน่ายสินค้าท้องถิ่น เป็นต้น และส่งผลกระทบต่อไปยั้งในด้านแรงงานที่ส่งผลให้อัตราการจ้างงานลดลงในขณะที่อัตราการถูกให้ออกจากงานเพิ่มสูงขึ้น เนื่องจากการหยุดชะงักและปิดกิจการของสถานประกอบการต่าง ๆ เป็นต้น

ปัจจัยภายนอก (External Environment) ที่มีผลกระทบต่อการพัฒนาจังหวัดลำปาง	
โอกาส (Opportunity)	ข้อจำกัด/อุปสรรค (Threats)
ประเด็นที่ 1 คือ ยุทธศาสตร์ 20 ปี และแผนในระดับต่าง ๆ รวมทั้งนโยบายขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศของรัฐบาลในมิติต่าง ๆ มีทิศทางที่เอื้อต่อการพัฒนาต่อยอดในศักยภาพของจังหวัดลำปาง ประเด็นที่ 2 คือ การจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษภาคเหนือ (NEC) ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคเหนือ Northern Economic Corridor : NEC – Creative LANNA ประเด็นที่ 3 คือ กระแสความตื่นตัวและการพัฒนาขับเคลื่อนของภาคประชาสังคมและภาคส่วนต่าง ๆ ในทุกระดับ ประเด็นที่ 4 คือ ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและสังคมดิจิทัล ประเด็นที่ 5 คือ เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals : SDGs) ประเด็นที่ 6 คือ เป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติ ช่วงปีที่ 16 - 20 ในการพัฒนาพื้นที่เมืองลำปางเป็นเป็นศูนย์กลางทางเศรษฐกิจ สังคมและการบริการให้กับพื้นที่โดยรอบ	ประเด็นที่ 1 คือ สถานการณ์ด้านการเมืองและความมั่นคงทั้งภายในประเทศและระหว่างประเทศ ที่มีความละเอียดอ่อนซับซ้อนของสภาพปัญหาทั้งในด้านเสถียรภาพและความคิดเห็นที่แตกต่างส่งผลกระทบต่อความไม่มีเสถียรภาพของนโยบายในการพัฒนา ประเด็นที่ 2 คือ การเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยีและสังคมดิจิทัล มีผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงทั้งโครงสร้างเศรษฐกิจรูปแบบการใช้ชีวิต ประเด็นที่ 3 คือ ปัญหาด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมด้านมลพิษทางอากาศ ประเด็นที่ 4 คือ การเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ ประเด็นที่ 5 คือ สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคระบาดโควิด 19 (COVID - 19) ที่ส่งผลกระทบในเชิงลบต่อการพัฒนาทำให้เกิดการหยุดชะงัก

2. ประเด็นปัญหาและความต้องการเชิงพื้นที่

การวิเคราะห์ประเด็นปัญหาและความต้องการเชิงพื้นที่ โดยกระบวนการสังเคราะห์ข้อมูลจากเอกสารแผนพัฒนาอำเภอ (รายอำเภอ) 5 ปี (พ.ศ.2561 - 2665) ฉบับทบทวน ปี 2564 โดยประเด็นที่ยังคงเป็นปัญหาและความต้องการหลักของประชาชนทุกพื้นที่ คือ

ด้านโครงสร้างพื้นฐาน พบว่าประชาชนในพื้นที่ยังมีปัญหา ปริมาณน้ำและแหล่งกักเก็บไม่เพียงพอสำหรับการทำการเกษตร โดยเฉพาะในช่วงฤดูแล้ง ระบบประปาส่งน้ำ (ประปาหมู่บ้าน) มีสภาพเก่าและชำรุด และไม่ทั่วถึงทุกพื้นที่ ระบบไฟฟ้าสาธารณะ และไฟฟ้าชุมชนสภาพชำรุด ไม่ครอบคลุมทั่วถึงทุกพื้นที่ เส้นทางคมนาคมระหว่างหมู่บ้านมีสภาพชำรุด หลายพื้นที่ยังเป็นลักษณะผิวดิน ไม่ใช่ถนนลาดยางแอสฟัลท์ติก หรือ ถนนคอนกรีตเสริมเหล็ก ส่งผลให้การคมนาคมไม่สามารถดำเนินไปได้โดยสะดวก และปลอดภัย ปัญหาระบบ (ท่อ) ระบายน้ำในพื้นที่ (ในช่วงฤดูน้ำหลาก) ทั้งนี้เนื่องจากอาชีพหลักของประชากรส่วนใหญ่ในจังหวัดยังคงอยู่ภายใต้วิถีเกษตร ซึ่งต้องพึ่งพาอาศัยระบบโครงสร้างพื้นฐานต่างๆ เพื่อการประกอบการเกษตร นอกจากนี้ยังรวมถึงระบบโครงสร้างพื้นฐานต่าง ๆ ในการอำนวยความสะดวกและความปลอดภัยต่อการดำรงชีวิต ทั้งด้านประปา ไฟฟ้า และคมนาคม

ด้านเศรษฐกิจ พบว่า ปัญหาความต้อยังเป็นประเด็นที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการประกอบอาชีพการเกษตรเป็นหลัก อาทิ ราคาผลผลิตทางการเกษตรตกต่ำขึ้นอยู่กับกลไกตลาด ผลผลิตทางการเกษตรมีคุณภาพต่ำและต้นทุนการผลิตทางการเกษตรมีต้นทุนราคาสูง ขาดแหล่ง/ตลาดรับซื้อผลผลิต การปลูกพืชเกษตรเชิงเดี่ยวของเกษตรกร เกษตรกรหลายพื้นที่ยังขาดความรู้ใหม่ที่ต้องการในการทำ-การเกษตรให้ได้ผลผลิตอย่างมีประสิทธิภาพและปลอดภัย นอกจากนี้ ยังมีประเด็นปัญหาความต้องการอื่นๆ เพิ่มเติมที่สอดคล้องกันในภาพรวมทั้งจังหวัด ซึ่งพบประเด็นความถี่ในการวิเคราะห์รายอำเภอ ทั้งบริบทของสังคมเมืองและสังคมชนบท

ด้านทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม พบว่ายังมีปัญหาและความต้องการในหลายๆด้าน อาทิ ต้องการให้มีการบริหารจัดการในการการคัดแยกขยะ และกำจัดขยะมูลฝอยอย่างเป็นระบบ ปัญหา การเผาถางพื้นที่ป่าหลังฤดูเก็บเกี่ยว ที่ก่อให้เกิดปัญหาไฟป่าและหมอกควัน ขาดเอกสารสิทธิ์ในที่ดินทำกิน ภัยพิบัติทางธรรมชาติ (อุทกภัย) จิตสำนึกในการอนุรักษ์และดูแลทรัพยากรธรรมชาติ การลักลอบตัดไม้ทำลายป่า บุกรุกพื้นที่ป่า

ด้านสังคม ความมั่นคง และคุณภาพชีวิต พบว่าประชาชนยังต้องการในการส่งเสริมอาชีพและสร้างรายได้ เพื่อลดทอนปัญหา ความยากจน การว่างงาน และการอพยพแรงงาน ในช่วงหลังเหตุการณ์ทำ-การเกษตร ปัญหายาเสพติด มั่วสุม และสิ่งอบายมุขต่างๆ ในชุมชน การสืบสาน ขนบธรรมเนียมประเพณีท้องถิ่นในกลุ่มเยาวชนและวัยรุ่น การมีส่วนร่วมระหว่างชุมชนกับท้องถิ่น การดูแลช่วยเหลือและพัฒนาคุณภาพชีวิตให้กับ กลุ่มผู้สูงอายุ ผู้พิการ และผู้ด้อยโอกาส หนี้สินครัวเรือน การพัฒนาและอนุรักษ์ แหล่งโบราณสถาน และแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ เพื่อสนับสนุนการ ท่องเที่ยว ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดูแลสุขภาพ การระบาคติดต่อของโรค รวมถึงสุขอนามัยใน การใช้ชีวิตด้านต่าง ๆ ซึ่งนำเสนอรายละเอียดตามตาราง

[illegible]

สภาพปัญหา	อำเภอ												
	เมือง	ห้างฉัตร	เกาะคา	แม่เมาะ	แม่ทะ	เสริมงาม	สบปราบ	แม่พริก	เถิน	แจ้ห่ม	เมืองปาน	วังเหนือ	งาว
ระบบไฟฟ้าสาธารณะ และไฟฟ้าชุมชนสภาพชำรุด และไม่ครอบคลุมทั่วถึงทุกพื้นที่		☒		☒	☒	☒	☒	☒	☒	☒	☒	☒	☒
ปัญหาระบบ (ท่อ) ระบายน้ำในพื้นที่ (ในช่วงฤดูน้ำหลาก)	☒	☒	☒							☒			
ด้านเศรษฐกิจ													
ราคาผลผลิตตกต่ำ ขึ้นอยู่กับกลไกตลาด	☒				☒			☒		☒	☒	☒	
ผลผลิตทางการเกษตรมีคุณภาพต่ำ และต้นทุนการผลิตทางการเกษตรมีต้นทุนราคาสูง	☒												
เกษตรกรหลายพื้นที่ยังขาดความรู้ใหม่ที่ต้องการในการทำการเกษตรให้ได้ผลผลิตอย่างมีประสิทธิภาพและปลอดภัย			☒	☒	☒			☒	☒	☒	☒	☒	
ขาดแหล่งตลาดรับซื้อผลผลิต			☒		☒					☒	☒	☒	
ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม													

สภาพปัญหา	อำเภอ												
	เมือง	ห้างฉัตร	เกาะคา	แม่เมาะ	แม่ทะ	เสริมงาม	สบปราบ	แม่พริก	เถิน	แจ้ห่ม	เมืองปาน	วังเหนือ	งาว
การคัดแยกขยะ และกำจัดขยะมูลฝอยอย่างเป็นระบบ	☒			☒				☒	☒	☒	☒	☒	
การเผาถางพื้นที่ป่าหลังฤดูเก็บเกี่ยวที่ก่อให้เกิดปัญหาไฟป่าและหมอกควัน	☒					☒		☒		☒	☒	☒	
การลักลอบตัดไม้ทำลายป่าบุกรุกพื้นที่ป่า						☒		☒	☒	☒	☒		
ขาดเอกสารสิทธิ์ในที่ดินทำกิน		☒		☒	☒	☒			☒	☒		☒	
ภัยพิบัติทางธรรมชาติ (อุทกภัย)		☒	☒		☒					☒	☒	☒	
ด้านสังคม ความมั่นคง และคุณภาพชีวิต													
การส่งเสริมอาชีพและสร้างรายได้ให้แก่ประชาชน เพื่อลดทอนปัญหาความยากจน การว่างงาน และการอพยพแรงงาน	☒		☒	☒	☒	☒		☒	☒		☒	☒	☒
ปัญหายาเสพติด มั่วสุม และสิ่งอบายมุขต่างๆ ในชุมชน	☒		☒		☒		☒	☒			☒	☒	☒

สภาพปัญหา	อำเภอ												
	เมือง	ห้างฉัตร	เกาะคา	แม่เม่า	แม่ทะ	เสริมงาม	สบปราบ	แม่พริก	เถิน	แจ้ห่ม	เมืองปาน	วังเหนือ	งาว
การสืบสานขนบธรรมเนียมประเพณีท้องถิ่นในกลุ่มเยาวชนและวัยรุ่น	☒			☒							☒	☒	☒
การมีส่วนร่วมระหว่างชุมชนกับท้องถิ่น	☒									☒		☒	☒
หนี้สินครัวเรือน								☒			☒	☒	☒
การดูแลช่วยเหลือและพัฒนาคุณภาพชีวิตให้กับกลุ่มผู้สูงอายุ ผู้พิการ และผู้ด้อยโอกาส	☒							☒	☒	☒	☒	☒	☒
การพัฒนาและอนุรักษ์แหล่งโบราณสถาน และแหล่งการเรียนรู้ต่างๆ เพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยว									☒		☒		☒
การปรับปรุงสภาพภูมิทัศน์โดยรอบเมือง	☒	☒											
ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน	☒			☒			☒				☒	☒	☒

สภาพปัญหา	อำเภอ												
	เมือง	ห้างฉัตร	เกาะคา	แม่เมาะ	แม่ทะ	เสริมงาม	สบปราบ	แม่พริก	เถิน	แจ้ห่ม	เมืองปาน	วังเหนือ	งาว
ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดูแล สุขภาพ การระบาดติดต่อของ โรค รวมถึงสุขอนามัยในการใช้ชีวิต ด้านต่าง ๆ	☒					☒			☒				

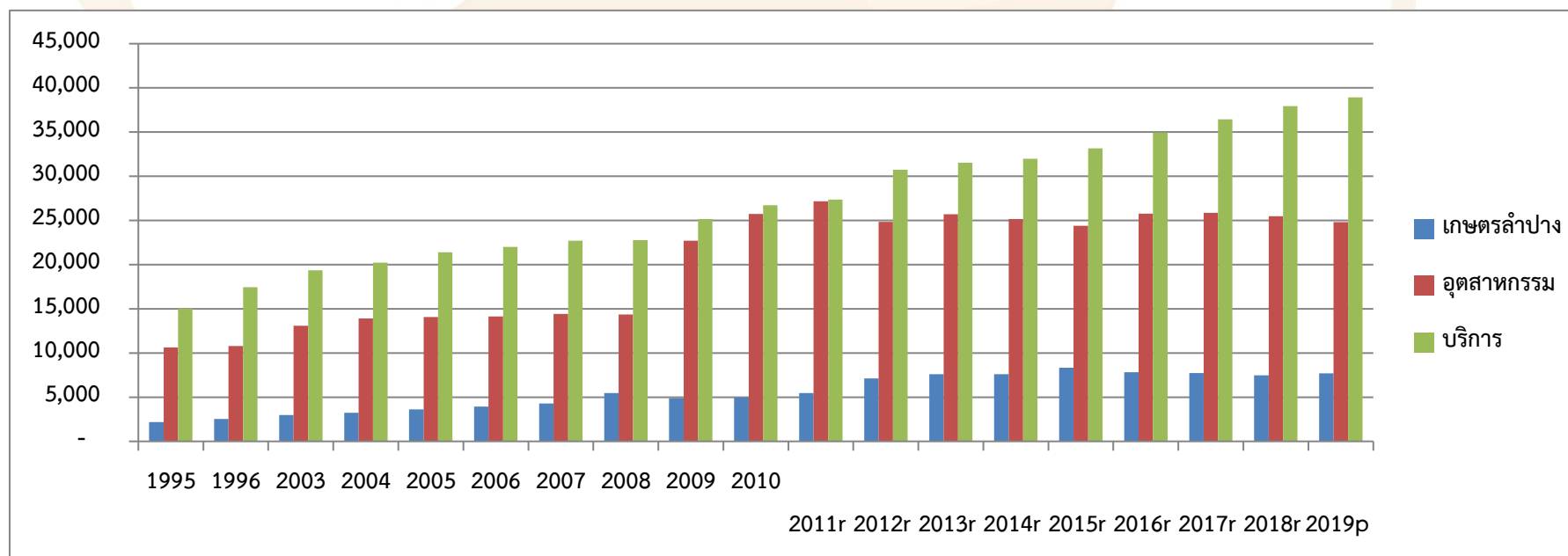
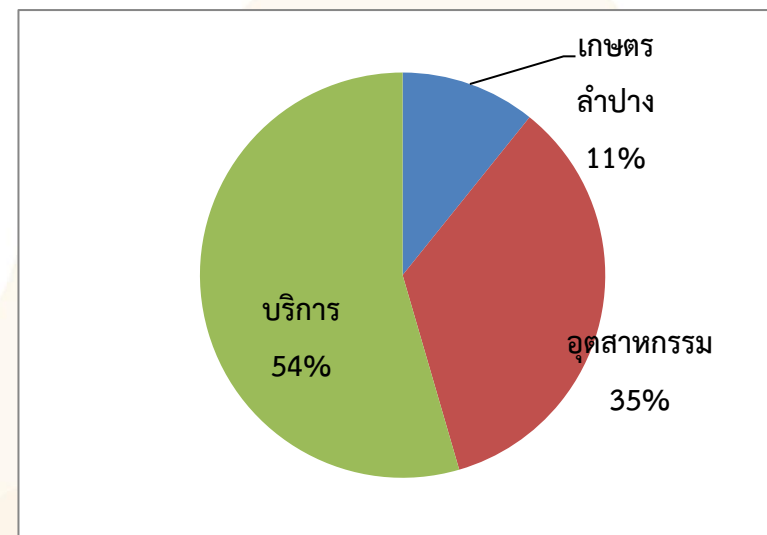
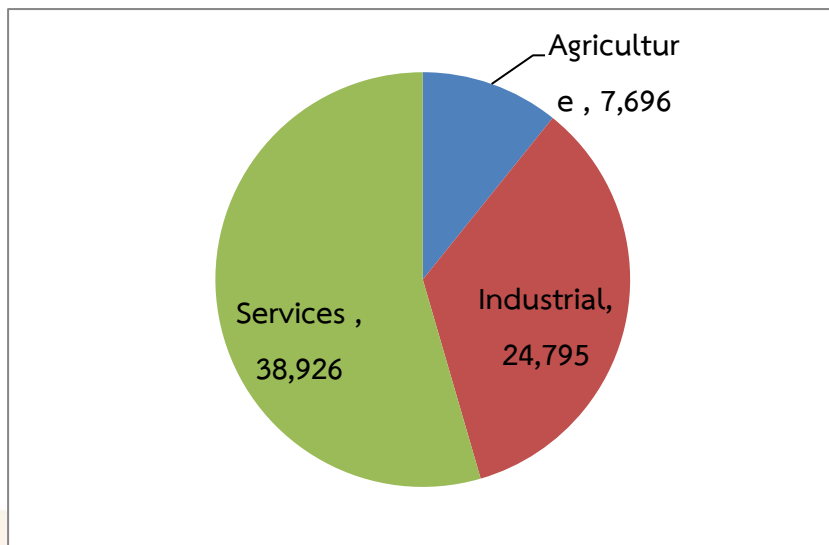
3. บทวิเคราะห์ศักยภาพและความพร้อมของจังหวัดลำปางเพื่อพัฒนาขีดความสามารถและการพัฒนาแบบยั่งยืน

การวิเคราะห์ศักยภาพและความพร้อมของจังหวัด เพื่อนำไปสู่การกำหนดทิศทางการพัฒนาและยุทธศาสตร์ในการพัฒนาของจังหวัดลำปางในครั้งนี้ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสาร ได้แบ่งการวิเคราะห์ออกเป็น 2 ส่วนประกอบด้วย ส่วนที่ 1 การวิเคราะห์โครงสร้างทางสังคมเศรษฐกิจและการพัฒนาระดับจังหวัดตามเป้าหมาย การพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals–SDGs) ส่วนที่ 2 การวิเคราะห์ระดับความชำนาญ Location Quotient (LQ) และศักยภาพทางเศรษฐกิจของจังหวัด ด้วยวิธี Shift - Share analysis (SS)

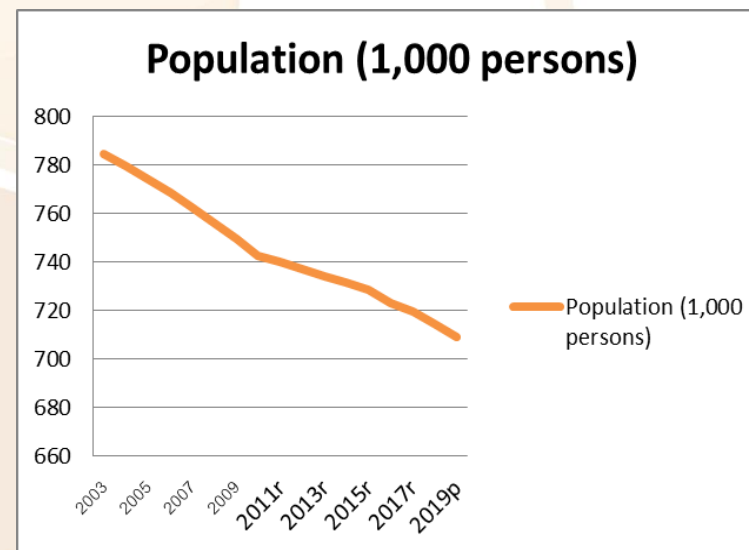
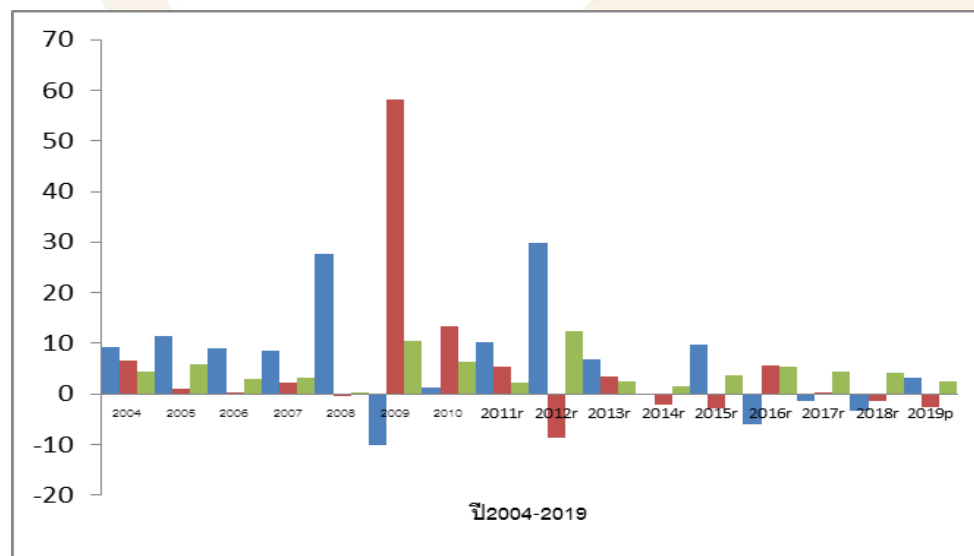
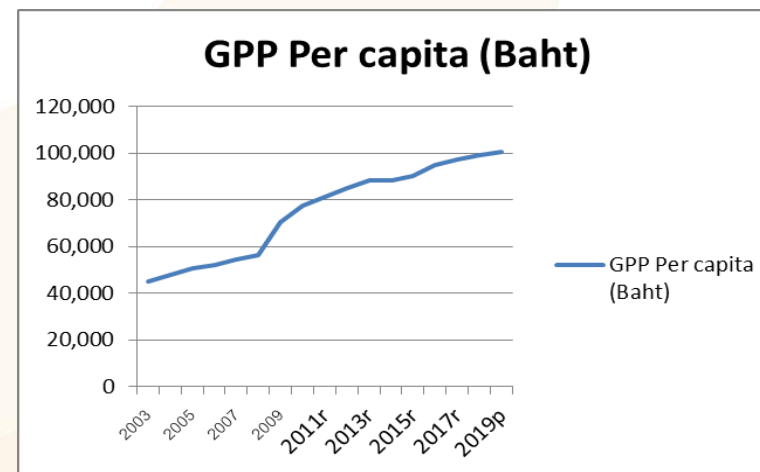
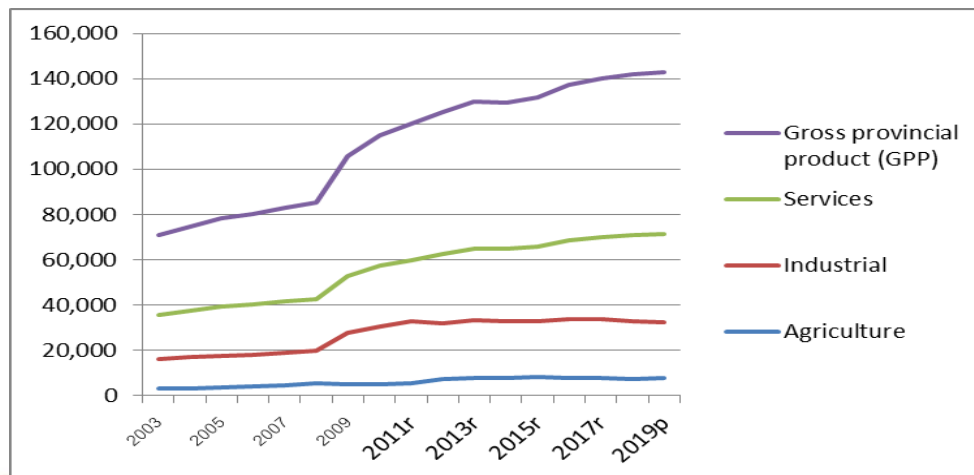
1. การวิเคราะห์โครงสร้างทางเศรษฐกิจสังคมและการพัฒนาระดับจังหวัดตามเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals–SDGs) ของจังหวัดลำปาง

1) การวิเคราะห์โครงสร้างทางเศรษฐกิจสังคมของจังหวัดลำปาง

จากการวิเคราะห์โครงสร้างทางเศรษฐกิจที่ผ่านมาของจังหวัดลำปาง พบว่าอัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจค่อนข้างช้า ผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัด (Gross Provincial Product : GPP) เพิ่มขึ้น ในอัตราที่ลดลง โครงสร้างการผลิตเปลี่ยนแปลง ในช่วง 10 ปีที่ผ่านมาภาคบริการเริ่มมีสัดส่วนเพิ่มขึ้นและมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นทุกปี ส่วนภาคอุตสาหกรรมมีแนวโน้มลดลงและภาคเกษตรมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ในอัตราที่ไม่สูงมาก และเมื่อพิจารณาในด้านปริมาณการผลิตจะเห็นว่าโครงสร้างการผลิตของภาคเกษตรเปลี่ยนแปลงไปเช่นกัน โดยผลผลิตของเกษตรเชิงเดี่ยวมีสัดส่วนที่สูงขึ้น ซึ่งเป็นประเด็นที่ต้องหยิบยกขึ้นมาพิจารณาเป็นพิเศษด้วย

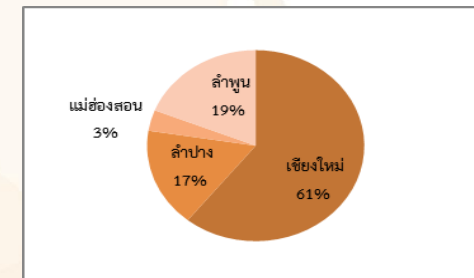
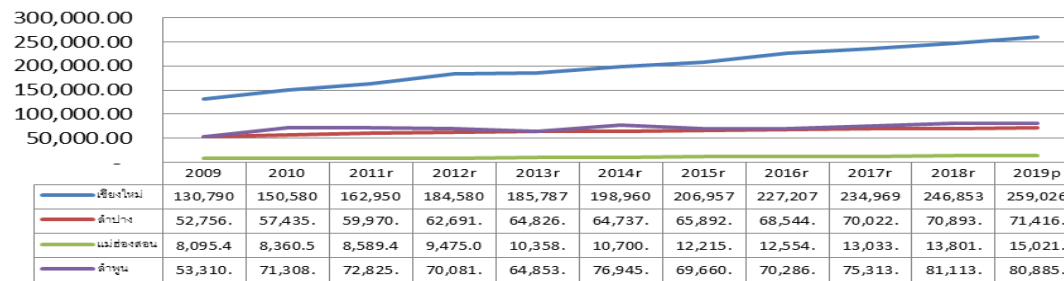

	2009	2010	2011r	2012r	2013r	2014r	2015r	2016r	2017r	2018r	2019p
Agriculture	4,909	4,966	5,476	7,115	7,602	7,601	8,337	7,837	7,718	7,465	7,696
Agriculture	4,909	4,966	5,476	7,115	7,602	7,601	8,337	7,837	7,718	7,465	7,696
Agriculture, forestry and fishing	4,909	4,966	5,476	7,115	7,602	7,601	8,337	7,837	7,718	7,465	7,696
Non-Agriculture	47,848	52,469	54,495	55,576	57,224	57,137	57,555	60,708	62,304	63,429	63,721
Industrial	22,697	25,738	27,151	24,825	25,700	25,151	24,407	25,761	25,857	25,482	24,795
Mining and quarrying	13,524	14,847	15,912	13,616	13,474	13,460	12,210	13,390	13,455	13,060	12,196
Manufacturing	6,330	7,185	7,474	7,239	8,114	7,555	7,860	8,086	8,234	8,512	8,806
Electricity, gas, steam and air conditioning supply	2,725	3,589	3,648	3,840	3,925	3,974	4,149	4,081	3,971	3,728	3,597
Water supply; sewerage, waste management and remediation activities	118	118	117	129	187	163	187	204	196	183	196
Services	25,151	26,731	27,344	30,751	31,524	31,986	33,149	34,947	36,447	37,947	38,926
Construction	2,509	3,476	3,118	3,228	2,888	3,427	3,180	3,222	3,303	3,499	3,455
Wholesale and retail trade and repair of motor vehicles and motorcycle	5,112	5,281	5,212	5,533	5,849	6,315	7,338	7,732	8,119	8,506	8,688
Transportation and storage	1,174	1,114	1,044	1,087	1,078	1,093	1,225	1,342	1,512	1,525	1,617
Accommodation and food service activities	266	268	281	349	377	375	417	440	545	619	730
Information and communication	413	416	451	440	394	405	450	382	511	595	767
Financial and insurance activities	2,412	2,603	2,701	2,987	3,436	3,848	4,138	4,454	4,580	4,751	4,871
Real estate activities	2,370	2,348	2,359	2,291	2,575	2,371	2,214	2,804	2,897	3,032	3,230
Professional, scientific and technical activities	16	17	18	21	28	23	30	45	36	43	39
Administrative and support service activities	91	96	124	412	432	459	190	196	246	275	264
Public administration and defence; compulsory social security	3,245	3,561	3,843	5,053	4,645	3,392	3,778	3,931	4,137	4,422	4,487
Education	4,596	4,776	5,309	6,083	6,405	6,758	6,515	6,463	6,678	6,562	6,514
Human health and social work activities	1,807	1,755	1,833	2,009	2,169	2,362	2,485	2,662	2,843	3,115	3,232
Arts, entertainment and recreation	53	72	86	103	105	106	105	134	157	181	215
Other service activities	1,086	949	967	1,154	1,142	1,052	1,084	1,140	884	821	817
Gross provincial product (GPP)	52,756	57,435	59,971	62,691	64,826	64,738	65,892	68,545	70,023	70,894	71,417
GPP Per capita (Baht)	70,379	77,329	81,049	85,048	88,280	88,498	90,424	94,779	97,291	99,230	100,711
Population (1,000 persons)	750	743	740	737	734	732	729	723	720	714	709

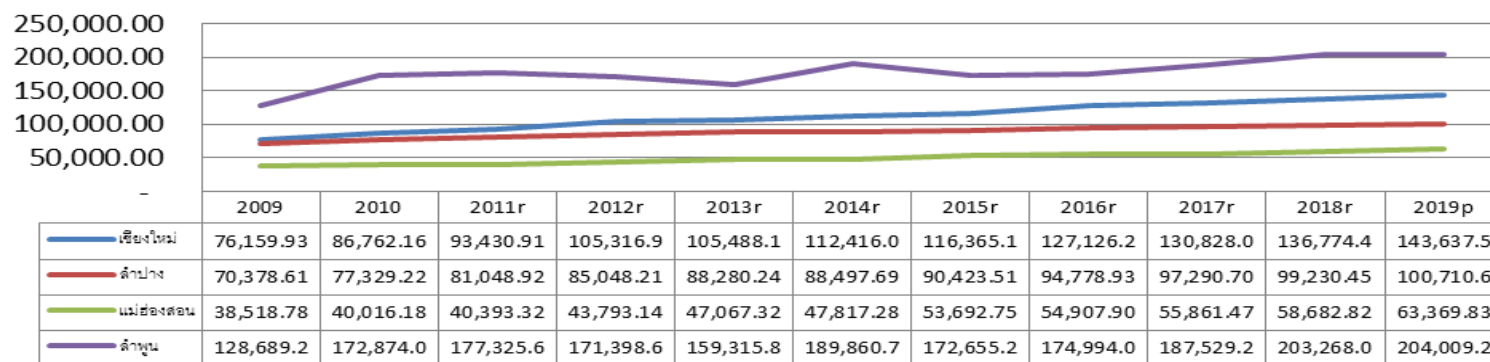

อัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจของจังหวัดในภาพรวมยังอยู่ในระดับต่ำ GPP ปี 2562 มูลค่า 71,417 ล้านบาท อยู่อันดับที่ 42 ของประเทศ (สูงสุด 5,709,939 ล้านบาท ต่ำสุด 15,021 ล้านบาท) และต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศ (219,456) ขณะที่รายได้ต่อหัว 100,711 บาท/คน/ปี อยู่อันดับที่ 47 ของประเทศ (สูงสุด 988,748 บาท/คน/ปี ต่ำสุด 59,497 บาท/คน/ปี) และต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศ (172,790 บาท/คน/ปี) และสัดส่วน GPP ของลำปางคิดเป็น 20% ของกลุ่มจังหวัดภาคเหนืออยู่ลำดับที่ 3 รองจากเชียงใหม่และลำพูน

GPP 4 จังหวัดภาคเหนือตอนบน

รายได้ต่อหัว

2) การพัฒนาระดับจังหวัดตามเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals - SDGs) ของจังหวัดลำปาง

เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals : SDGs) ที่สหประชาชาติได้ประกาศใช้ เป็นกรอบการพัฒนาของโลกเพื่อร่วมกันบรรลุการพัฒนาทางสังคม เศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน โดยไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง ภายในปี ค.ศ. 2030 โดยกำหนดให้มีเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) เป็นแนวทางให้แต่ละประเทศดำเนินการร่วมกัน ครอบคลุมระยะเวลา 15 ปี ที่ประกอบด้วยเป้าหมายหลักของการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) 17 เป้าหมาย และมีเป้าหมายย่อย(SDG Targets) 169 เป้าหมาย ที่มี ความเป็นสากลเชื่อมโยงและเกื้อหนุนกัน และกำหนดให้มี 247 ตัวชี้วัด เพื่อใช้ติดตามและประเมินความก้าวหน้าของการพัฒนา โดยสามารถจัดกลุ่ม SDGs ตามปัจจัยที่เชื่อมโยงกันใน 5 มิติ (5P) ได้แก่ (1) การพัฒนาคน (People) ให้ความสำคัญกับการขจัดปัญหาความยากจนและความหิวโหยและลดความเหลื่อมล้ำในสังคม (2) สิ่งแวดล้อม (Planet) ให้ความสำคัญกับการปกป้องและรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสภาพภูมิอากาศเพื่อพลเมืองโลกรุ่นต่อไป (3) เศรษฐกิจและความมั่งคั่ง (Prosperity) ส่งเสริมให้ประชาชนมีความเป็นอยู่ที่ดีและสอดคล้องกับธรรมชาติ (4)สันติภาพและ ความยุติธรรม (Peace) ยึดหลักการอยู่ร่วมกันอย่างสันติ มีสังคมที่สงบสุขไม่แบ่งแยก และ (5) ความเป็นหุ้นส่วนการพัฒนา (Partnership) ความร่วมมือของทุกภาคส่วนในการขับเคลื่อนวาระการพัฒนาที่ยั่งยืน

ในปี 2564 สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้นำเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals : SDGs) มาปรับใช้เป็นกรอบในการปรับปรุงตัวชี้วัดการพัฒนาระดับจังหวัด เพื่อให้จังหวัดมีข้อมูลตัวชี้วัดที่สะท้อนระดับการพัฒนาในพื้นที่และสอดคล้องกับเป้าหมายการจัดทำตัวชี้วัด SDGs ในระดับพื้นที่ของประเทศ โดยได้จัดทำข้อมูลเป็นอนุกรมตั้งแต่ปี 2558 - 2562 นำเสนอผลการเปรียบเทียบการพัฒนาในระดับภาพรวมระดับ รายตัวชี้วัดของจังหวัดและกลุ่มจังหวัดเทียบกับค่ากลางของประเทศ ประกอบด้วยตัวชี้วัดการพัฒนา ชุดใหม่ ระดับจังหวัด 5 มิติ 32 ตัวชี้วัด ระดับกลุ่มจังหวัด 2 มิติ 15 ตัวชี้วัด ซึ่งจังหวัดและกลุ่มจังหวัดสามารถใช้ตัวชี้วัดชุดใหม่นี้ เป็นเครื่องมือในการวิเคราะห์เปรียบเทียบผลการพัฒนาและแนวโน้มของประเด็นปัญหาในพื้นที่ได้อย่างต่อเนื่อง และนำไปใช้ประกอบการวางแผนพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัด และกำหนดแผนงานโครงการอย่างสอดคล้อง รวมทั้งส่วนราชการสามารถนำตัวชี้วัดไปใช้ประโยชน์ในการวิเคราะห์และชี้พื้นที่เป้าหมายการพัฒนาในระดับจังหวัดและกลุ่มจังหวัดในส่วนที่เกี่ยวกับภารกิจเพื่อกำหนดโครงการและงบประมาณได้ชัดเจนยิ่งขึ้น โดยจัดกลุ่มพื้นที่จังหวัดออกเป็น 4 กลุ่ม ดังนี้

กลุ่มที่ 1 เป็นพื้นที่/จังหวัดที่มีความเหลื่อมล้ำสูง ยังขาดความพร้อมและต้องได้รับการสนับสนุนอย่างเร่งด่วน ได้แก่ จังหวัดที่มีค่าดัชนีผสมต่ำกว่าค่ากลางของประเทศมากกว่าร้อยละ 20

กลุ่มที่ 2 เป็นพื้นที่/จังหวัดที่มีศักยภาพ แต่ยังมีข้อจำกัดที่จะพัฒนา ได้แก่ จังหวัดที่มีค่าดัชนีผสมต่ำกว่าค่ากลางของประเทศระหว่างร้อยละ 10 ถึง ร้อยละ 20

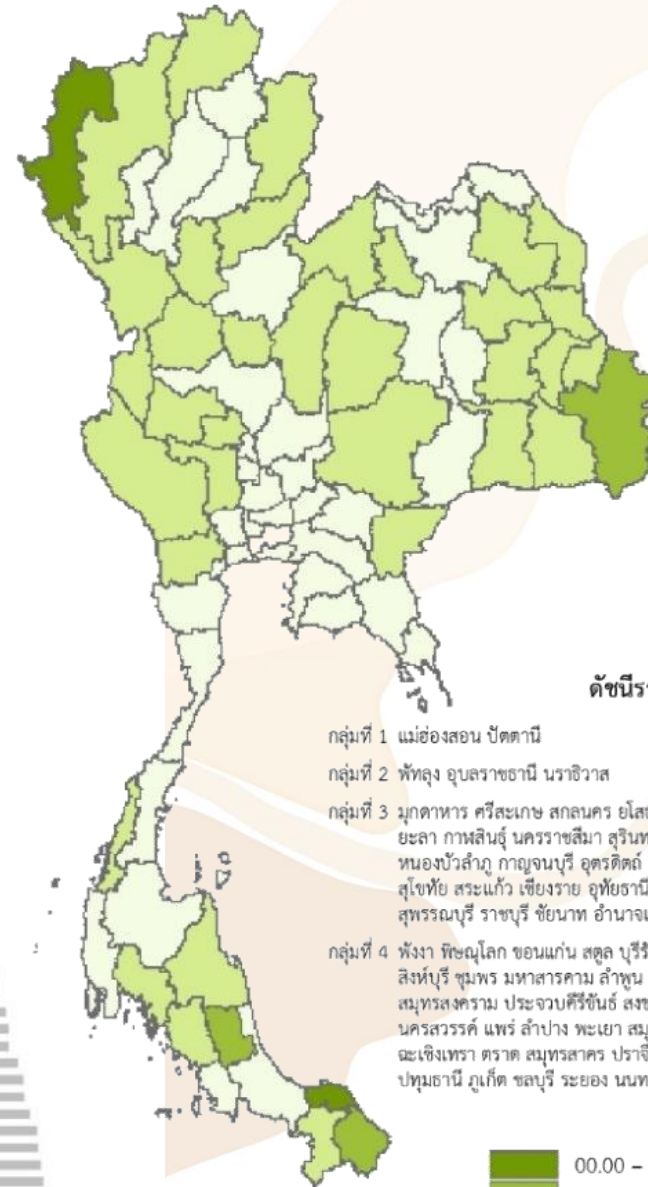
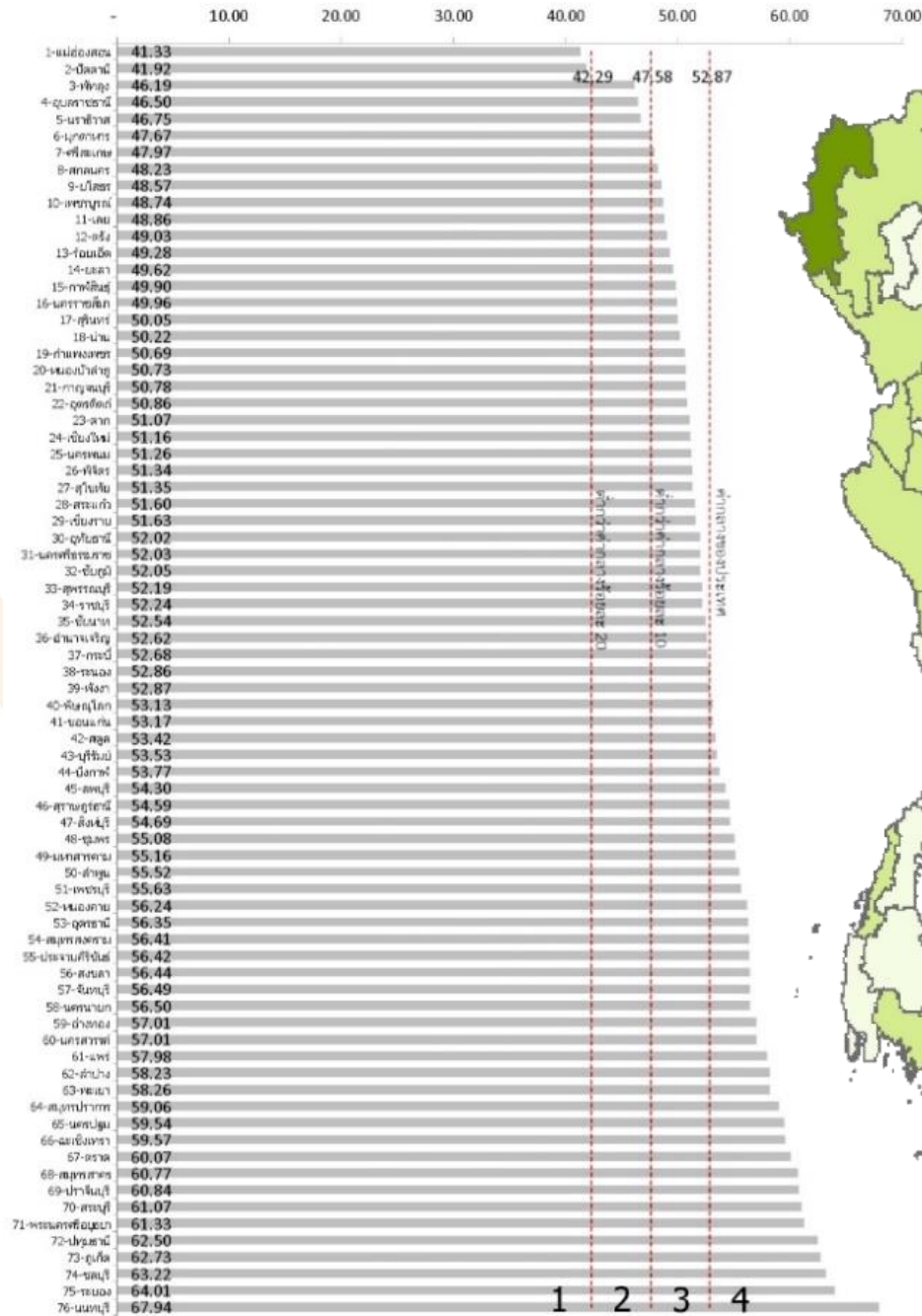
กลุ่มที่ 3 เป็นพื้นที่/จังหวัดที่มีศักยภาพและพร้อมที่จะพัฒนา ได้แก่ จังหวัดที่มีค่าดัชนีผสมต่ำกว่าค่ากลางของประเทศไม่เกินร้อยละ 10

กลุ่มที่ 4 เป็นพื้นที่/จังหวัดที่มีความเข้มแข็งและพร้อมขยายผลไปภายนอก ได้แก่ จังหวัด ที่มีค่าดัชนีผสม สูงกว่าค่ากลางของประเทศ

จากการวิเคราะห์ตัวชี้วัดการพัฒนาระดับจังหวัดพบว่าดัชนีรวมการพัฒนาจังหวัดของจังหวัดกลุ่มที่ 4 ซึ่งมีค่าดัชนีผสมสูงกว่าค่ากลางของประเทศ เป็นจังหวัดที่มีความเข้มแข็งและ พร้อมขยายผลพัฒนาต่อยอดในมิติต่าง ๆ ได้ เมื่อพิจารณาในรายละเอียดพบว่า มิติที่มีความเข้มแข็ง และมีความพร้อมในกลุ่ม ที่ 4 คือมีค่าดัชนีผสมสูงกว่าระดับประเทศมีถึง 3 มิติคือ มิติการพัฒนาคน (People) ให้ความสำคัญกับการขจัดปัญหาความยากจนและความหิวโหยและลดความ เหลื่อมล้ำในสังคม ประกอบด้วย 7 ดัชนีชี้วัด ซึ่งทุกค่าดัชนีผสมสูงและดีกว่าค่ากลางของประเทศ มิติสิ่งแวดล้อม (Planet) ให้ความสำคัญกับการปกป้องและ รักษาทรัพยากรธรรมชาติและสภาพภูมิอากาศเพื่อพลเมืองโลกรุ่นต่อไป ประกอบด้วย 5 ดัชนีชี้วัด ซึ่งค่าดัชนีผสมส่วนใหญ่สูงและดีกว่าค่ากลางของประเทศมี อัตราการเปลี่ยนแปลงของพื้นที่ป่าไม้ในจังหวัดเพียงตัวเดียวที่มีค่าดัชนีผสมต่ำกว่าค่ากลาง ของประเทศ คืออัตราการเปลี่ยนแปลงของพื้นที่ป่าไม้ในจังหวัดที่ จะต้องมีการแก้ไขและพัฒนา และมีมิติความเป็นหุ้นส่วนการพัฒนา (Partnership) ความร่วมมือของทุกภาคส่วนในการขับเคลื่อนวาระการพัฒนาที่ยั่งยืน ประกอบด้วย 4 ดัชนีชี้วัด มีค่าดัชนีผสม 2 ดัชนีที่สูงกว่าค่ากลางของประเทศ และ ค่าดัชนีผสม 2 ดัชนีที่ต่ำกว่าค่ากลางของประเทศ คือร้อยละภาษีที่ท้องถิ่น จัดเก็บได้ต่อรายได้รวมที่ไม่รวมเงินอุดหนุนและเงินอุดหนุนเฉพาะกิจและความสามารถในการเบิกจ่ายงบประมาณของจังหวัดซึ่งเป็นจุดที่จะต้องพัฒนาและ ปรับปรุง

ส่วนในกลุ่มที่ 3 พบว่ามี 2 มิติที่มีค่าดัชนีผสมสูงกว่าระดับประเทศ ถือว่าเป็นจังหวัดที่มีศักยภาพและความพร้อมที่จะพัฒนา คือมิติเศรษฐกิจและ ความมั่งคั่ง (Prosperity) ส่งเสริมให้ประชาชนมีความเป็นอยู่ที่ดีและสอดคล้องกับธรรมชาติ ประกอบด้วย 11 ดัชนีชี้วัด จุดที่ต้องพัฒนา คือ อัตราการ เปลี่ยนแปลงของรายได้เฉลี่ย อัตราการเปลี่ยนแปลงของผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด อัตราส่วนหนี้เฉลี่ยต่อรายได้เฉลี่ยของครัวเรือน ของครัวเรือนในจังหวัด และ มิติสันติภาพและความยุติธรรม (Peace) ยึดหลักการอยู่ร่วมกันอย่างสันติมีสังคมที่สงบสุขและไม่แบ่งแยก ประกอบด้วย 3 ดัชนีชี้วัด มี 3 ตัวชี้วัดจะต้องได้รับการ พัฒนาและแก้ไขให้ดีขึ้น คือจำนวนของประชากรในเรือนจำ จำนวนเจ้าหน้าที่ตำรวจ และอัตราการฆ่าตัวตายที่มีค่าดัชนีผสมที่ต่ำกว่าค่ากลางของประเทศ

ดัชนีรวมการพัฒนาจังหวัด

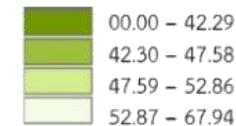
ดัชนีรวม

กลุ่มที่ 1 แม่ฮ่องสอน ปัตตานี

กลุ่มที่ 2 พิจิตร อุบลราชธานี นราธิวาส

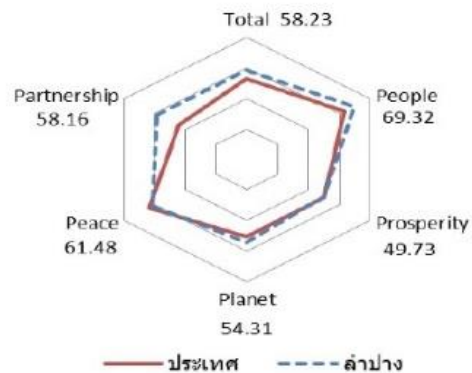
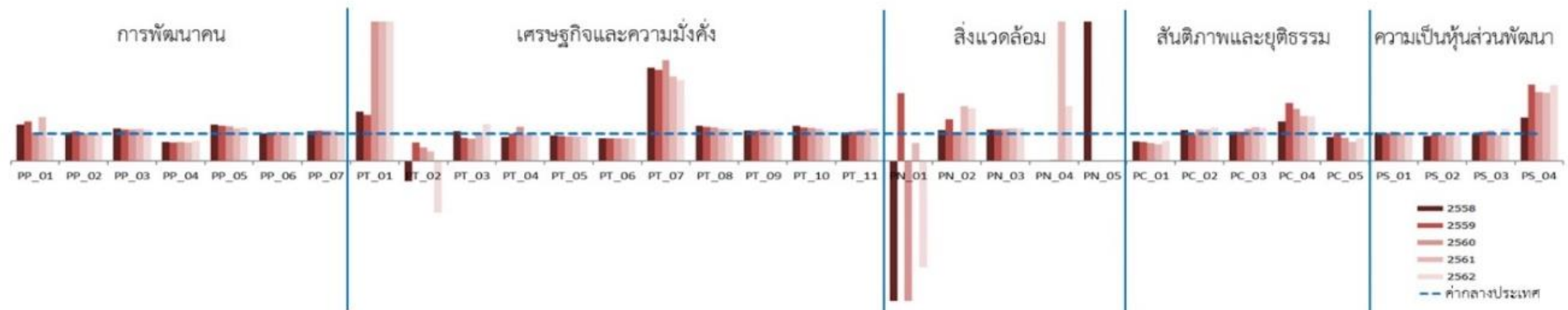
กลุ่มที่ 3 มุกดาหาร ศรีสะเกษ สกลนคร ยโสธร เพชรบูรณ์ เลย หนองบัวลำภู กาฬสินธุ์ นครราชสีมา สุรินทร์ น่าน กำแพงเพชร หนองบัวลำภู กาญจนบุรี อุดรธานี ตาก เชียงใหม่ นครพนม พิจิตร สุโขทัย สระแก้ว เชียงราย อุทัยธานี นครศรีธรรมราช ชัยภูมิ สุพรรณบุรี ราชบุรี ชัยนาท อำนาจเจริญ กระบี่ ระนอง

กลุ่มที่ 4 พังงา พิษณุโลก ขอนแก่น สตูล บุรีรัมย์ บึงกาฬ ลพบุรี สุราษฎร์ธานี สิงห์บุรี ชุมพร มหาสารคาม ลำพูน เพชรบุรี หนองคาย อุดรธานี สมุทรสงคราม ประจวบคีรีขันธ์ สงขลา จันทบุรี นครนายก อ่างทอง นครสวรรค์ แพร่ ลำปาง พะเยา สมุทรปราการ นครปฐม ฉะเชิงเทรา ตราด สมุทรสาคร ปราจีนบุรี สระบุรี พระนครศรีอยุธยา ปทุมธานี ภูเก็ต ชลบุรี ระยอง นนทบุรี

ตัวชี้วัด	ค่ากลางประเทศ					ลำปาง				
	2558	2559	2560	2561	2562	2558	2559	2560	2561	2562
ด้านการพัฒนาคน (People)										
PP 01 ร้อยละของประชากรที่อยู่ใต้เส้นความยากจน (ร้อยละ)* *****	7.49	9.22	8.32	11.38	6.14	9.88	13.09	8.64	18.11	5.29
PP 02 ร้อยละของทารกแรกเกิดที่มีน้ำหนักต่ำกว่าเกณฑ์ (ร้อยละทารกเกิดมีชีพ)* ***	9.49	9.85	9.95	10.19	10.47	9.83	10.58	10.04	10.36	10.47
PP 03 ร้อยละของประชากรที่เจ็บป่วยที่เป็นผู้ป่วยใน (ร้อยละ)* ****	10.60	10.88	10.63	11.21	11.23	12.38	12.43	12.16	12.89	12.78
PP 04 อัตราส่วนประชากรต่อแพทย์ (คน/แพทย์)*	2,832	2,991	2,676	2,549	2,274	1,967	2,000	1,822	1,694	1,647
PP 05 อัตราการเข้าเรียนรวมระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและอาชีวศึกษา (ร้อยละ)	72.87	75.06	74.47	76.51	73.70	95.46	95.62	93.25	90.55	90.13
PP 06 จำนวนปีการศึกษาเฉลี่ยประชากรไทยอายุ 15-59 ปี (ปี)	8.66	8.85	8.93	9.07	9.15	8.67	9.00	9.54	9.46	9.26
PP 07 ค่าเฉลี่ยคะแนน o-net มัธยมศึกษาตอนปลาย (คะแนน)	33.67	33.31	31.89	33.60	35.29	35.98	36.53	35.26	36.65	37.44
ด้านเศรษฐกิจและความมั่งคั่ง (Prosperity)										
PT 01 อัตราการเปลี่ยนแปลงของรายได้เฉลี่ยของครัวเรือนในจังหวัด (ร้อยละ)	1.75	1.72	0.06	-0.00	-0.46	3.13	2.86	1.39	4.74	6.88
PT 02 อัตราการเปลี่ยนแปลงของผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (ร้อยละ)	1.89	3.00	3.90	4.14	0.68	-1.37	2.01	1.93	1.45	-1.26
PT 03 อัตราการว่างงาน (ร้อยละ)*	0.75	0.85	1.01	0.89	0.86	0.80	0.71	0.80	0.90	1.14
PT 04 อัตราส่วนหนี้เฉลี่ยต่อรายได้เฉลี่ยของครัวเรือน (เท่า)* *****	6.67	7.10	7.61	7.46	6.92	5.83	7.07	9.41	7.37	6.42
PT 05 ผลิตภัณฑ์มวลรวม (บาท/คน)	106,508	110,285	115,616	117,916	121,328	97,307	100,341	102,045	104,961	107,177
PT 06 สัดส่วนปริมาณการใช้ไฟฟ้าภาคครัวเรือนต่อประชากร (kw-ชั่วโมง/คน)	463.91	495.57	493.27	506.11	548.49	384.53	408.26	410.92	417.22	454.23
PT 07 สัดส่วนปริมาณน้ำมันเชื้อเพลิงในภาคอุตสาหกรรมต่อ GDP ภาคอุตสาหกรรม (ลิตร/ล้านบาท)*	623.46	607.56	597.93	598.28	469.42	2,089.63	1,989.78	2,175.63	1,819.94	1,367.43
PT 08 ร้อยละผู้อยู่ในระบบประกันสังคมต่อกำลังแรงงาน (ร้อยละ)	18.76	19.74	20.80	23.26	24.93	23.91	24.43	25.22	27.09	28.97
PT 09 ร้อยละของครัวเรือนที่มีบ้านและที่ดินเป็นของตนเอง (ร้อยละ)*****	81.42	82.21	81.28	83.11	82.47	89.04	90.62	91.64	92.65	93.95
PT 10 ร้อยละของหมู่บ้านที่ถนนสายหลักใช้การได้ตลอดปี (ร้อยละ)**	54.37	57.33	59.64	61.81	65.46	69.30	70.09	70.87	71.66	72.44
PT 11 สัมประสิทธิ์การกระจายรายได้* *****	0.403	0.415	0.421	0.427	0.432	0.422	0.443	0.464	0.485	0.506
ด้านสิ่งแวดล้อม (Planet)										
PN 01 อัตราการเปลี่ยนแปลงของพื้นที่ป่าไม้ในจังหวัด (ร้อยละ)	0.01	0.03	0.12	0.42	0.10	-0.28	0.07	-0.81	0.27	-0.38
PN 02 สัดส่วนปริมาณขยะที่กำจัดถูกต้องต่อปริมาณขยะที่เกิดขึ้น (ร้อยละ)	20.06	20.30	29.46	22.46	18.80	22.46	30.43	31.02	44.55	35.80
PN 03 ร้อยละของครัวเรือนที่เข้าถึงน้ำประปา (ร้อยละ)****	15.87	16.15	16.44	16.53	16.81	17.97	18.45	18.93	19.32	19.80
PN 04 ร้อยละของประชากรที่ประสบอุทกภัย (ร้อยละ)* ****	0.00	0.00	0.78	0.18	1.51	0.03	1.52	0.04	2.97	2.98
PN 05 ร้อยละของประชากรที่ประสบภัยแล้ง (ร้อยละ)* ****	0.02	0.00	0.00	0.00	0.00	1.48	4.72	0.00	0.00	0.00
ด้านสันติภาพและยุติธรรม (Peace)										
PC 01 การแจ้งความคดีชีวิต ร่างกาย เพศ และคดีประทุษร้ายต่อทรัพย์สิน (ต่อแสนคน)*	88.04	113.49	105.28	95.67	80.86	63.14	77.85	67.38	57.88	58.65
PC 02 จำนวนของประชากรในเรือนจำ (ต่อแสนคน)*	437.20	379.07	446.13	508.66	502.87	487.93	360.15	509.95	582.33	608.68
PC 03 จำนวนเจ้าหน้าที่ตำรวจ (ต่อแสนคน)	271.52	279.12	276.83	267.98	268.05	288.96	297.12	318.13	328.32	321.95
PC 04 อัตราการฆ่าตัวตาย (ต่อแสนคน)*	6.67	6.32	6.16	6.39	7.08	9.58	13.24	11.54	10.37	11.37
PC 05 จำนวนผู้ถูกกักขังหรือการพิพากษาในสัดส่วนของประชากรในเรือนจำ (ร้อยละ)*	17.82	20.65	19.94	17.71	16.52	15.34	21.32	17.00	12.30	13.62
ด้านความเป็นหุ้นส่วนพัฒนา (Partnership)										
PS 01 ร้อยละของประชากรที่เข้าถึงอินเทอร์เน็ต (ร้อยละ)	32.73	41.27	46.82	50.80	60.75	33.93	41.50	49.81	50.88	57.92
PS 02 ร้อยละภาษีที่ท้องถิ่นจัดเก็บได้ต่อรายได้รวมที่ไม่รวมเงินอุดหนุนและเงินอุดหนุนเฉพาะกิจ	12.19	11.81	11.77	11.02	11.56	10.98	11.16	11.00	10.38	10.82
PS 03 ความสามารถในการเบิกจ่ายงบประมาณของจังหวัด (ร้อยละ)	92.15	85.72	81.56	70.14	71.87	89.92	91.06	90.13	66.00	82.86
PS 04 สัดส่วนองค์กรชุมชนต่อประชากรแสนคน (แห่ง/แสนคน)****	110.15	109.62	127.39	129.32	142.82	172.39	301.80	315.99	318.09	389.89

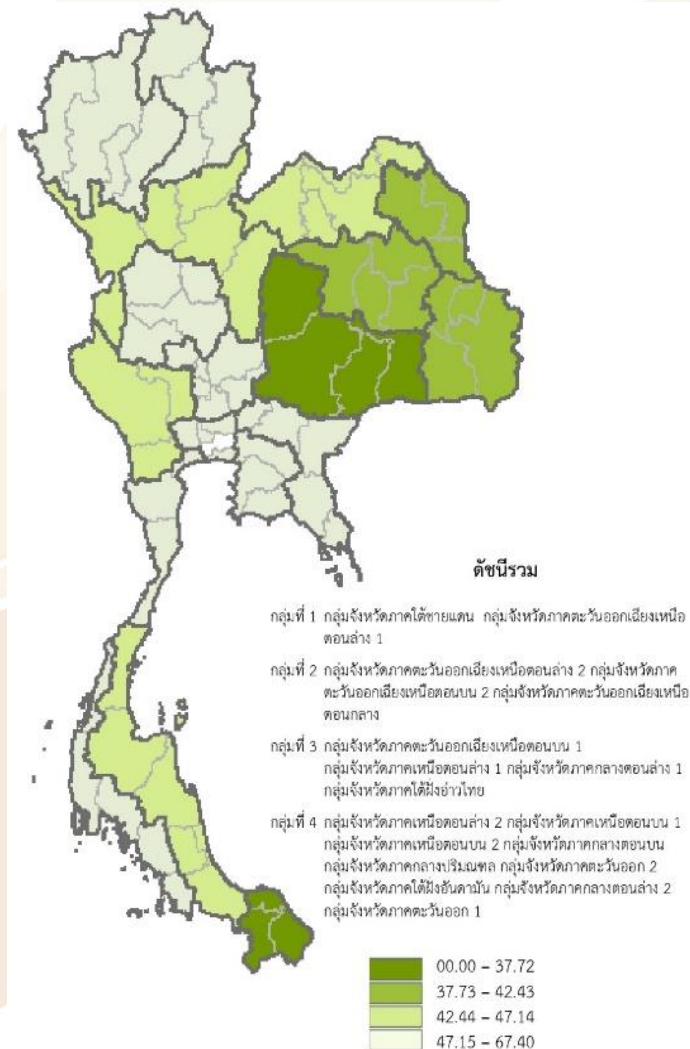
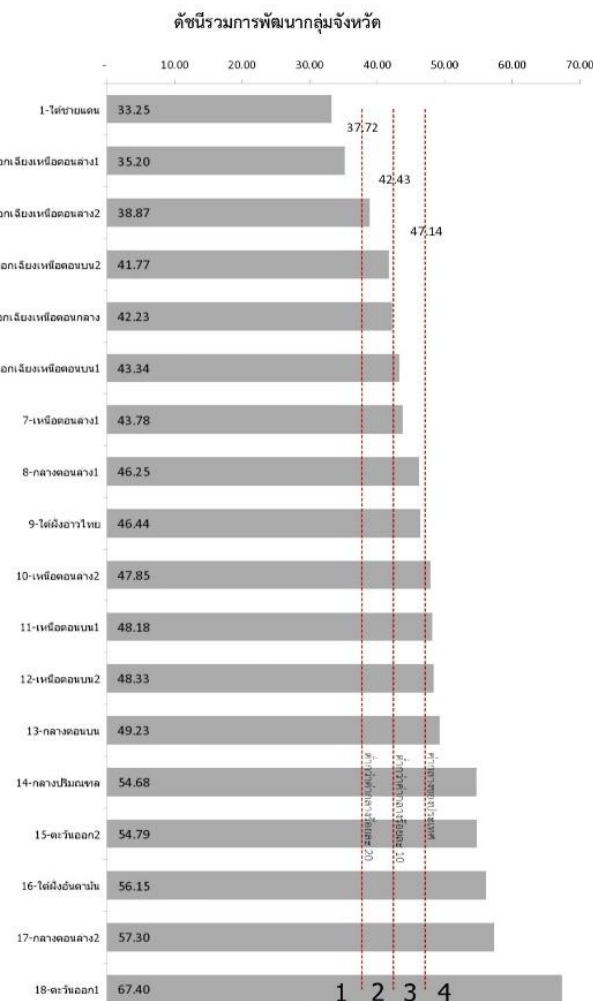
จังหวัดลำปาง

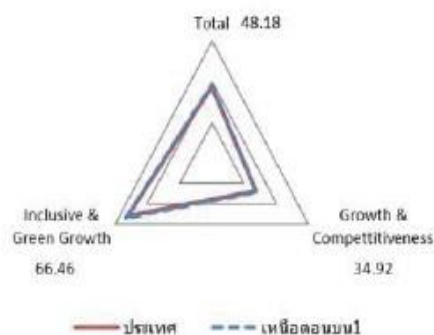
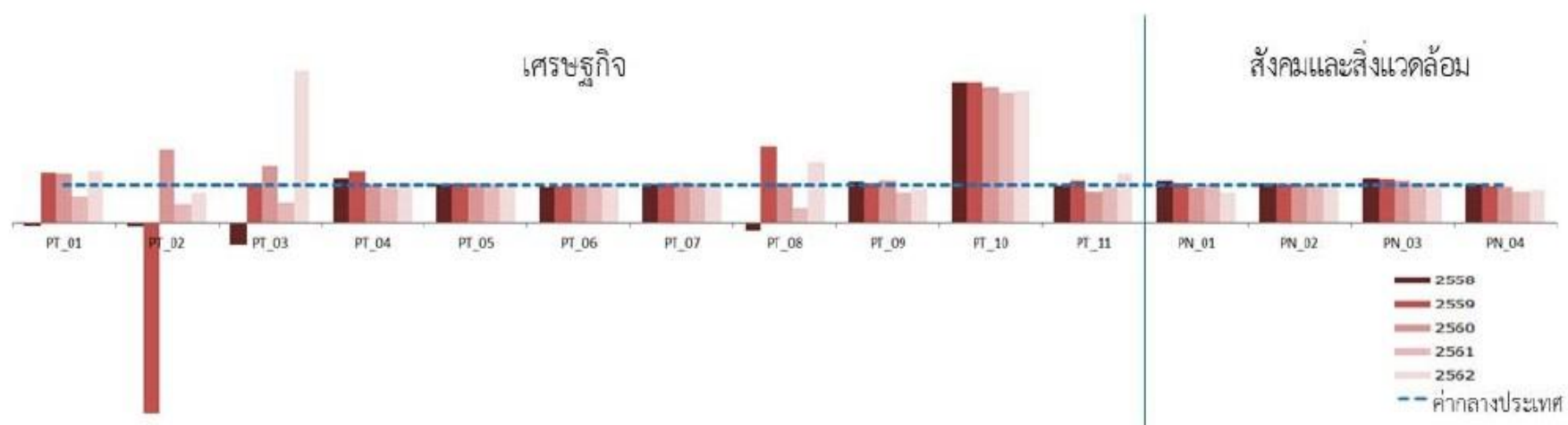
มิติการพัฒนา	ค่ากลางของประเทศ					ลำปาง				
	2558	2559	2560	2561	2562	2558	2559	2560	2561	2562
ภาพรวม	50.35	51.00	51.91	50.86	52.87	52.75	54.72	56.03	54.92	58.23
ด้านการพัฒนาคน (People)	59.45	58.86	58.50	59.89	63.20	66.18	65.98	68.27	65.20	69.32
ด้านเศรษฐกิจและความมั่งคั่ง (Prosperity)	48.84	49.11	47.99	50.06	50.03	48.01	48.33	45.91	48.45	49.73
ด้านสิ่งแวดล้อม (Planet)	49.27	50.54	51.38	51.60	50.92	51.14	52.03	53.67	56.09	54.31
ด้านสันติภาพและยุติธรรม (Peace)	63.99	62.21	62.72	62.02	63.45	63.64	58.78	60.93	63.52	61.48
ด้านความเป็นหุ้นส่วนพัฒนา (Partnership)	38.33	40.25	39.84	38.69	44.68	39.51	50.34	53.86	44.38	58.16

หมายเหตุ: * ตัวชี้วัดที่มีการผูกผันข้อมูล
 ** ตัวชี้วัดที่มีการเก็บข้อมูลเพียงปี 2558 และ 2560
 *** ตัวชี้วัดที่มีการเก็บข้อมูลล่าสุดปี 2560
 **** ตัวชี้วัดที่มีการเก็บข้อมูลล่าสุดปี 2561
 ***** ตัวชี้วัดที่เป็นข้อมูลปีเว้นปี มีข้อมูลปี 2558 2560 2562

ตัวชี้วัดการพัฒนาระดับกลุ่มจังหวัดพบว่าดัชนีรวมการพัฒนาจังหวัด จังหวัดกลุ่มที่ 4 ค่าดัชนีผสมสูงกว่าค่ากลางของประเทศ แสดงว่าเป็นกลุ่มจังหวัดที่มีความเข้มแข็งและพร้อมขยายผลพัฒนาต่อยอดในมิติทั้ง 2 มิติ ทั้งด้านเศรษฐกิจต่าง ๆ จุดเด่นคือรายได้การท่องเที่ยว(ล้านบาท) และมูลค่าผลิตภัณฑ์กลุ่มจังหวัดเฉลี่ยต่อหัว (บาท/คน) และด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมทุกค่าดัชนีผสมสูงและดีกว่าค่ากลางของประเทศ

กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1

มิติการพัฒนา	ค่ากลางประเทศ					กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1				
	2558	2559	2560	2561	2562	2558	2559	2560	2561	2562
ภาพรวม	42.95	41.31	44.51	47.02	47.14	43.19	47.30	48.29	46.53	48.1
ด้านเศรษฐกิจ (Growth & Competitiveness)	38.39	36.40	37.82	37.45	33.83	35.13	40.55	40.00	36.79	34.9
ด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม (Inclusive & Green Growth)	46.17	51.09	54.88	56.01	64.90	53.10	55.18	58.29	58.85	66.4

หมายเหตุ : * ตัวชี้วัดที่มีการผกผันข้อมูล

** ตัวชี้วัดที่เป็นข้อมูลปีเว้นปี มีข้อมูลปี 2558 2560 2562

2. การวิเคราะห์ระดับความชำนาญ Location Quotient (LQ) และศักยภาพทางเศรษฐกิจของจังหวัด ด้วยวิธี Shift - Share analysis (SS)

1) การวิเคราะห์ระดับความชำนาญ Location Quotient (LQ)

การวิเคราะห์ Location Quotient (LQ) เป็นวิธีวิเคราะห์ที่ใช้ในการวัดระดับความชำนาญ (Specialization) ของสาขาการผลิตของจังหวัด ซึ่งการวิเคราะห์จะสามารถแบ่งสาขาการผลิต ออกเป็น (1) สาขาการผลิตที่เป็นฐานเศรษฐกิจของพื้นที่ (Basic economic sector) ซึ่งแสดงว่าพื้นที่นั้นมีความชำนาญในการผลิตที่สูงกว่าระดับประเทศ โดยค่า LQ ของสาขาการผลิตนั้นต้องมีความมากกว่าหนึ่ง (2) สาขาการผลิตที่ไม่ได้เป็นฐานเศรษฐกิจของพื้นที่ (Non - basic economic sector) ซึ่งแสดงว่าพื้นที่นั้นมีความชำนาญในการผลิตที่ต่ำกว่าระดับประเทศ โดยค่า LQ ของสาขาการผลิตนั้นต้องค่าน้อยกว่าหนึ่ง จากการวิเคราะห์ระดับความชำนาญของจังหวัดลำปาง พบว่าภาคเกษตรและภาคบริการของจังหวัดลำปางมีระดับความชำนาญในการผลิตที่ต่ำกว่ากลุ่ม 4 จังหวัด กลุ่ม 8 จังหวัดเหนือตอนบนและระดับประเทศ มีเพียงภาคอุตสาหกรรมเท่านั้นที่สูงกว่า ดังนั้นในการพัฒนาจังหวัดต้องให้ความสำคัญ กับการพัฒนาและยกระดับความชำนาญของทุกภาคการผลิตของจังหวัด ทั้งทักษะฝีมือและนวัตกรรม ในการพัฒนายกระดับขีดความสามารถ

2) การวิเคราะห์ศักยภาพทางเศรษฐกิจของจังหวัด ด้วยวิธี Shift-Share analysis (SS)

การวิเคราะห์ศักยภาพทางเศรษฐกิจของจังหวัด ด้วยวิธี Shift-Share analysis จะวิเคราะห์ทั้งหมด 3 องค์ประกอบคือ

องค์ประกอบ National Share (NS) เป็นการแสดงถึงการเปลี่ยนแปลงของผลตอบแทนทางเศรษฐกิจของพื้นที่ศึกษา เมื่อพื้นที่นั้นมีอัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจในอัตราเดียวกับพื้นที่อ้างอิง จากการวิเคราะห์พบว่า National Share (NS) ประเทศมีค่าเท่ากับ 89,891.20 ของ 8 จังหวัด มีค่าเท่ากับ 91,650.51 ของ 4 จังหวัดมีค่าเท่ากับ 91,824.02 ซึ่งตีความได้ว่า ถ้าจังหวัดลำปาง มีอัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจที่เท่ากับอัตราการเติบโตของประเทศแล้วผลิตภัณฑ์มวลรวม ณ ราคาประจำปี พ.ศ.2562 จะมีมูลค่า 89,891.20 ล้านบาท แต่ GPP เท่ากับ 71,416.54 เท่านั้นแสดงให้เห็นว่าจังหวัดลำปาง การเติบโตทางเศรษฐกิจในอัตราที่ต่ำกว่าระดับประเทศ และกลุ่มจังหวัด

ค่าความชำนาญในสาขาการผลิต												
จังหวัดลำปาง	LQ2009	LQ2010	LQ2011	LQ2012	LQ2013	LQ2014	LQ2015	LQ2016	LQ2017	LQ2018	LQ2019	AVG
ภาคเกษตร	0.95	0.82	0.79	0.99	1.04	1.16	1.43	1.35	1.31	1.29	1.32	1.13
ภาคเกษตร	0.95	0.82	0.79	0.99	1.04	1.16	1.43	1.35	1.31	1.29	1.32	1.13
เกษตรกรรม การป่าไม้ และการประมง	0.95	0.82	0.79	0.99	1.04	1.16	1.43	1.35	1.31	1.29	1.32	1.13
ภาคนอกการเกษตร	1.01	1.02	1.03	1.00	1.00	0.98	0.96	0.97	0.97	0.97	0.97	0.99
อุตสาหกรรม	1.20	1.21	1.28	1.14	1.16	1.14	1.11	1.14	1.14	1.11	1.12	1.16
การทำเหมืองแร่และเหมืองหิน	7.58	7.61	7.49	5.55	5.41	5.55	5.90	7.13	7.71	7.23	6.99	6.74
การผลิตอุตสาหกรรม	0.41	0.40	0.43	0.41	0.45	0.42	0.44	0.43	0.44	0.45	0.48	0.43
ไฟฟ้า ก๊าซ และระบบปรับอากาศ	2.00	2.56	2.54	2.59	2.49	2.45	2.52	2.33	2.22	2.04	1.91	2.33
การประปาและการจัดการของเสีย	0.60	0.59	0.58	0.61	0.78	0.64	0.70	0.74	0.70	0.64	0.67	0.66
บริการ	0.88	0.89	0.86	0.91	0.89	0.89	0.87	0.87	0.88	0.90	0.90	0.88
การก่อสร้าง	1.69	2.16	1.92	1.87	1.67	2.08	1.75	1.71	1.85	1.97	1.95	1.87
การขายส่ง การขายปลีก การซ่อมยานยนต์และ จักรยานยนต์	0.68	0.66	0.63	0.64	0.67	0.71	0.78	0.75	0.75	0.76	0.75	0.71
การขนส่ง และสถานที่เก็บสินค้า	0.37	0.35	0.32	0.32	0.31	0.31	0.33	0.33	0.36	0.37	0.39	0.34
ที่พักแรมและบริการด้านอาหาร	0.17	0.16	0.15	0.17	0.16	0.15	0.14	0.13	0.15	0.15	0.17	0.16
ข้อมูลข่าวสารและการสื่อสาร	0.36	0.35	0.35	0.33	0.27	0.27	0.29	0.24	0.31	0.36	0.42	0.32
การเงินและการประกันภัย	0.80	0.84	0.79	0.79	0.79	0.82	0.83	0.85	0.86	0.88	0.91	0.83
กิจกรรมเกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์	1.56	1.50	1.45	1.42	1.61	1.49	1.39	1.69	1.70	1.75	1.83	1.58
กิจกรรมวิชาชีพวิทยาศาสตร์และกิจกรรมทางวิชาการ	0.02	0.02	0.02	0.02	0.02	0.02	0.02	0.04	0.03	0.03	0.03	0.02
กิจกรรมการบริหารและสนับสนุนอื่นๆ	0.11	0.11	0.12	0.36	0.37	0.41	0.17	0.17	0.22	0.24	0.23	0.23
การบริหารราชการ และการป้องกันประเทศ	0.98	1.05	1.06	1.36	1.21	0.86	0.93	0.95	1.00	1.07	1.07	1.05
การศึกษา	2.14	2.15	2.20	2.38	2.42	2.44	2.29	2.25	2.34	2.33	2.29	2.29
กิจกรรมด้านสุขภาพและงานสังคมสงเคราะห์	1.71	1.60	1.58	1.68	1.72	1.78	1.80	1.84	1.92	2.05	2.07	1.79
ศิลปะ ความบันเทิง และนันทนาการ	0.27	0.30	0.32	0.34	0.32	0.33	0.31	0.35	0.38	0.41	0.44	0.34
กิจกรรมการบริการด้านอื่นๆ	1.41	1.21	1.12	1.23	1.15	1.04	1.06	1.09	0.84	0.78	0.77	1.06

องค์ประกอบ Industry Mix (IM) เป็นการสะท้อนถึงการกระจุกตัวของการผลิตที่มีการเติบโตอย่างรวดเร็ว หรือ การกระจุกตัวของการผลิตที่มีการเติบโตไม่มากนักเมื่อเปรียบเทียบกับ การเติบโตของพื้นที่อ้างอิงโดยพิจารณาจากค่าบวกหรือ ลบ ของ IM จากการวิเคราะห์พบว่า Industry Mix (IM) มีค่าเท่ากับ -1,145.23 ซึ่งตีความได้ว่าจังหวัดลำปางมีสาขาการผลิตที่มีการเติบโตลดลงกระจุกตัวอยู่ โดยมีมูลค่ารวมเท่ากับ 1,145.23 ล้านบาท และเมื่อพิจารณาในระดับสาขาการผลิต ก็พบว่า สาขาการผลิตค่า IM มีทั้งค่าบวกและลบ หมายถึงว่าเมื่อเปรียบเทียบกับ การเติบโตของแต่ละสาขาการผลิตในระดับประเทศ สาขาการผลิตของจังหวัดลำปาง สาขาการเกษตรมีการเติบโตเพิ่มขึ้น และการกระจุกตัวไม่สูง สาขาอุตสาหกรรมมีการเติบโตลดลง และกระจุกตัวสูง ส่วนสาขาบริการมีการเติบโตเพิ่มขึ้น และมีการกระจุกตัวปานกลาง

องค์ประกอบ Regional Shift (RS) การวิเคราะห์ความสามารถในการแข่งขันเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่สุดในการวิเคราะห์ Shift-Share ถือว่าเป็นองค์ประกอบที่วัดความสามารถ ในการแข่งขันของสาขาการผลิตของพื้นที่ศึกษาโดยพิจารณาจากค่าบวก หรือ ลบ ของ RS โดยการตีความนั้น ต้องพิจารณาในระดับสาขาการผลิต ซึ่งพบว่า สาขาการผลิตที่มีค่า RS เป็นค่าบวก จะเป็นสาขาที่มีความสามารถในการแข่งขัน ส่วนค่า RS ที่เป็นค่าลบจะเป็นสาขาที่มีความเสียเปรียบในการแข่งขัน จากการวิเคราะห์พบว่า Regional Shift (RS) ของจังหวัดลำปางทั้งภาคเกษตร ภาคอุตสาหกรรม และภาคบริการมีค่าเป็นลบ แสดงว่าทุกภาคการผลิตของจังหวัดมีความเสียเปรียบในการแข่งขัน แต่มีสาขาการผลิตย่อยในภาคบริการที่มีความสามารถในการแข่งขันคือข้อมูลข่าวสารและการสื่อสาร กิจกรรมเกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์ กิจกรรมการบริหารและสนับสนุนอื่นๆ ศิลปะ ความบันเทิงและนันทนาการ

Shift Share Analysis (SS)	GPP	NS			IM			RS		
จังหวัดลำปาง	ลำปาง	ประเทศ	8 จังหวัด	4 จังหวัด	ประเทศ	8 จังหวัด	4 จังหวัด	ประเทศ	8 จังหวัด	4 จังหวัด
ภาคเกษตร	7,695.65	8,363.63	8,527.32	8,543.47	548.56	- 90.90	104.58	- 1,216.54	- 740.77	- 952.40
ภาคเกษตร	7,695.65	8,363.63	8,527.32	8,543.47	548.56	- 90.90	104.58	- 1,216.54	- 740.77	- 952.40
เกษตรกรรม การป่าไม้ และการประมง	7,695.65	8,363.63	8,527.32	8,543.47	548.56	- 90.90	104.58	- 1,216.54	- 740.77	- 952.40
ภาคนอกการเกษตร	63,720.89	81,527.56	83,123.19	83,280.56	- 1,693.78	233.56	- 216.71	- 16,112.89	- 19,635.85	- 19,342.95
อุตสาหกรรม	24,794.89	38,673.18	39,430.08	39,504.73	- 6,578.18	- 7,162.82	- 7,552.64	- 7,300.11	- 7,472.36	- 7,157.19
การทำเหมืองแร่และเหมืองหิน	12,195.66	23,042.91	23,493.90	23,538.38	- 9,570.12	- 9,327.94	- 10,465.65	- 1,277.13	- 1,970.30	- 877.07
การผลิตอุตสาหกรรม	8,806.25	10,785.84	10,996.93	11,017.75	- 1,182.01	- 1,461.72	- 1,278.55	- 797.58	- 728.97	- 932.95
ไฟฟ้า ก๊าซ และระบบปรับอากาศ	3,597.24	4,642.96	4,733.83	4,742.79	- 373.57	- 892.17	- 1,001.02	- 672.16	- 244.42	- 144.53
การประปาและการจัดการของเสีย	195.75	201.47	205.41	205.80	177.88	81.60	54.07	- 183.59	- 91.26	- 64.12
บริการ	38,926.00	42,854.38	43,693.11	43,775.83	2,023.04	3,149.87	3,947.70	- 5,951.43	- 7,916.99	- 8,797.53
การก่อสร้าง	3,454.86	4,274.84	4,358.51	4,366.76	- 693.64	- 354.49	- 502.30	- 126.34	- 549.16	- 409.60
การขายส่ง การขายปลีก การซ่อมยานยนต์และ จักรยานยนต์	8,687.56	8,710.25	8,880.72	8,897.53	1,728.92	1,677.39	1,685.57	- 1,751.61	- 1,870.55	- 1,895.54
การขนส่ง และสถานที่เก็บสินค้า	1,617.38	1,999.82	2,038.96	2,042.82	630.86	993.83	1,074.19	- 1,013.29	- 1,415.41	- 1,499.63
ที่พักแรมและบริการด้านอาหาร	729.69	453.63	462.51	463.38	297.03	291.65	312.16	- 20.97	- 24.47	- 45.85
ข้อมูลข่าวสารและการสื่อสาร	766.51	702.95	716.71	718.07	51.97	112.78	192.86	11.58	- 62.99	- 144.42
การเงินและการประกันภัย	4,871.50	4,109.95	4,190.39	4,198.32	1,406.58	1,521.84	1,482.07	- 645.03	- 840.73	- 808.89
กิจกรรมเกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์	3,229.65	4,038.35	4,117.39	4,125.18	- 903.52	- 1,192.61	- 1,224.78	94.82	304.88	329.25
กิจกรรมวิชาชีพวิทยาศาสตร์และกิจกรรมทางวิชาการ	38.82	27.65	28.19	28.24	27.93	18.37	12.19	- 16.76	- 7.74	- 1.61
กิจกรรมการบริหารและสนับสนุนอื่นๆ	264.47	155.51	158.55	158.86	14.14	26.52	47.63	94.82	79.40	57.99
การบริหารราชการ และการป้องกันประเทศ	4,487.21	5,529.20	5,637.41	5,648.08	- 1,020.71	- 1,206.11	- 1,284.31	- 21.28	55.91	123.43
การศึกษา	6,513.96	7,831.36	7,984.63	7,999.75	- 774.67	- 792.38	- 1,205.08	- 542.73	- 678.29	- 280.72
กิจกรรมด้านสุขภาพและงานสังคมสงเคราะห์	3,232.34	3,079.27	3,139.53	3,145.48	472.44	786.42	1,027.22	- 319.36	- 693.62	- 940.36
ศิลปะ ความบันเทิง และนันทนาการ	215.11	90.97	92.75	92.93	121.96	113.64	107.73	2.18	8.72	14.45
กิจกรรมการบริการด้านอื่นๆ	816.94	1,850.64	1,886.86	1,890.44	- 281.87	- 366.67	- 295.44	- 751.84	- 703.25	- 778.06

ลำปางศึกษา

Lampang Study

ทอมเมือง
Dynamic Town

ภาพ : ภาควิชา เรื่องสิริกกุล